YENİ MECMUA
Her hafta en tanınmış muharrirlerin en güzel yazılarile çıkacaktır.

Cumhuriyet

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Onbeşinci yıl sayı 5361 Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir ve evi: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve matbaa kısmı 24299 - 24290
Pazartesi 17 Nisan 1939

FOTO MAGAZİN
Aylık salon mecmuası
Mutlaka okuyunuz.

Ruzvelt'in sulh mesajı

Roma ve Berlinde manevra olarak kabul ediliyor

Messaj

Bugün bütün dünyanın üzerinde dikkatle durduğu mevzu, Amerika Birleşik Devletleri Cumhur Reisi Roosevelt'in messajıdır. Artık içinden çıkılamaz bir hale gelmiş, karışık Avrupa meselelerile doğrudan doğruya alâkadar olmak mecburiyetinde bulunmıyan sayın devlet şefini, bugünkü siyaset dünyasının en bitaraf simalarından biri sayabiliriz. Roosevelt'in messajı bu itibarla ayrıca mühimdir.

Biz Avrupa ve Akdeniz milletleri, hâdisenin içindeyiz. Kasırga, bizim çevrelediğimiz bir dairenin ortasında kopuyor. Aramızda bitaraflar, eğer hiç yok değilse, herhalde sesleri duyulamıyacak kadar azdır. İkiye ayrılmış bulunan partiler, şimdilik birbirlerine kin ve nefret lâvları yağdırmaktan başka birşey yapmıyorlar.

Totaliterler, dünyanın nizamını değiştirmeğe çalışırken, bir yandan da bu nizamın müessisi olarak tanıdıkları demokrasilere ateş püskürerek:

— Bizi bu hale getiren sizsiniz. Cezasız kalmıyacaksınız!

Diyorlar.

Ötekiler, vaktile kurulan nizamı müdafaa maksadile çırpınırken, ne yapacaklarını bilmez bir haldeler. Kanaatlerine göre, vaziyetin yegâne mes'ulleri Hitler ve Mussolini'dir:

— Bu iki adam dünyayı ateşe atacak. Ey milletler, onlara karşı cephe kuralım!

Diye bağırıyorlar.

Başında bulunduğu memleketin coğrafî vaziyeti icabı, nispeten bitaraf kalmak imkânlarına malik bulunan sayın Roosevelt dünkü messajile, insanlık ideali uğrunda çarpan iyi bir kalb sahibi olduğunu bütün dünyaya ispat etti.

O görüyor ki, Hitler'le Mussolini, bir çok Avrupalıların zannettiği gibi Napolyon rolüne çıkmış zafer delisi iki meczub değildir. Messajın satırları arasından hissediyoruz:

— Herhalde, diyor, bu adamları bu şekilde harekete sevkeden siyasî ve iktısadî zaruretler olacak. Yaptıklarını belki de sosyal ihtiyacların itişile, kendilerine rağmen yapıyorlardır. Yeni bir cihan harbinin doğuracağı facialarını tahmin etmesinler, olamaz. O halde insanlığı, herkesin gördüğü uçuruma sürüklenmekten kurtarmak için neden elbirliğile çalışmıyalım? Kan dökmeksizin anlaşmak varken, bu hazırlıklar, bu diş bilemeler, bu nefretler neye?

Ve işte sayın Cumhur Reisi dün okuduğumuz gibi, silâhların bir tarafa bırakılarak, milletler arasında normal münasebetlerin yeniden teessüsünü istihdaf eden bir teşebbüse girişmiş bulunuyor.

***

Teşebbüs çok güzel, çok asildir. Roosevelt'in insanlık ideali uğrunda çarpan temiz kalbini takdir etmemek kimsenin elinden gelmez. Fakat bugün için mühim olan, teşebbüsün kendisi değil onun tahakkuku imkânlarıdır. Demokrasiler silâhların azaltılmasını, milletlerarası bir konferans toplanmasını tereddüdsüz kabul ederler. Çünkü vaziyetlerini muhafaza için mütemadiyen silâhlanmak, hergün harb patlıyacak diye heyecan içinde yaşamak onlara çok pahalıya mal oluyor. Bu felâketten kurtulmak hususunda siyasî ve iktısadî bazı fedakârlıklara boyun eğmeleri bile şüphesiz sayılabilir.

Ya totaliterler? Onlar da silâhları bırakıp masa başında konuşmayı kabul edebilirler mi? İşte buna ihtimal vermek biraz güç oluyor.

Almanya ve İtalya, fakat bilhassa Almanya, kendisi için hayatî bir takım büyük davaların halline girişmiştir. Bunların masa başında halline imkân bulunabilir mi? Nasıl bulunsun ki bu davalar, netice itibarile, Almanyanın ölmiyecek kadar geçinmesini değil, koskoca bir cihan

NADİR NADİ

Amerika Cumhur Reisi Ruzvelt'in nutuk söylerken üç pozu

Amerika gazeteleri «Ruzvelt'in yaptığı müracaatin bütün mes'uliyetini deruhde etmekle bahtiyarız» diyorlar

Vaşington 16 (a.a.) — Alelâcele içtimaa davet edilmiş olan ve binaenaleyh ancak bir kaç gazeteciden mürekkeb bulunan matbuat konferansında Ruzvelt, Hitler ve Mussolini'ye gönderilmiş olan mesajı okumuş ve tefsir etmiştir.

Müşarünileyh, bu mesajın gönderilmesinden evvel hiçbir devletle istişarede bulunmamış olduğunu söylemiş, yalnız ev-

[Arkası Sa. 3 sütun 1 de]

«Saldıray» gemimiz dün gece limanımıza geldi

Bütün teçhizatı tamamlanmış olan gemiye büyük merasimle bayrak çekilecek

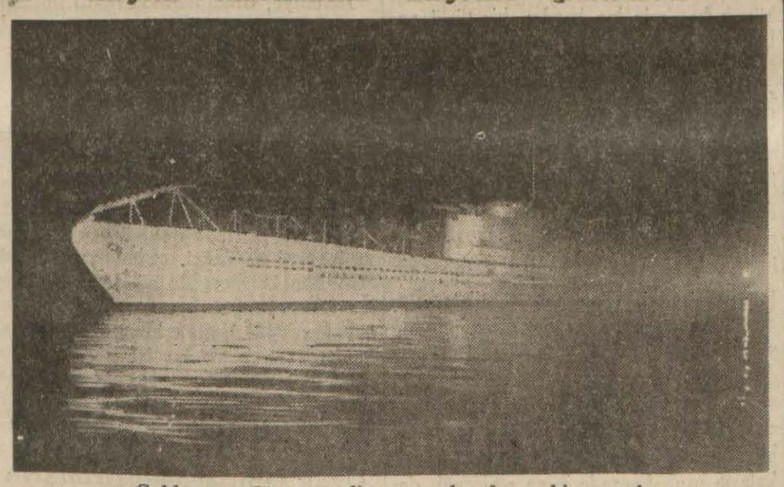

Saldırayın dün gece limanımızda alınan bir resmi

Çanakkale, 16 (Hususî muhabirimizden) — Almanyada inşa edilmekte olan denizaltı gemilerimizden «Saldıray», bu gün saat on birde Boğazdan geçti. Yeni denizaltı gemimiz, limanda bulunan bütün

[Arkası Sa. 3 sütun 5 te]

Göring'in seyahati

Alman Hava Nazırı dün Romada Başvekil Mussolini ile görüştü

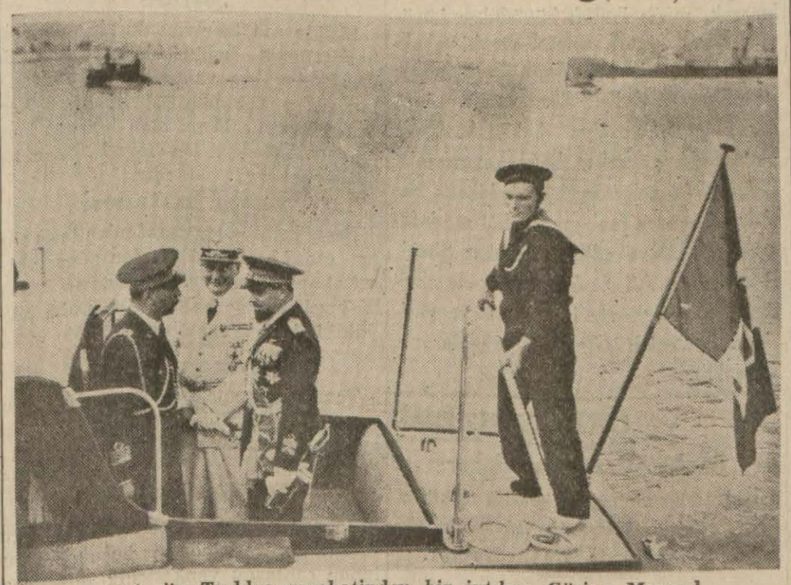

Göring'in Trablus seyahatinden bir intıba: Göring Mareşal Balbo tarafından karşılanırken

Roma 16 (Hususî) — Göring, dün akşam Venedik sarayında Duçe ile görüşmüştür. Bu görüşmelerde Ciano da hazır bulunmuştur. Çok ehemmiyet verilen bu görüşmeler hakkında siyasî mehafilde ketumiyet gösterilmektedir. Hiçbir tebliğ neşrolunmamıştır. Alman Ha-

İtalyadan nezaman ayrılacağı henüz malûm değildir.

Millî Şef — 19 mayıs — Stadında

İnönü, dün millî küme futbol maçını alâka ile takib etti

Ankara 16 (Telefonla) — Cumhur Reisi İnönü, beraberlerinde refikaları olduğu halde bugün saat 17 de 19 Mayıs stadını şereflendirdi ve İstanbul şampiyonile Ankara ikincisi arasındaki millî küme futbol maçını nihayetine kadar takib etti. Stadyomda, 30 bin kişi tahmin edilen muazzam bir seyirci kalabalığı bulunuyordu.

Cumhur Reisimiz, teşrifi anında ayağa kalkan halk tarafından dakikalarca alkışlandı. İnönü, stadyomdan ayrılırken de ayni şekilde tezahürat yapıldı. Dahiliye Vekili Faik Öztrak, Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu ve birçok meb'uslar, Ankara Valisi, seyirciler arasında idiler.

Kaza mı, cinayet mi?

Halicde dün bir cesed bulundu

Hüviyeti meçhul adamın ceketi cebinde 200 lira kadar para var

Dün sabah Kasımpaşa önlerinde su yüzünde bir cesed seçilmiş, cesed sahile çekilerek, derhal ehemmiyetle tahkikata başlanılmıştır. Tahkikata Müddeiumumî Fehmi elkoymuştur. Muayene eden Adliye hekimi Salih Haşim, ölüm sebebi anlaşılmak üzere cesedi Morga kaldırtmıştır. Bugün otopsi yapılarak rapor hazırlanacaktır.

Cesedin vaziyeti

Bulunan cesed, şişmiş, kısmen parçalanmıştır. Yüz kısmı tanınmaz bir hale gelmiştir. Uzun müddet suda kalarak bu hale geldiği tahmin olunmaktadır. Arkasındaki ceketin cebinden «Kadir» ismine yazılı bir makbuz çıkmıştır. Bir de numara yazılıdır. Bundan başka, kendisine karısı tarafından gönderildiği sanılan bir mektubda da «Kadir» ismi geçmektedir. Diğer taraftan cüzdanında bir zarf içerisinde iki yüz lira kadar para vardır.

Yapılan tahkikatla, bu adamın şubatın ilk gecesi Balattaki un değirmenine buğday boşaltmaktan dönerken kayıblara karışan ve o zamandanberi izi bulunamıyan mavnacı elli beş yaşında İnebolulu Yusuf oğullarından Osman oğlu Kadir olduğu kuvvetli bir ihtimal dahiline girmiştir. O zaman yapılan tahkikatla, bu mavnacının kazaen denize düştüğü ve boğulduğu ka-

[Arkası Sa. 5 sütun 4 te]

Yeni sene bütçesi

Bütçe Encümeni 1939 bütçesinin tetkik ve müzakeresine başladı

Ankara, 16 (Telefonla) — Büyük Millet Meclisi Bütçe encümeni 1939 bütçe projesi üzerindeki tetkik ve müzakerelerine başlamış bulunmaktadır. Encümen, şimdiye kadar Meclis, Cumhurreisliği, Divanı Muhasebat, Başvekâlet, Devlet Şûrası, İstatistik Umum Müdürlüğü, Devlet Meteoroloji işleri umum müdürlüğü ve Diyanet işleri reisliğinin 1939 bütçe projelerinin tetkikini bitirmiştir. 1 martta Meclise verilmiş bulunan 1939 bütçe projesindeki İktısad ve Nafıa vekâletlerine aid masraf fasılları ve kadroları, yeni ihdas olunan Ticaret, Münakale ve Muhabere vekâletlerile müştereken tetkik ve yeniden hazırlanarak Meclise verilecektir. Bütçe encümeni, dört vekâletin bütçesini yeni şeklile müzakere edecektir. İktısad, Ticaret, Nafıa, Münakale ve Muhabere vekâletleri yeni bütçelerini hazırlamağa devam etmekte, diğer taraftan da kadrolarını tanzim ile meşgul olmaktadırlar. Her dört vekâletin yeni teşkilât kanun projelerinin önümüzdeki hafta ortalarına doğru Meclise verilmiş bulunacağı haber verilmektedir. Henüz tespit edilmiş bir vaziyet bulunmamakla beraber her dört vekâletin yeni kadrolarında mühim değişiklikler olacağı anlaşılmaktadır. Bu arada Türkofiste üçüncü bir reis muavinliği de ihdas olunacaktır.

Tahranda yapılacak büyük düğün

Iranın her tarafında şenlikler yapılıyor

Dost memleket payitahtına gitmekte olan heyetimiz samimî tezahüratla karşılandı

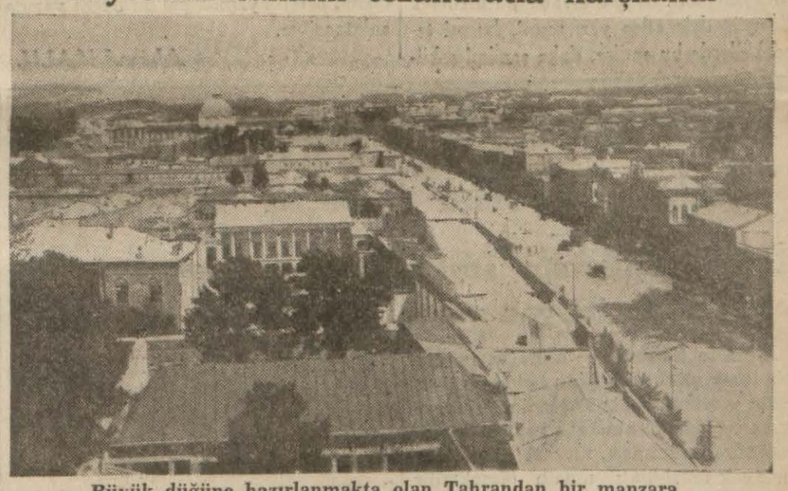

Büyük düğüne hazırlanmakta olan Tahrandan bir manzara

Tahran 16 (a.a.) — Pars Ajansı bildiriyor:

Görülmemiş şiddette soğuk ve yağmura rağmen şenlik hazırlıkları hararetle devam etmektedir. Caddelerin süslenmesi, resmî ve hususî binaların donatılması bitmiş gibidir. Hükûmet merkezi fevkalâde bir manzara arzetmektedir. Veliahd, Mısır Kraliçesi Nazlı ve Prenses Fevziyenin ve maiyetlerinin Bender Şapura muvasalatları münasebetile bütün İran şevk içindedir. Gazeteler uzun makalelerle bir çok resimler neşrederek umumî sevinci tebarüz ettirmekte ve Mısırla İranı bağlıyan eski ve yeni bağları hatırlatmaktadırlar. Bütün İran ülkesinde İran ve Mısır bayrakları yanyana çekilmiştir.

Bütün halk mümtaz misafirleri karşılamağa hazırlanmaktadır.

Dün saat 10 da Mohammed Ali Elkebir gemisi içinde İran Veliahdı, Mısır Kraliçesi, Prenses Fevziye ve maiyetleri olduğu halde Bender Şapura varmış ve İran İmparatoriçesi tarafından selâmlanmıştır. Liman ve civarı donatılmış ve her

[Arkası Sa. 5 sütun 1 de]

Dünkü millî küme maçları

Dün millî küme maçlarına İstanbul ve Ankarada devam edilmiştir. Ankarada Beşiktaş Ankaragücüne 1 - 0, İstanbulda da Doğanspor Vefaya 6 - 2 yenilmiştir. Yukarıki resim Şeref stadında yapılan maçlardan birini göstermektedir. Maçlara aid tafsilât 6 ncı sahifemizdedir.

Mukayeseler

Fransada nüfus buhranı

Almanyada alabildiğine devam eden propaganda faaliyeti, Çek hâdisesinden sonra daha artmıştır

Yazan: *AHMED HALİL*

Bundan hayli zaman evvel, şöyle böyle Umumî Harb sonlarında bir Alman mütefekkiri beyaz ırkın gittikçe azaldığını, bununla birlikte (Faust medeniyeti» ismini verdiği Avrupa Kültürünün çöktüğünü söylemişti. Bu iddiayı ortaya atan Spengler, istatistiğe de müracaat ediyordu. Ona göre: yıllık doğum Rusyada 4, Japonyada 2, Hindistanda 34, Çinde 25, İtalyada 1/2, Almanyada 1/2, milyondur. Bu vaziyette pek yakın bir zamanda Garb Kültürü, birçok kültürleri içinde uyutan tarihe karışacak ve bu ameliye ilkin Fransada başlayacaktır. Takriben yirmi yıl evvel yapılan bu peygamberlikten bugün elimizde ne kaldı? Hâdiseler, bedbin mütefekkirin söylediklerine kendisini tekzib ederek cevab verdi. Zaten 1936 da ölen Spengler'in kendisi de bu filî tekzibi gördü. Yalnız Avrupanın bir köşesinde nüfusun azaldığını, gene o milletin demograf âlimlerinden öğreniyoruz. Bu köşe, Fransadır. Lâtin bir memleketle Cermen bir halk nüfus dinamizminden bahsediyor. Filhakika İtalya, kendi içinden gelen bir nüfus tezayüdü vâkıası arzederken, Almanyada, Alman olan mıntakaların millî hudud dahiline ithali yüzünden 65 milyonun birden 80 milyona doğru yürüdüğünü görüyoruz. Bu son iki hâdise, Fransadaki nüfus buhranına, siyasî müvazene dolayısile, yalnız demografik değil, ayni zamanda siyasî ve beynelmilel bir ehemmiyet de vermektedir. Nüfus işlerile alâkadar resmî makamlar kadar, nüfusu arttırma propagandası yapan millî teşkilât da, bu son senelerde ve bilhassa bu sıralarda mesele ile pek yakından alâkalanmaktadırlar. Bu endişe, 1938 senesinin bir kısmına aid nüfus istatistiklerinin neşri ve bunların geçmiş senelerle mükayesesi neticesinde bir kat daha büyümüştür. Daladiye kabinesinin neşrettiği «kararname - kanun» lardan bir kısmının da bu endişe etrafında vücude geldiği malûmdur. Daha ziyade nüfussuzluk ile mücadele eden yarı resmî, hususî teşekküllerde bu endişe, daha samimî şekilde kendisini gösteriyor. Bunların arasında «Nüfus azalmasına karşı millî birlik - Alliance nationale contre la dèponulation» adını taşıyan cemiyetin sarfettiği mesai gerçekten takdire değer. Türkiyedeki nüfus meselelerile uğraşanlar, bu cemiyetin program ve plânlarından çok istifade edebilirler. Almanyanın 65 milyon olduğu sıralarda alabildiğine devam eden propaganda faaliyeti, Almanyanın Avusturya ve Çeko-Slovakya hâdiseleri neticesinde büyümesile bir kat daha artmıştır. 1933 senesi Almanyada doğum sayısı 1 milyon 31 bin iken Fransadaki doğum bundan 301,000 noksandır. Aradaki bu boşluğu doldurmak lâzımdır. İsmini zikrettiğim cemiyetin son zamanlarda neşrettiği «ölüm tehlikesi: doğum azlığı» adlı bir broşürde vaziyet daha tehlikeli gösteriliyor. Cemiyetin reisi olan Boverat'nın bizzat yazdığı bir makalede istatistiklere istinad eden malûmatın neticesi şudur:

1920 de	doğum	800,000
1933 »	»	730,000
1938 »	»	600,000
1940 »	»	560,000
1945 »	»	500,000

Son ikisi ihtimalî ve tahminî sayılardır: Boverat, 1920 - 1938 arasındaki doğum azalmasına tesir eden sebebler baki kaldığını, bunların üzerine hiçbir tesirin icra edilmediğini farzediyor. Bu faraziye üzerine 1940 ile 1945 te de nüfus azalmasının ayni şekilde ilerilemesi icab ediyor. Vaziyetin İtalya ve Almanya ile mükayesesi, neticeyi daha vahim bir şekle sokmaktadır: 1933 te İtalyan doğumu, 1932 ye nispetle 13,000 kadar bir tezayüd gösteriyor. Keza Almanyada da bu tezayüd vakidir. Büyük şehir olması dolayısile doğum azalmasının tabiî olacağı zannedilen Berlinde 1934 senesinde yüzde 30 bir doğum tezayüdü kaydedilmiştir. 1919 da âdeta Fransa için peygamberlik yapmış görünen Speugler'i haklı gibi gösteren bu buhran vâkıasının Fransada nasıl karşılandığını, nelerin yapıldığını bir başka yazıda anlatacağım.

Ahmed HALİL

Müreffeliler bir iskele istiyorlar

İhrac mallarının sevki için buna ihtiyac var

Mürefte (Hususi) — Mürefte, mühim bir ihrac merkezi olduğu halde bu ihracatla mütenasib bir iskelenin bulunmaması ve Müreftenin kara yollarından da mahrum bulunması, ihracat işlerimizin pek çok müşkülâtı mucib olmaktadır. Gerek yolsuzluk, gerek deniz vasıtalarından arzu edildiği nisbette istifade edilememekte olduğundan bu vaziyet, Müreftenin ticarî sahadaki inkişafına mâni teşkil etmektedir.

Kasabamızın dikkat ve titizlikle çalışan müstahsili, miktar, nefaset itibarile istediği kadar mahsul yetiştirilsin, müstehlik de yaş meyva ve sair mahsullerimizin (haklı olarak) aradığı nefaset ve evsafı bulamadığından istediği kadar şikâyetçi bulunsun, yaş meyvalarımız iskele basamaklarında, sandal küpeştelerinde, motör bordalarında elden ele dolaşmakta devam ettikçe, ne müstehlik ağız tadile bir meyva yiyebilecek, ne de müstahsil yetiştirdiği mahsulünden beklediği istifadeyi görebilecektir.

Bu suretle ihrac edilen yaş mahsullerimiz, yegâne pazarımız olan İstanbul Hâlinde çirkin bir çehre ile müstehlikin yüzüne bakarken sair iskelelerden kolaylıkla hiç hırpalanmadan ve az bir masrafla sevkedilen mahsullerle nasıl rekabet edebilir?

Bu imkânsızlıklar diğer mahsullerimiz üzerinde de tesirini göstermektedir.

Meselâ, senede 3 - 4 milyon kilo şarab istihsal eden ve bu istihsalâtını yeniden yetiştirmekte olduğu bağlarile bir misli daha artmağa müsaid bulunan bu mıntakada şarab nakliyatı da tehlikeli ve hatalı bir surette devam etmektedir.

Şarab nakliyatımız motörlerle yapılmakta ve şarabın tonuna 300 - 350 kuruş navlun verilmektedir. Bundan da anlaşılacağına göre, ne vapurlarımız ihrac mallarımızdan istifade edebiliyor, ne de müstahsil yük navlun tarifelerindeki şarabın tonundan (75) kuruş alınması lâzım gelen kayıdlardan müstefid olabiliyor.

Bugün bu mahzurların bertaraf edilmesi için Müreftede artık bir iskelenin yapılması zamanı gelmiştir. Ayni zamanda burada yapılacak iskele mühim bir varidat kaynağı olacaktır.

Bizi her bakımdan müteessir eden ve kalkınmamıza mâni olan bu mahrumiyetlerin zamanla bertaraf edileceğini mutlak olarak ümid etmekte isek de bu hayatî ihtiyacımızın elde edilmesi için biraz tacil edilmesini Müreftelilerin refaha kavuşması demek olduğundan istemekte haklı olduğumuzu zannediyoruz.

Yalan şehadetten suçlu bir adam

Yapılan duruşmada ilk ifadesine rücu etti

Hakikate muhalif şahidlik ettiği kaydile bir genc aleyhine açılan dava, İstanbul Ağırceza mahkemesinde karara kalmıştır.

Dava edilen, İzzet Moru adlı bir gencdir. Gümrükten oktruva resmi vermeksizin çay geçirmek işinden Gümrük Müfettişliğince bazı kimseler hakkında yapılan tahkikat sırasında şahid sıfatile verdiği ifadeyi, bu işin davası görülürken mahkemede şahid mevkiinde değiştirmesi sebebile, Müddeiumumilik davacı olmuştu. Dava edilen, ifadesini alan müfettişin kendisini şifahen tazyik ettiği, eğer istediği gibi ifade vermezse Gümrükte tüccarın işini takib etmesine mâni olacağını söylediği müdafaasında idi. Mahkeme, bunun üzerine oktruva resimsiz çay geçirmek işi tahkikatını yapan Gümrük ve İnhisarlar Müfettişi Fazlıyı, şahid olarak çağırmıştı.

Son celsede dinlenilen müfettiş Fazlı, hiçbir tehdid mevzuubahs olmadığını tamamile şahidin anlattıklarını zapta geçirdiğini söyliyerek, «esasen kendisi komisyoncu değildir. Tacirin işini, sadece vekâleten takib edebiliyordu. Ben ne suretle onun işine müşkilât çıkarabilirdim ki böyle bir tehdidde bulunmuş olayım? Hem, tahkikat yapan bir adam sıfatile ifadelerini aldığım kimselere, şöyle veya böyle lâkırdı söyletmek, aklımdan bile geçmemiştir. Müfettiş, bitaraftır. Sonra uzun uzadıya malûmat vermiştir. O arada bahsi geçen şeyleri ben bilemezdim ki, ona öyle söyle, diyeyim!» demiştir.

Reis Refik, dava edilene ne diyeceğini sorunca, İzzet Moru, bu yüzden mahkûm olacağını anladığını, ilk ifadesine döndüğünü, rücu ettiğini söylemiştir.

Mahkeme, bu vaziyet karşısında dosyayı tetkikle bir karar vermek üzere muhakemenin devamını, başka bir güne bırakmıştır.

Şehir ve Memleket Haberleri

5 milyonluk istikraz

Paranın sarfına aid program hazırlandı

İstanbul Belediyesinin Belediyeler Bankasından beş milyon liralık bir istikraz yapması kararlaşmıştı. Yakında alınacak olan bu paranın en faydalı bir şekilde sarfedilmesini temin maksadile bir program hazırlanmıştır. Beş milyon liranın üç milyon lirasile mütedavil sermayeli bir şirket kurulması düşünülmektedir. Bu şirket imara muhtac yerlerdeki binaları satın alarak yıktıracak ve sonradan buralarda bina yaptırmak istiyenlere parça parça satacaktır. Bu suretle yeni yapılacak binalar hem modern ve hem de ayni seviyede olacaktır. Bu usul en evvel Eminönünden Atatürk köprüsüne kadar olan sahada tatbik edilecektir. Geriye kalan iki milyon liranın bir milyon lirası otobüs işletilmesine ve bir milyon lirası da hallerin ıslahile stadyom inşası gibi işlere tahsis olunacaktır.

Erzincanda imar faaliyeti başladı

Büyük bir ziraî hapishane binası da yapılıyor

Erzincan, (Hususî) — Bu yıl daha erken başlıyan ilkbahar, memlekette her sahada çalışmağa yol açmıştır. ;Uzun ve üzücü bir kışın uyuşukluğundan kurtulmak fırsatını bulan halk, güzel havaların neş'esile işleri başına koşmuş ve Erzincan büyük bir iş merkezi olmuştur. Kış dolayısile yarıda kalmış ve terkedilmiş olan istasyon ve gar binalarile sebze halinin inşaatı ve bataklıkların kurutulması gibi bazı işlerin ikmaline çalışılırken, bir çok binaların da yeniden yapılmasına başlanmıştır. Bu inşaat arasında umumî harbde yanmış olan ve 324 ve 325 senelerinde Harbiye Mektebi olarak iki devre zabit çıkarmış bulunan İstanbulun Selimiyesi tipindeki muhteşem Harbiye kışlasının yapılmasına başlanılmış ve müteahhide ihale edilmiştir. Memleketin sinema ihtiyacını karşılayacak umumî bir sinema binası olmadığından şehrin merkezinde bulunan büyük garajın bahçesinde son sistem bir sinema binasının yapılmasına karar verilmiş ve temellerinin kazılmasına başlanmıştır. Yeni açılan istasyon caddesi üzerinde İnhisarlar İdaresi tarafından istimlâk edilen büyük bir arsa üzerinde muhteşem ve modern bir dairenin yapılması kararlaşmıştır. Gene ayni cadde üzerinde hep bir sistemde olmak üzere Ziraat Bankası da bir bina yaptıracaktır. Bir hareketi arz esnasında yıkılan ve icarla şimdiye kadar idare edilen memleket mülkiye hapishanesi binası için şehrin suyu ve havası iyi bir mevkiinde yeniden yapılması Adliye Vekâletince kararlaştırılmış ve mevkiinin tayin ve tespiti Müddeiumumiliğe emredilmiştir. Bu iş için tetkikatta bulunan Müddeiumumî yüz yirmi bin liralık bir keşif projesi tanzim ettirerek Vekâlete göndermiş olduğu gibi Erzincanda kurulması düşünülen ziraî ve umumî bir hapishane binasının yapılması için de Adliye Vekâletince istenilen büyük ve geniş bir arazinin nerede verilebileceği Erzincan defterdarlığından sorulmuştur. Her iki hapishane binasının mahallinin tespit ve mevkiinin tetkikine Müddeiumumî tavzif edilmiştir. Yapılacak umumî ve ziraî hapishaneye, Erzurum, Kars, Sıvas, Elâzığ ve civar vilâyetlerden mahkûmlar gelecek ve ziraatle iştigal edeceklerdir. Memlekete bir şehir süsü veren ve büyük bir âbide olan Hacı İzzetpaşa camiinin de tamiri için on beş bin liralık bir keşif yapılmış, 1939 bütçesinden tamirine başlanması kararlaştırılmıştır. Bu camiin çürük aksamının sökülmesi, bin beş yüz liraya müteahhidine ihale edilmiş ve sökülme ameliyesi hitam bulmuştur. İnhisarlar idaresi tarafından tuzlalar tamir ettirilmekte ve buralarda bir kısım yeni binaların da yapılması düşünülmektedir. Bu suretle ilkbahar mevsimi memlekette büyük bir imar seferberliği yaratmıştır.

CEMİYETLERDE

Gayrimübadillerin müracaati

Gayrimübadillerden bir kısmının istihkak mazbatalarında istihkakları İngiliz lirası ve yahut drahmi olarak gösterildiği için tediye sırasında ecnebi paraları bugünkü rayiç üzerinden hesab olunmaktadır. Gayrimübadiller bu hususta Maliye Vekâletine müracaat ederek bundan zarar görmekte olduklarını ileri sürmüşlerdir. Bu müracaat üzerinde icab eden tetkikat yapılmaktadır.

23 Nisan Çocuk Bayramı

Bayram yaklaşıyor. Şimdiden yavrularımızın hazırlıklarını yaparsak çocuklarımız bayramı daha neş'eli geçirirler!

Beşiktaş iskelesi önünde bir kaza

Bir genc, korkudan kendisini denize attı, vapur pervanesine takılan zavallının ayağı parçalandı

Dün öğleden sonra, Beşiktaş iskelesi önlerinde bir kaza olmuştur.

İskeleye yanaşan Boğazici vapuru, denizi dalgalandırınca, arkadaşlarile beraber sandalda bulunan bir genc, sandalın dalgalar üzerinde inip çıkmasından ürkmüş, «batıyoruz» diye telâşla kendisini denize atmıştır. Sulara kapılmış, sürüklenmiş, vapurun pervanesi sol bacağına çarpmıştır.

Gencin sol bacağı ezilmiş, ayağı parçalanmıştır.

Sandal ve sandaldaki arkadaşları kazaya uğramamışlardır.

Kazazedenin 1336 tevellüdlü Hüsnü Gedikoğlu olduğu, çatal, kaşık fabrikasında amelelik ettiği anlaşılmıştır.

Mahkemeye düşen bir miras ihtilâfı

Davacı Müsevi kızı, ağabeysinden 15 bin liralık bir hisse istiyor

İstanbul Asliye Üçüncü Hukuk mahkemesinde, bir müsevi tacirin yüz bin liralık mirasile alâkalı bir dava açılmıştır. Mirası bırakan, bundan iki sene evvel seksen yaşında ölen Meydancıkta Haçopulo karşısında ticarethane sahibi Yasef Behmoral'dır. Davayı açan, murisin kızı Roza'dır. Dava ettiği erkek de, büyük kardeşidir.

Davanin mevzuu şudur: Roza'nin iddiasına göre, ölenin mağazada çalışan büyük oğlu Yasef, ölümden sonra muhasebe defteri hazırlatarak, bütün kardeşlerine bir hesab göstermiş. Kardeşler, mirasın nasıl paylaşılacağını müzakere ile, hisselerine düşeni almak hususunda mutabık kalmışlar. Lâkin Roza, gösterilen hesaba karşı itirazda bulunmuş, bunun hakikati ifade ettiğinden şüphelendiğini söylemiş. Bu cihetten arada ihtilâf çıkmış, büyük kardeşle kız kardeş, bir türlü anlaşamamışlar. Roza da, «o halde mahkeme hakem olsun, ihtilâfı orada halledelim» diyerek, Hukuk mahkemesine baş vurmuş.

Roza, Üçüncü Hukuka müracaatinde ilk olarak delillerin tespiti yolile bu kardeşinin idare ettiği ticarethanedeki defterlerin, vesikaların mahkemece tetkikini istiyor. Mahkeme azasından Şem'i naib tayin olunarak, muhasib Rüştü tarafından mağazada iki celse süren tetkikat yapılıyor. Bu vukuf ehli, yazdığı raporda defterlerdeki kayıdların istinad ettiği vesikaların tetkikine lüzum gösterdiğinden, tekrar mağazaya gidiliyor. Ancak bu safhada, dava açıldığı takdirde vesikaların muhakemede ibraz edileceği, delillerin tespiti muamelesi yapılırken bu ibrazla ticarethanenin maddî, manevî zarara uğrıyacağı kaydile, bu safhada ibraz hususunda mazur görülmek temennisile karşılaşılıyor. Ve işte, delil tespiti muamelesinin bu safhasını müteakib, Roza, babası Yasef Behmoral'ın yüz bin liralık miras bıraktığından bahisle davayı açarak, şimdi mağazayı idare eden kardeşinden on beş bin lira miras hissesi isteğindedir. Karşı tarafa arzuhal tebliğ ettiriyor. Arada lâyihalar teati olunarak, miras ihtilâfı büyüdükçe büyüyor. Davacı taraf, veraset vergisi tahakkukuna esas olan vesikaların da muhasibe gösterilmediğini ileri sürmektedir. Dava edilen taraf, Roza'ya hakikî vaziyetin gösterildiği, gösterilen hesabın tamamile doğru olduğu, kız kardeşin hakikatte hissesine düşenden fazlasını istediği müdafaasındadır. Dava edileni avukat Şimşi, davacıyı da Ali Şevket temsil etmektedirler. Dava, henüz ilk safhalarını geçiriyor. Müteakib safhalara yakında sıra gelecektir.

ÜNİVERSİTEDE

Muhasebede teftişler

Üniversite muhasebe işlerini tetkik eden müfettiş Ekremin riyasetindeki heyet, işini yakında ikmal edecektir.

Tuğlaları kim çaldı?

Sarayburnunda bir mahzende yatıp kalkan Osmanla arkadaşı Mehmedin, orada Millî Emlâk idaresine aid metrûk fırından beş yüz altmış sekiz tuğla alarak, Haçik isminde birine sattıkları iddia olunmuştur. Tahkikat yapılıyor.

Leylî mekteblerimiz

Yatılı talebeden alınacak ücretler tespit edildi

Önümüzdeki sene leylî yatı mekteblerindeki talebeden alınacak ücretler Maarif Vekâletince tespit olunmuştur. Buna nazaran ücretler Galatasaray lisesinde 240; İstanbul ve İzmirdeki liselerle İsmetpaşa Kız Enstitüsünde 200; Erenköy Kız lisesinin ilk kısmile Balıkesir lisesinde 175; Erzurum lisesinde 165, Adana; Bursa, Diyarbakır ve Kayseri liselerile Bursa Kız Muallim mektebinde 160; Edirne, Konya, Sıvas ve Kars liseleri, Çanakkale ve Manisa orta mekteblerile bütün san'at mekteblerinde 150, Trabzon lisesinde 145, Kastamonu, Gazi Anteb ve Yozgad liselerile Bolu, Aydın ve Maraş orta mekteblerinde 140, Afyan ve Kütahya liselerile Bilecik ve Niğde ortamekteblerinde 120 liradır.

Hakikate aykırı bir zabıt tutmuş!

Suçlu görülen bekçi hakkında tahkikat yapılacak

Silivri civarında bir ağıla girerek, bekçi sıfatile hakikate muhalif zabıt tanzim etmekten İstanbul Ağırceza mahkemesinde muhakeme edilen korucu ve bekçi Mustafanın muhakemesi, son safhasındadır. Müddeiumumilikçe esastan mütalea söylenilmiştir.

Müddeiumumî muavini Ubeyd, korucu Ahmed Kemalin koyunlarını güden İskenderin bulunduğu ağıla gittiğini, bekçi sıfatile hakikî vaziyete muhalif zabıt tuttuğunu sabit bulmuş, üç yüz otuz dokuzuncu maddeye göre ceza istemiş, ancak cezayı azaltıcı sebeb bulunduğu kaydile, elli dokuzuncu maddenin de gözönünde tutulmasını isteğine katmıştır.

Mahkeme heyeti, tahkikatın tevsiine lüzum görmüştür.

ŞEHİR İŞLERİ

3 bina yıktırılıyor

Belediye, Unkapanında maili inhidam üç binanın yıktırılmasına karar vermiştir.

Adliye sarayının enkazı

Aradan uzun seneler geçtiği halde yanan Adliye binasının enkazı henüz ortadan kaldırılmamıştır. Halbuki mukavelename mucibince müteahhid buradan kendi işine yarayacak şeyleri aldıktan sonra molozları da nakledecek ve sahayı tesviye edecekti. Son zamanlarda Millî Emlâk idaresile alâkadar makamlar arasında yapılan temaslar üzerine enkazın Millî Emlâk idaresi tarafından kaldırılmasına ve bu işe sarfedilecek paranın bilâhare müteahhidden alınmasına karar verilmiştir. Bunun için pek yakında enkazın kaldırılmasına başlanacaktır.

Uzak semtlerdeki fırınların teftişi

Belediye İktısad işleri murakıbları tarafından son günlerde yapılan teftişler sırasında muhtelif semtlerdeki fırınlardan bir kısmının matluba muvafık ekmek çıkarmadıkları görülmüş, bu arada 1515 kilo ekmek musadere edilmiştir. Bilhassa şehre uzak semtlerdeki fırınların bu hususta fazla bir lâkaydî göstermekte oldukları anlaşılmaktadır. Binaenaleyh buralarda da anî teftişler yapılmak suretile bunun önüne geçilmesine çalışılacaktır.

Şişlide

Şişlide son tramvay durak yerindeki halâların da kaldırılarak burada da yeraltı halâları yaptırılması kararlaşmış ve bu maksadla Belediyenin 939 senesi bütçesine lâzım olan tahsisat konmuştur. Belediye fen heyeti buna aid projeleri hazırlamaktadır.

Esnaf hastanesi

Esnaf cemiyetleri tarafından tesis olunan esnaf hastanesi günden güne inkişaf etmektedir. Bugünkü hastane binası kâfi gelmemeğe başlamıştır. Daha büyük bir bina aranmaktadır.

Çırak mı çaldı?

Tavukpazarında kunduracı Kirkorun çırağı Nevzad, dükkândan üç çift kadın ayakkabısı aşırdığı iddiası üzerine yakalanmıştır.

Bir yankesicilik

Bahariye tütün deposunda kantarcı İbrahimin, içerisinde bir buçuk lira bulunan çantasını yankesicilik suretile aşırarak kaçtıkları iddiasile Kemal, Ziya, Emin yakalanmışlardır.

Bir hırsız

Sultanahmed camii civarında oturan Hızırın evinin camı kırılmış, içeriye girilmiş, eşya ve para çalınmıştır. Fail olarak Tahtakalede oturan İbrahim isminde bir genc yakalanmıştır.

Siyasî icmal

Avrupa işleri ve Amerika

Umumî Harbden; bilfiil sonunda buna iştirak eden Amerikalıların aldıkları kat'î ibret dersi Avrupa işlerinden mümkün mertebe uzak kalmaktır. Milletler Cemiyetini kurmak fikir ve teşebbüsü ilk defa Amerika Cumhur Reisi Vilson'dan doğduğu halde Avrupalı devletlerle siyasî işlerde beraber yürümek korkusu bu müesseseye Amerikayı iştirakten menetmişti.

Amerikalılar emniyet ve selâmetlerini kendi kuvvetlerinde aramışlardı. Bunun için Amerika İngiltereyi 1922 de Vaşingtonda toplanan konferansta asırlardanberi devam eden en kuvvetli bahrî devlet olmak imtiyazından vazgeçirmeğe mecbur etmişti. İlk terki teslihat konferanslarının akim kalması İngiltereye bütün dünyaya yayılmış müstemleke imparatorluğu yollarını korumak için toplu bir memleket olan Amerikadan fazla kruvazör bulundurmasına Amerikalıların herhangi şekilde tefevvuku İngilizlere bırakmamağa azmetmiş olmalarından ileri gelmişti.

Avrupa işleri karıştıkça Amerikalıların Avrupa işlerine karşı endişe ve içtinabları artmış ve nihayet herhangi meseleden ve hatta Amerikanın muhariblere silâh ve mühimmat vermesinden ve Amerika gemilerinin ve tebaasının harb sahalarında gezmeleri yüzünden Amerikanın harbe sürüklenmemesi için mutlak ve daimî bitaraflığa aid kanun kabul edilmişti. Son zamanlarda ilânı harb salâhiyetinin Cumhur Reisinden ve parlamentodan alınıp reyiâma konulması için kongreye teklifler yapılmıştı.

Halbuki iki defa Cumhur Reisliğine intihab edilen ve 1940 ta üçüncü defa ve an'ane hilâfına namzedliğini koyacağı beklenen Mr. Ruzvelt ve kabinesi; Avrupa işlerinin sonu ister istemez Amerikayı harbe ve harekete sürükliyeceğini ileri sürerek hiç olmazsa bitaraflık kanununun tadil edilmesi ve Amerikanın demokrat devletlere silâh ve mühimmat vermek suretile yardım edebilmesi için her hâdiseden istifade ederek Amerika efkârı umumiyesini kabuğundan çıkarmağa çalışmaktadır.

Fakat bu teşebbüsler Amerika efkârı umumiyesini infirad ve tecerrüd yolundan alıkoyamamıştır. Bitaraflık kanununun tadili teklifi sürüncemede duruyor. Maahaza Amerikanın iktısad ve malî âlemine hâkim Yahudi unsuru Almanyada ve İtalyadaki Yahudi aleyhtarlığı dolayısile Ruzvelt'in siyasetine hayli kuvvet vermiştir.

Amerika Cumhur Reisi Amerikanın sesini ve iradesini dünyada intizam ve huzuru yerleştirmek işinde dinletebileceğini de ehemmiyetle kaydedederek İngiliz Başvekilinin bazı devletlere teminat veren beyanatını tasvib etmiştir.

Bu nutkun akabinde Mr. Ruzvelt filiyata dahi girişerek M. Hitler'le M. Mussolini'ye kendi namına gönderttiği resmî notalarda yüz milyonlarca halk harb korkusile titrediği bir sırada henüz ordular birbiri üzerine yürümemiş olmalarından bilistifade şimdiki gerginliği ve huzursuzluğu doğuran meseleleri halletmeğe vasatet etmek istediğini bildirmiştir.

Sırf insanî düşünce ile yaptığını kaydettiği teklifleri; Amerikanın iştirakile bir beynelmilel konferans toplanıp silâhlanma yükünü hafifletecek tedbirleri ve beynelmilel ticaretin ve ham madde tedarikinin serbest ve müsavi şartlara tâbi olmasını müzakere eylemesine dairdir.

Konferansın huzur ve emniyet içinde toplanması için de Almanya ile İtalyanın kendilerine komşu ve yakın olan otuz devlete bugünkü topraklarına dokunulmıyacağına dair on yahud yirmi beş sene teminat vermelerini şart koşmuştur. Amerikanın kendi emniyeti ve bütün dünyanın huzurunu temin için olduğunu iddia ederek yaptığı bu tekliflere Almanya ile İtalya, şimdi cevablarını hazırlıyorlar. Lâkin bu cevabların menfi olacağı Alman ve İtalyan matbuatının Amerika Cumhur Reisinin yanlış kapı çaldığını şimdiden söylemelerinden anlaşılıyor.

Muharrem Feyzi TOĞAY

Kimsesiz çocuklara elbise verilecek

23 nisanda Beyoğlu Halkevi kimsesiz çocuklara elbise, ayakkabı ve çamaşır verecektir. Bunun için şimdiden hazırlıklar yapılmaktadır.

Cumhuriyet

Nüshası 5 kuruştur.

Abone şeraiti:	Türkiye için	Haric için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur

SON HABERLER

Ruzvelt'in sulh mesajı

Roma ve Berlinde manevra olarak kabul ediliyor

(Baştarafı 1 inci sahifede)

velki gece telgrafla cenubî Amerika hükûmetlerine malûmat vermiş olduğunu beyan etmiştir.

Reisicumhur, bu mesajı son haddine varmış olan gerginliklerle yeniden çıkması muhtemel buhran arasındaki fasıladan bilistifade göndermiş ve bunun için haftalarca düşünmüş olduğunu beyan etmiştir. Çeko - Slovakya ve Arnavudluk hâdiseleri, bu mesajı daha evvel göndermesine mâni olmuştur. Zira o kadar sür'atle emrivaki karşısında kalmıştır ki, mesajını göndermeğe vakit bulamamıştır.

Ruzvelt, şimdiki buhrana müdahalede bulunmasının sebebini izah etmiştir. Müşarünileyh, demiştir ki:

«— Amerika, harbin önüne geçmek için hiçbir fırsatı fevtedemez.»

Hitler'le Mussolini'ye müracaat etmeğe karar vermiş olduğundan dün Hull'ü görüşmek ve mesajı tanzim etmek üzere davet etmiştir. Gerek kendisi gerek Hull, dün gece her zamankinden ziyade vicdanları müsterih olduğu halde uyumuşlardır.

Amerika donanması üssülharekelerine avdet emrini aldı

Vaşington 16 (a.a.) — Ruzvelt'in mesajını göndermiş olduğunu haber verdiği matbuat konferansının içtimaından biraz sonra Bahriye Nezareti, halihazırda Atlas Okyanusunda bulunan bütün Amerika donanmasına Büyük Okyanustaki üssübahrilerine avdet etmesi emrinin verilmiş olduğunu ilâve etmiştir.

Cenubî Amerika milletleri, mesajı tasvib etti

Vaşington 16 (a.a.) — Hariciye Nezareti, cenubî Amerika milletlerinin dokuzundan Ruzvelt'in teşebbüsünü tasvib eden tebligat alınmıştır. Hariciye Nezareti, bu milletlerin hangileri olduğunu tasrih etmemiştir.

Buenos Aires 16 (a.a.) — Reisicumhur Ortiz, Amerika Reisicumhuru Ruzvelt'e bir telgraf göndererek Hitler'e ve Mussolini'ye gönderilmiş olan mesajın metnini almış olduğunu bildirmiş ve sulh lehindeki bu yeni gayretten mütevellid memnuniyetini izhar etmiştir.

Fransız matbuatının mütaleaları

Paris 16 (a.a.) — Bütün gazeteler, Ruzvelt'in teşebbüsünü büyük bir memnuniyetle karşılamaktadır. Gazeteler, göstermiş olduğu cesaretten dolayı Amerika Reisicumhurunu tekrim etmektedirler.

Muhtelif gazeteler, Amerika Reisicumhurunun bu teşebbüsü hakkında mütalealar yürütmekte ve diktatörlerin ümid edilen yolda yürümelerinden şüphe etmektedirler. Maamafih gazetelerin umumî edası, iki diktatörün kaçamaklı yollardan gidemiyecek bir hale getirilmiş oldukları suretindedir.

Petit Parisien diyor ki:

«Ruzvelt, vaktile Vilson'un yaptığı gibi, Almanyaya maskesini indirmesini ihtar etmektedir.»

La Victoire, yazıyor:

«Mesajın uyandırdığı en büyük alâka, iki diktatörrü kaçamaklı yollardan gidemiyecek bir hale getirmesi ve onları «evet» ve yahut «hayır» demeğe mecbur etmesidir.»

Figaro gazetesi diyor ki:

«Bu teklif, bizzat ifadesile, «hayatî ihtiyaclar» için kuvvete müracaat zaruretini müdafaa eden bütün delâili çürütmektedir.»

Le Journal'den:

«Bu plân, pek necib bir telâkki mahsulüdür. Tahakkuku, daha ziyade güçtür. Sulhu istemek kâfi değildir. Sulhu yapmak lâzımdır.

Ordre gazetesinde Pertinax, şöyle diyor:

«Bir ademi tecavüz taahhüdünün, bütün dünya tecavüzün tarifinde mutabık kalmış olmadıkça, hakikî bir ehemmiyeti olamıyacağını unutmamak lâzımdır.»

La Populair'de Leon Blum, şöyle diyor:

«Ruzvelt'in mesajı, takdire şayandır, dünyayı maruz bulunduğu felâketten kurtarmağa matuf kahramanane bir hareket ve gayrettir.»

Bitaraflık kanunu

Vaşington 16 (a.a.) — Kongre mahfillerinin Ruzvelt'in mesajı hakkındaki intıbaları en hararetli tecerrüd taraftarları nezdinde dahi mükemmeldir. Siyasî mahfiller Amerika efkârı umumiyesi tarafından iyi karşılanmış olan mesajın Cumhur Reisinin bitaraflık kanununun tadili uğrundaki gayretlerini kolaylaştıracağı kanaatindedirler. Bahusus ki bu mesaj tecerrüd taraftarlarının Ruzvelt'in dış politikasına karşı olan endişelerini de bir dereceye kadar teskin etmiştir.

Bundan başka ayni mahfiller, konferansa ve müzakere usullerine muhaliftirler ve meselelerin müteaddid ve karışık olduğunu ve ancak birer birer ele alınabileceğini teyid ediyorlar.

Roma, mesajı bir manevra olarak kabul ediyor

Roma 16 (a.a.) — Havas ajansı bildiriyor:

Ruzvelt'in mesajı hakkındaki hattı hareketin menfi olduğu anlaşılıyor: Faşist mahfiller, mesajı, totaliter devletleri, son sözlerini muhakkak söylemek vaziyetine düşürmek için bir manevra olarak tavsif etmekte ve mihver hiçbir kimseyi tehdid etmediği halde, mesajda bu mihverin barışı tehlikeye soktuğunun ihsas edilmesinden dolayı hiddet göstermektedirler. Bununla beraber, bu mahfiller, barışın mihver için meşru telâkki edilen haklardan vaz geçmek manasına gelmesi icab edeceğini ve ancak Alman ve İtalyan isteklerinin tatmin edilmesi demokrasilerin totaliterlere karşı hasmane maksadlardan vaz geçmelerile temin edilebileceğini ilâve eylemektedirler.

Alman matbuatında akisler

Berlin 16 (a.a.) — Doyç Dience gazetesi Ruzvelt'in mesajı hakkında şöyle yazıyor:

«Evvelâ tahrik etmek, sonra barış peygamberliği rolünü oynamak.. Bu ilk defa tesadüf ettiğimiz politika değildir.»

Gazete, Ruzvelt'in bu teşebbüsünü tereddüd ve şüphe ile karşılamakta ve:

«Almanya, müzakerelerin ve adalet beklemenin feci bir vaziyete müncer olabileceğini kendi zararına olarak tecrübe etmiştir» demektedir.

Gazete, biraz ileride şöyle diyor:

«Dünya, yabancı menfaatlerin oyuncağı haline gelmek istemiyen ve kendi mukadderatlarını bizzat tanzime mecbur olan hayatiyet dolu milletlerden mürekkebdir. Bundan başka Ruzvelt, asıl mühim olan şeyi unutmuştur ki, bu da, doktirinal muhasebenin milletleri kanlı bir keşmekeş içine sokan ve nizam, unsur kuvvetlerini tehdid eden kuvvetlerle tesviyesidir. Bolşevizm müsavi hakka malik bir partöner ad ve telâkki edildiği müddetçe yeni bir nizam tesisine imkân yoktur.»

Gazete, mesajın yanlış bir adrese gönderildiği neticesine varmaktadır.

Fransız siyasî mehafilinin kanaati

Paris 16 (a.a.) — Ruzvelt'in mesajı karşısında, siyasî mahfiller, çok müsaid bir intıba göstermekte ve bu mesajın diktatörleri muhakkak cevab vermek vaziyetine düşürdüğü kanaatinde bulunmaktadırlar. Ezcümle, kendisinden beyanat istenen Heryo, dünyanın bütün sulh sevenlerinin, Amerika Reisicumhuruna karşı minnettar olduklarını bildirmiş ve ilâve etmiştir:

«— Ruzvelt ismi her tarafta takdis edilecektir...»

Blum, yarın Populer gazetesinde çıkacak olan makalesinde, Ruzvelt'in diktatörlere şu suali sorduğunu kaydediyor:

«— Barış istiyor musunuz?»

Amerika gazetelerinin mühim neşriyatı

Nevyork 16 (a.a.) — Gazeteler, Ruzvelt'in Hitler ve Mussolini'ye gönderdiği mesajın, bir müracaatten ziyade, bir ihtar olarak addedilmesi lâzım geldiğini kaydediyorlar.

Nevyork Times gazetesi yazıyor:

«Ruzvelt, diktatörlere, barışı tehdid eden bir taarruz hareketine teşebbüs eyledikleri takdirde karşılarında kahir bir faikiyet bulacaklarını ihtar suretile, barışı kurtarmağa teşebbüs etmiştir. Hitler ve Mussolini'nin mesaja tek adres olarak seçilmesi, Ruzvelt'in bu suretle harbi çıkarabilecek iki millet mevcud olduğunu göstermekte ve bu harb zuhur ettiği takdirde umumî efkâra karşı bunların mes'ul olacağını ihtar etmektedir. Cumhur Reisi, bu milletlere bir taarruz harbine müracaat ettikleri takdirde cihanşümûl bir surette takbih edileceklerini ve bundan doğacak muazzam neticeleri hesaba katmaları icab ettiğini bildirmektedir.»

Nevyork Herald Tribün yazıyor:

«Ruzvelt yaptığı müracaatin bütün mes'uliyetini deruhde etmekle bahtiyarız. Bu ihtarda kullanılan lisanın fevkalâde olduğuna kaniiz ve mesajda bir devlet için kendisini alâkadar etmiyen bir işi sürüklemek imkânını görüyoruz.»

Amerikadaki Arnavudların müracaatı

Nevyork, 16 (a.a.) — 200 Arnavud, yirmişer kişilik gruplar halinde Arnavudluk konsolosluğuna giderek aşağıdaki karar suretini vermişlerdir:

«İstiklâlimizin ilgasını hiçbir zaman gönül rızasile kabul etmiyeceğiz, mücadeleye devam edeceğiz.»

200 polis asayişi muhafazaya memur edilmiştir.

Almanlar Amerikayı terkediyor

Paris, (Hususî) — Buenos Ayresten Fransız gazetelerine verilen haberlere göre Birleşik Amerika cumhuriyetlerinde ve cenubî Amerikada yaşayan Almanlar büyük gruplar halinde Amerikayı terke başlamıştır. Kafileler Buenos Ayres'ten Hamburg'a gidiyor.

Arnavudlukta yağma ve katiller

Belgrad, (Hususî) — Arnavudluğa giden Vreme gazetesinin hususî muhabirinin bildirdiğine göre, Yugoslavya - Arnavudluk hududundaki Poşkopeya mevkiine pek çok Arnavud firarileri gelmiştir. Arnavudluk dahilinde mühim çarpışmalar olmamaktadır. Fakat küçük gruplar, ve çeteler bazı yerlerde İtalyan askerlerine ateş etmektedir. Arnavudluğun sarkındaki Senelez kabile reislerinden Selim ve Aziz Kaloşi, tayyare ile Tirana'ya giderek yeni rejime sadakatlerini bildirmişlerdir. Maçi havalisinde gönüllüler çete harbi yapmamaktadır. Kral Zogo'nun doğduğu Burgaetu köylüleri de silâhlarile dağlara çıkmıştır. Kabile reislerinden Pişkopeya'lı müftü Arif, Maçevaralı, Fatdina, Çermana'lı Şaban Skuka, Omeşa'lı Şakir ve Dimo kardeşlerle Brejana'lı Şen Açiya Tirana'ya giderek rejime sadakat yemini vermişlerdir. Çeteler Pişkopeya'da evleri yağma ederek altı kişiyi öldürmüşlerdir.

Arnavudluk tacı

Roma, 16 (a.a.) — Façyolar ve Kovperasyonlar meclisile Âyan Meclisi, Kralın «İtalya ve Arnavudluk Kralı ve Habeşistan İmparatoru» ünvanını kendisi ve halefleri için kabul etmiş olduğuna dair olan kanunu alkışlarla kabul etmiştir.

Yugoslavyada tefsirler

Belgrad, 16 (a.a.) — Ruzvelt'in mesajı, Yugoslav mehafilinde ve efkârı umumiyesinde derin bir intiba hasıl etmiştir. Bu jestin Çemberlayn ve Daladiye'nin son beyanatlarını vazıh bir surette tamamladığı ve beynelmilel vaziyette yeni bir dönüm noktası teşkil ettiği kanaati gösterilmektedir. Diğer taraftan siyasî mahfiller ve efkârı umumiye, Amerika Reisicumhurunun bu kadar nazik bir anda milleti namına müdahalede mülhem olduğu insanî hisler bilhassa kaydedilmektedir.

Maarif Vekâletinin yeni yıl bütçesi

Fransızlara aid mekteb binalarının istimlâki için karar verildi

Ankara, 16 (Telefonla) — Maarif Vekâleti, orta mekteblere geçen yıl 300 şube ilâve etmişti. Bu yıl da bir o kadar şubenin yeniden açılması takarrür etmiştir. Bu sebeble yeni Maarif bütçesinin bu faslına 376 bin küsur lira ilâve edilmiştir. Vekâlet bütçesi geçen yıldan bir milyon 440 bin 870 lira fazlasile 16 milyon 111 bin lira olarak teklif edilmiş bulunuyor.

Bu fazlalıktan 136 bin küsur lirası meslekî tedrisata ilâve edilmiştir. Maarife devredilen Yüksek İktısad ve Ticaret Mektebi tahsisatı olarak 96 bin lira konulmuştur. Konservatuarla müzik ve tiyatro işlerinin tanzimi için müşavir olarak yeniden iki ecnebi mütehassıs getirtilecektir. Meslek mektebleri için de biri motörcü, biri de elektrikçi olmak üzere iki ecnebi mütehassıs celbedilmektedir.

Maarif Vekâleti, her yıl birçok kira vermek suretile kullanılan Fransızlara aid mekteb binalarını da istimlâke karar vermiş, yeni bütçeye bu iş için 41 bin lira koymuştur. Edebiyat Fakültesi idaresinde açılan orta mekteb yabancı muallimliği kursuna yeniden iki mütehassıs getirilecektir. İnşaatı bu yakınlarda bitecek olan Ankara dil, tarih, coğrafya fakültesi tesisat masrafları olarak 90 bin lira harcanacaktır.

Yeni Maarif bütçesinde İzmir Enternasyonal Fuarında yapılacak kültür paviyonu ve bütün sergi masrafları için de 40 bin lira tahsisat vardır.

Bükreşte Kral sarayında yapılan mühim toplantı

Bükreş 16 (a.a.) — Dün saat 17 de sarayda Kral Karol'un reisliğinde bütün krallık müşavirlerile Başvekil ve Hariciye Nazırının iştirakile bir konferans akdedilmiştir. Hariciye Nazırı Gafenko son zamanlarda sarfedilen diplomatik faaliyet ve elde edilen neticeler hakkında izahat vermiş ve bu izahat umumî tasvib ve memnuniyetle karşılanmıştır.

Paris Elçimiz Bone ile görüştü

Paris, 16 (a.a.) — Bonnet, Türkiye büyük elçisile görüşmüştür.

Çocuk ve terbiye

Tarihe gömülen cezalar

Yazan: *ALİ KÂMİ AKYÜZ*

Biz eski mhalle mekteblerinin falaka devrine yetiştik. Falaka, mahalle mektebinde, mutlaka sarıklı ve sakallı olan hocafendinin başucunda duvara asılı durdu. Dört beş yaşlarında mektebe başlanılan bizim gibi küçükler onu orada gördükçe titrerdik. Çünkü falaka dayağı yiyen çocukların nasıl tepindiklerini, cıyak cıyak nasıl bağırdıklarını, dayaktan sonra da ayaklarının acısından nasıl oturup kıvrandıklarını görüyorduk.

Şimdi falakayı görmiyen ve bilmiyenler şüphesiz bilenlerden daha çoktur. Arasıra terbiyecilerin diline düşen bu falaka nasıl şeydir acaba? Görmiyenler içinde mutlaka merak edenler vardır. Falaka bir metre kadar uzunlukta bir sopa ve iki ucuna bağlanmış bir ipten ibaret çok basit bir işkence aletidir. Mektebli çocuklar.. Fakat mekteb denince gözönüne bugünkü ilkmekteblerimiz gelirse falaka devri mahalle mektebleri hakkında hiç doğru bir fikir edinilmiş olmaz. Benim gittiğim mahalle mektebi ufacık taş bir binanın daracık taş merdiveninden çıkılan büyücek tek bir odadan ibaretti. Biz bu odanın çepeçevre etrafında, evden getirdiğimiz, yer minderlerine oturur, önümüzdeki uzun sıraya cüzlerimizi korduk. Evet, kitablarımızı değil, cüzlerimizi. Çünkü o zaman kitab yok, cüz vardı. Elifbeden sonra Kur'anı kerimin son cüzü olan Ammeden arabca lektüre başlanırdı. Sondan ikinci olan Tebarekeye geçmek nev'uma sınıf terfi etmek demekti. Tebarekeden sonra Kadsemiaya geçilirdi. Bunu bitirenlerin itibarı ziyade olurdu. Çünkü onlar Kur'ana geçmiş olurdu. Kur'an okuyanlar son sınıf demektiler. Fakat, bütün bu sınıflar, terfiler hep o tek odanın içinde olurdu. Hatim indirmek, yani Kur'anı başından sonuna kadar okumak besbelli şehadetname almak demekti. Hakikatte verilip alınan bir şehadetname yoktu. Ancak hatim indirenlerin törenle hatim duası yapılırdı. Mahalle mekteblerinin vazifesi bundan ibaretti. Ben hatim indirmeden askerî rüştiyesine kaydolunmuştum. O zamanın askerî rüştiyeleri şimdiki modern ilkmekteblerimize üstün tedrisat yapardı

Mahalle mekteblerinde Hocafendinin oturduğu yer minderi üzerinde istediği çocuğu döğmek için bir kolaylığı vardı: Uzun bir sırık! Odanın her köşesine yetişecek kadar uzun olan bu sırık onun eli ayağı demekti. Yaramazlık eden çocukları yerinden kalkmadan bu sırıkla döğerdi. Dökmek değil, işte bir kere sırığı kaldırır, hafifçe neresine rasgelirse indirirdi. Nev'uma o çocuğa bir ihtar cezası verirdi. İhtar cezasına kulak asmıyan çocuklar için sırık biraz daha yükseğe kalkar, ağırlığile yüksekten inerdi. Çocuk başını koruduğu için kollarına, omuzlarına gelir; bazı yanındakine rasladığı da olurdu. Bu da bir tekdir cezası demekti. Tekdirle de uslanmıyanın hakkı kötekti: O zaman falaka yerinden inerdi.

Falaka için kalınca bir sopa ile kalınca bir ipten mürekkep çok basit bir işkence aletidir, demiştim. İşkence şu suretle tatbik olunurdu: Dayak yiyecek çocuk arkaüstü yere yatırılır, gürbüz iki çocuk falakayı ellerinde tutarak ayakucunda dururlardı.

Çok geçmeden çocuğun ayakları kaldırılarak sopa ile ipin arasına geçirilir. Sonra karşılıklı, sopa bükülür ve ayak bileklerinden iple sopa arasında sıkışıp kalan ayakların tabanları havaya dikilirdi. Ondan sonra hocafendi elindeki ince bir değnekle çocuğun çıplak tabanlarına kızılcık değneğini yapıştırmaya başlar. O böyle öfkesini alırken dayak yiyen çocuğun da feryadı ayyuka çıkar. Zaten anası babası onu mektebe verirlerken hocafendiye: «Eti senin kemiği benim!» dememişler miydi! Kemiğini kırmamak şartile çocuklar istenildiği kadar dövülebilirdi.

Mahalle mekteblerindeki falaka dayağı rüştiyelerde ve idadilerde daha pratik bir şekil almıştı. Artık işkence aleti kuru bir değnekten ibaretti. Bu mekteblerde dayak yiyecek çocukları yüzbaşının emri üzerine hademe belinden kavrayıp ayaklarını yerden keser, sallandırırdı.. Elindeki değneğile bekliyen yüzbaşı veya başka bir subay da şimdi çocuğun tabanlarına değil, kaba etlerine vurarak onu bağırtır, sıçratırdı.

Bundan başka bir de meydan dayağı vardı ki saf saf dizilmiş olan bütün mekteb talebesinin huzurunda atılırdı. Neler olduklarını şimdi pek hatırlıyamadığım ağır suçlardan dolayı genc mektebli büyük bir meydana yüzükoyun yatırılır, başının ucuna ve ayaklarının üstüne kuvvetli birer hademe oturtulur. Gene kuvvetli kollar yoruldukça nöbet değiştirerek rasgele bacaklarına, kaba etlerine elindeki sopayı indirirdi.

Bu genc mektebliler içinde tatbik olunan zalimane işkenceye gık demeden tahammül etmek metanetini gösterenler olurdu. Göğsünü ısırıp yaraladığı halde gene koynundaki kurt yavrusunu bırakmadan getiren «İsparta çocuğu» gibi acıya tahammül gayretini gösteren bu kahramanlar içinde hakikaten sesini çıkarmıyan, fakat acıdan bayılanlar olduğunu söylerlerdi. Yakından alâkadar olduğum bir mektebde hiçbir suçu olmadığı halde suçlu zannile bayılıncıya kadar döğülenler ve haftalarca hastanede tedavi altına alınanlar olduğunu biliyorum. Bunlardan biri de edib, muharrir, tarihçi, romancı ve bestekâr ve herşey olan Ahmed Rasimdir ki bu kadar zulmünü gördüğü idare adamlarının kendi haksızlıklarını anlıyarak, bir helâllık dilemesi üzerine hepsini affetmiş, fakat ekmeğini yediği, feyzile yetiştiği mektebine karşı şükran duygularını ölünciye kadar yazılarında terennüm etmiştir.

O zamanın terbiye sisteminde dayağın büyük rolü vardı. Kışlada, mekteblerde resmen dayak atılırdı. Dayağı atan da yiyen de bunu yemek içmek kabilinden tabiî birşey telâkki ederdi. Dayaksız, bir çocuğun ıslahı kabil olacağı hatıra bile gelmezdi. Dediğim gibi dayak yalnız mekteblere mahsus değildi. Eski bir redif nizamnamesinde asker kaçakları için şöyle maddeler vardı: «*Askerden kaçanlar kendiliklerinden dönüp gelirlerse ancak şu kadar sopa vurulur.*» Besbelli bu kırk elli sopa gibi az birşey olacak. Kendiliğinden gelmeyip yakalananlara bunun birkaç misli sopa vurulduğu anlaşılıyor. Çünkü dayak yerken bayılanlar ve ölenler için ayrı maddeler konulmuş: Madde — *Bayılanlar ayılıncıya kadar beklenip dayağa ondan sonra devam olunacaktır.* Gene madde: *Dayaktan ölenler olursa dayaktan feragat olunacaktır.*

Taaccüb etmeyiniz! Çin hukukunda ceza deliye de ölüye de tatbik olunur. Meselâ baba katili deli de olsa parça parça edilir ve şayed böyle bir suçlu ölmüşse ölüsü parçalanır.

Ölüm cezasını aratan bu gibi dayak cezalarının da dayaktan ölenler gibi tarihin ebedî mezarına gömüldüğünü görmek şimdi bizler için bir tesellidir.

Ali Kâmi AKYÜZ

HEM NALINA HEM MIHINA

Alman filosu İspanyaya niçin geliyor?

Kırk gemiden mürekkeb bir Alman filosu, İspanya sularına geliyor, diye gazetelerde okuyunca, Umumî Harbin başlangıcında, Göben ile Breslav'ın Akdenizde yaptıkları akın aklıma geldi. Kendi kendime, acaba, dedim; tarih, deniz harb tarihi tekerrür müedecek? Siyasî gerginliğin son haddini bulduğu böyle bir zamanda, bir Alman filosunun İspanya sularına gelmesini, hayra yormak mümkün müdür?

Bir iki gün evvel, gene bu sütunda çıkan bir yazımda, sevkülceyş konuşuyor, demiştim. Bir Alman filosunun İspanya sularına gelişi, gene sevkülceyşî bir mana ifade eder. Bu filonun Akdenize girmiyeceği, Atlas Okyanusunda kalarak İspanyol, Portekiz, İspanyol Fası ve Tanca limanlarına uğrıyacağı söyleniyor. Bu, hiç de, sulh lehine, bir teminat değildir. Tancaya kadar geldikten, hele İspanyol Fasını ziyaret ettikten sonra, Akdenize nasıl girilmiyeceğini anlıyamadım. Çünkü İspanyol Fası denilen Rif toprakları Cebelüttarık boğazının iç tarafında, yani Akdenizdedir. Maamafih, Alman filosu, İspanyanın Atlas Okyanusundaki Kadiks limanını üs ittihaz ederse, istediği vakit, gayet kısa bir zamanda, Akdenize girebilir. Elverir ki henüz harb patlamamış olsun. Fakat, Alman filosu için, harb halinde, Akdenizde değil; İspanyanın Atlas Okyanusu kıyılarında bulunmak çok daha faydalıdır. Çünkü Akdenizde mahsur kalmak ve yakalanıp imha edilmek gibi tehlikelere maruz kalabileceği halde Atlas Okyanusunda, dünyanın öbür ucuna kadar gidebilir. Esasen, bu 40 gemi, İtalya donanmasına iltihak etse dahi, Akdeniz, gene İngiliz - Fransız donanmalarının hakimiyetinde kalacaktır. Bir Alman filosu değil, bütün Alman donanması dahi, bugün İngiliz - Fransız deniz hakimiyetini ihlâl edebilecek bir kudret değildir. Alman filosunun Akdenize girmesi, bu denizde vaziyeti değiştirmez amma, İspanyanın Atlas Okyanusu kıyılarında kalması sevkülceyş bakımından çok mühim neticeler verebilir. İngiltere ile Fransanın Akdenizdeki imparatorluk muvasala yolları tehlikeye girince, bu iki devlet Atlas Okyanusu yollarından istifade etmeğe, şimdiden hazırlanmışlardır. Eğer Alman filosu, İspanyanın Atlas Okyanusu limanlarını üs ittihaz ederse buralardan İngiltere ile Fransanın Okyanus yollarını tehdid edebilir. İngiltereden kalkıp Ümid burnu yolile İngiliz müstemlekelerine gidip gelecek gemiler gibi Fransa ile Afrikanın, Atlas Okyanusu kıyılarındaki Fransız müstemlekeleri arasında sefer yapan vapurlar da, Alman harb gemilerinin taarruzuna maruz bulunurlar. Bunlar İspanya limanları gibi Okyanustaki İspanyaya tâbi adalardan da istifade edeceklerdir. Yeni Alman gemileri, bilhassa ceb zırhlılarile hafif kruvazörler, bir defa aldıkları mahrukatla gayet uzun seferler yapacak kabiliyette dirler. Bu gemiler, denizde mümkün olduğu kadar fazla kalarak ticaret gemilerine karşı korsan harbi yapmak maksadile inşa edilmişlerdir. Ceb zırhlıları, bir defada aldıkları mahrukatla 10,000 mil, hafif kruvazörler de 7000 ilâ 9800 mil katedebilirler. Bu büyük mesefelerin ehemmiyetini göstermek için, Cebelüttarıktan Nev York'un 3200 mil olduğunu hatırlatmak kifayet eder. Demokrat devletlerde, Alman ceb zırhlılarile başa çıkabilecek gemiler de mahduddur. Çünkü bunlar kruvazörlerden kuvvetli, zırhlılardan hızlıdırlar. İngiliz donanmasında, Almanların üç ceb zırhlısını yakalayıp batırabilecek yalnız üç gemi vardır; Fransız donanmasında ise yalnız iki gemi. Almanların 26,000 tonluk 2 yeni muharebe gemisi de 27 mil sür'atinde oldukları için İngilizlerle Fransızların 5 seri zırhlısına mukabil Almanların da 5 seri gemisi vardır. Sür'atli Alman gemilerini yakalayıp imha etmenin müşkülâtı meydandadır.

Bir Alman filosunun bir ay kalmak üzere, İspanya sularına gelmesi, İngiltere ile Fransayı endişeye düşürecek sevkülceyşî bir tedbirdir. Bunu, mihver devletlerinin harb, hiç olmazsa, harble tehdid hareketlerinden biri addetmek lâzımdır.

Yeni vekâletlerimizde teşkilât işleri

Ankara, 16 (Telefonla) — Münakale ve Muhabere Vekâletince yapılan tetkikler sırasında deniz işlerinin Vekâlete bağlı müesseseler halinde idaresile Denizbankın lâğvı takarrür ettiğini bildirmiştim. Denizbank Umum Müdürlüğüne Devlet Demiryolları Eski Umum Müdürü İbrahim Bayburanın tayini, bugünlerde yapılacaktır. Denizbank Umum Müdürü Yusuf Ziya Erzin de Ziraat Bankası idare meclisi reisliğine tayin olunmaktadır. İktısad Vekâletindeki Deniz Müsteşarlığının Münakale ve Muhabere Vekâletine ilhak edilmiş olan kadrosunda da yeni teşkilât kanununa mütenazır olarak değişiklikler yapılacağı anlaşılmaktadır.

Gafenko Berline gitti

Bükreş, 16 (a.a.) — Gafenko Berlıne hareket etmiştir.

General Miaha, Meksikaya gidiyor

Paris (Hususî) — Madridin meşhur müdafii General Miaha, Cezayirden Marsilyaya geldi. Gazetecilere beyanatta bulunan General, Meksikaya gidip yerleşeceğini söyledi.

«Saldıray» gemimiz dün gece limanımıza geldi

[Baştarafı 1 inci sahifede]

gemiler tarafından hararetle selâmlandı.

Limanımızdaki merasim

İnşaatı ikmal edilen Saldıray denizaltı gemimiz bundan bir müddet evvel denize indirilerek yapılan tecrübeleri muvafık görülmüş ve bunun üzerine de teçhizatı tamamlanarak bundan bir hafta evvel limanımıza gelmek üzere yola çıkarılmıştı. Bir hafta evvel Almanyanın Kiel limanından hareket eden yeni gemimiz, gemiyi Almanyada tesellüm eden Türk denizcileri tarafından sevk ve idare olunmaktadır. Saldıray dün gece saat onda limanımıza gelmiştir. Gemiye burada merasimle Türk bayrağı çekilecektir.

Dahiliyede tayinler

Ankara 16 (Telefonla) — Dahiliye Vekâleti mahallî idareler şubesi müdür muavinlerinden Eminin Arapkir kaymakamlığına tayini üzerine yerine Belediyeler hesabat şubesi müdür muavini Esadın, onun yerine de Belediyeler şubesi şeflerinden Kemalin tayinleri kararlaşmıştır.

Hatay Devlet Reisi Ankaraya geliyor

İskenderun, 16 (a.a.) — Antalya meb usluğuna seçilmiş olan devlet reisi Tayfur Sökmen ile Anteb meb'usluğuna seçilmiş olan Başvekil Abdürrahman Melek, Ankaraya hareket etmişler ve Payas istasyonunda vekiller, meb'uslar, konsoloslar, zabitan ve mülkiye erkânı tarafından uğurlanmışlardır.

Devlet Reisine Meclis Reisi, Başvekile de Adliye Vekili vekâlet edecektir.

Küçük hikâye

Üç ihtiyar kız

Peride Celâl

Üç ihtiyar kızın evleri tam bizim apartımanın karşısında, sarı boyalı, ahşab cumbalı, iki katlı bir ev. Yan tarafından siyah bir soba borusu fırlamış. Bu soba borusu pek seyrek tüter. Üç ihtiyar kız fakir kimselerdir. Geçenlerde üç ay alt kattaki pencerede kiralık yazılı kâğıd sallandı durdu. Üç ayın sonunda nihayet üç çocuklu bir karı koca bu evi tuttular. Çocukların büyücek tıraşlı kafaları vardı. Koyu renk, kaba bir kumaştan entariler giymişlerdi. Mazlum bakışlı ve kirli yüzlü idiler. Kadın oldukça güzeldi. Dudaklarını narçiçeğine boyamıştı. Tatlı bakışlı gözleri, ahenkli bir vücudü vardı. Erkeği ise bir gün tesadüfen kapının önünde gördüm. Adeta korktum. Uzun dal gibi bir vücudün üzerinde derisi kemiklerine yapışmış bir baş. Çukura kaçmış zavallı, büyük siyah gözler, kurumuş, gerilmiş solgun dudaklar..

Sarı boyalı, ahşab evin yan cephesi boş yeşil bir arsaya bakıyordu. Bu arsada tenekeler, süprüntüler, çimenlerin üzerine dökülmüştü. İleride bir duvar kenarında ise, nasılsa oradan sökülüp götürülmemiş küçük bir şeftali ağacı vardı. Pembe çiçekli, şirin güzel bir şey.. Bu arsadan bahsetmemin sebebi, kumruların orasını kendilerine bir gezinti ve eğlence mahalli ittihaz ettiklerini görmemden ileri geliyor. Kumrular iki tane idi; bir dişi ve bir erkek. Üç ihtiyar kızın evlerinin çatısında köşeye doğru kendilerine yuva yapmışlardı. Kışın oradan pek az çıkardılar. Arada sırada dışarıya yarıya kadar başlarını uzatıyorlardı. Koyu yeşil tüylerinin rüzgârda ürperdiğini ve gözlerini muztarib açıp kapadıklarını görüyordum. Sonra hemen tekrar başlarını içeriye alıyorlar, gözden kayboluyorlardı.

Bahar gelip de arsada çiçekler yeşerip, küçük şeftali ağacı pembe çiçekli dallarını neş'e ile havaya dikince, onlar da meydana çıktılar. O zaman onları daha iyi tetkik edebildim. İki sevgili oldukları muhakkaktı. Sevişen insanların hiddetleri, birbirine düşkünlükleri, nazları, kafa tutmaları, şefkatleri, hepsi hepsi bu iki parlak nefti tüylü, elmas gözlü kumruda vardı.

Arada şunu da söylemek istiyorum. Bu basit bir hikâyedir. Hatta hikâye bile değildir belki.. Ben biraz da hakikatlerden bahsetmek istedim. Size üç ihtiyar kızı, kiracılarını ve kumruları anlatmak meramındayım. İşte o kadar..

Sarı boyalı cumbalı ahşab evin sahibleri üç ihtiyar kızdan biri 60 yaşında vardı. Bir tanesi ondan daha büyük görünüyordu. En büyükleri ise yetmişi geçmişe benziyordu.

Ekseriya, pencerelerinde kırmızı üzüm işli perdelerin arasından sokağı seyrederlerdi. Hem de en büyük bir dikkat ve sabırla!. Saatlerce hiç kıpırdamadan orada kaldıkları olurdu. En küçükleri, altmış yaşındaki ihtiyar kızın gözleri iyi görmüyordu. O, üç ihtiyar kızın en güzeli idi. Pembe ve buruşuk bir yüzü vardı. Gözleri süt mavisi idi. Daima, siyah kadifeden bir hırka giyer, başını kar gibi beyaz bir örtü ile sarardı. Öyle beyaz, öyle temiz ellere malikti ki!.

Öbür iki ihtiyar kız, bana daima rüyalarda, kâbuslar içinde gördüğümüz korkunç yüzlü hayalleri hatırlatmışlardır. O kadar çirkindiler..

Onların üç kızkardeş olduklarını unuttum galiba.. Sokaktan alışveriş yapan, gözleri iyi görmiyen en küçükleri idi. Kapıdan elinde siyah, eski bir torba ile çıkardı. Bastonunu ihtiyatla kullanarak eşiği aşar, başı yukarıda, gözleri hep ayni noktada taşları yoklıya yoklıya düşmemeye gayret ederek yürürdü.

Bir zaman kendi kendime merak ettim: Üçü de birden neden evlenmemişlerdi?

En küçükleri muhakkak ki bir zamanlar oldukça güzel ve arzu edilecek bir genc kızlık devresi geçirmişti. Öbürlerine gelince, belki de onları bu kadar çöktüren, korkunc yapan ihtiyarlıktı. Her halde şöyle böyle bir koca bulacak kadar iyi geçmiş zamanları da olacaktı.

Mahallede iki rivayet vardı. Birincisine göre, bu üç kızkardeş üçü de ayni adamı sevmişlerdi. Adam genc yaşında hangisini tercih ettiği belli olmadan ölmüştü. Onlar hâlâ bu adamın matemini tutuyorlardı ve her biri bu adamın kendisini sevdiğini iddia ediyordu. İkinci rivayete göre de, en küçükleri, yani gözleri görmiyen, pembe buruşuk yüzlü, mavi gözlü ihtiyar, gençliğinde sevdiği bir gencle nişanlanmıştı. Fakat nişanlısı bir gün onu bırakıp başka bir kadınla gittiğinden artık evlenmemeye karar vererek büyük bir mateme girmişti. Kızkardeşlerine gelince, onun kadar güzel olmadıklarından iyi bir koca bulamamışlardı. Çıkan birkaç talibi ise beğenmiyerek, reddetmişler, evlenmemişlerdi.

Komşular, gözleri görmiyen güzel ihtiyar kızın sık sık:

— Ben ne ise amma, bunlar neden evlenmediler, neden kimseleri beğenmiyerek kendilerini böyle mahvettiler!

Diye şikâyet ettiğini kaç kere duymuşlardı.

Ben, ikinci rivayete inanıyordum. Gözleri görmiyen güzel yüzlü ihtiyar, bana, öbürlerinden daha sempatik geliyordu. Ona acıyor, bir zamanlar çok ıztırab çektiğini tahmin ediyordum.

Üç ihtiyar kızın bütün geçim vasıtaları, babalarından kalan üç ayda bir aldıkları tekaüdiye maaşı ve bu sarı ahşab evin alt katından aldıkları kira idi. Alt kat boşalıp da, üç ay kiracı bulunamadığı zaman, mahalleli onların çok sıkıntıya düştüğünü, aç kalmak ihtimalleri olduğunu düşünerek telâş içinde kaldı. Nihayet herkes kiracı aramıya koyuldu ve bu üç çocuklu karı koca bulundu.

Yeni kiracılar eve yerleştikten on gün sonra adam hastalandı. Zaten onu kapının eşiğinde ilk gördüğüm gün, bu adamın zorla ayakta duran bir zavallı olduğunu anlamıştım.

Adam yatıyordu. Çocuklar sabahtan akşama kadar arsada burunlarını çekerek, birbirlerini döverek oynuyorlardı. Genc kadın dudaklarını nar çiçeğine boyamakta devam ediyor, fakat adama gayet sadikane bakıyordu.

Aradan bir ay geçti. Kiracılar ilk aylığı veremediler. Adam ağırlaştı ve hastaneye kaldırıldı. Üç ihtiyar kız, gene elleri böğürlerinde kaldılar. Kadına «para veremiyorsun, evden çık» demeye dilleri varmıyordu. Halleri de pek yamandı. Amma kiracılarının da halleri pek yamandı doğrusu..

Düşünün siz.. Bahar gelmişti. Yan taraftaki arsada çimenler yeşermiş, şeftali ağacı çiçek açmıştı. Sema, masmavi idi. Güneş camlarda oynaşıyor, bahar rüzgârı sarı boyalı, cumbalı ahşab evin kırmızı üzüm işli perdelerile oynuyordu ve işte bu sarı boyalı, cumbalı evde üç ihtiyar kız aç kalmak tehlikesine maruzdular. Aşağıdaki genc kadın da üç çocuğile onlara yakın bir hal içinde idi. Çocuklar biraz daha süzülmüşlerdi. Sokakta katıksız, kuru ekmek yiyorlardı. Kocası ise, hastanede günden güne daha beter yatağa yapışıyordu.

Kısa bir zaman geçti. Sarı boyalı ahşab evin alt katına sık sık bir takım erkekler girip çıkmaya başladı. Genc kadının güzel olduğunu unutmıyalım. Dudaklarını nar çiçeğine boyamakta devam ediyordu. Bununla beraber her pazar sabahı, iki küçük çocuğu en büyüklerine - en büyükleri sekiz yaşında idi - emanet edip koltuğunun altına yiyecek paketleri sıkıştırarak hastaneye gidiyordu. Hem de nasıl koşarak, içi titriyerek gidiyordu bilseniz!.

Ben, evde eksik olmıyan erkeklere rağmen bu pazar ziyaretlerini takdir ediyordum.

Bu sıralarda bir şey oldu. Kumrular yavruladı. Sarı boyalı, cumbalı, ahşab evin çatısındaki yuva kalabalıklaştı. O ne hu çekme, o ne neş'e ve sevinc, o baharı nasıl, ne mes'ud karşıylayıştı görseniz!. İki kumru, yavrularına yiyecek taşıya taşıya bitiremiyorlardı.

Üç ihtiyar kıza gelince, halleri şimdi çok daha berbaddı. Namus meselesi bu... Alt kata girip çıkan erkekler tuhaflarına gidiyordu. Halbuki genc kadın, çocuklarına sıcak yemek vermeye başlamış, bir aylık ev kirasını ödemişti. Hatta kendisine siyah bir manto bile yaptı. Her pazar hastaneye bin bir heyecan ve telâşla koşmayı da ihmal etmiyordu.

Üç ihtiyar kız, paralarını almalarına rağmen memnun değildiler. Pencerede görünmüyorlar, sokağa pek az çıkıyorlardı. Garib bir sıkıntı, azab içinde oldukları belli idi. Artık genc kadına eskisi gibi acımıyorlar ve ona müşfik gözlerle bakmıyorlardı. Mahallede de günden güne artan bir hoşnudsuzluk vardı.

Nihayet bir gün sarı boyalı, cumbalı ahşab evin önünde bir araba durdu, kadının eşyalarını yükleyip gitti, arkasından da çocuklarını kolundan tutup genc kadın evden çıktı. Sonradan onun daha iyi bir yere, küçük bir apartımana taşındığını söylediler. Gene öyle dudaklarını nar çiçeğine boyayor, koltuğunun altında paketlerle her pazar hastaneye koşuyormuş. Çocuklar artık daha temiz giyiniyorlarmış. Hem onlara bir de adam tutulmuş. Daha bir sürü şeyler..

Şimdi, sarı boyalı, cumbalı ahşab evin alt kat penceresinde gene kiralık yazılı beyaz kâğıd sallanıp duruyor ve gene mahalleli üç ihtiyar kıza kiracı aramakla meşgul..

Kumruları unutuyordum. Ailece çatı arasını terkettiler. Her halde yuvaları artık dar gelmeye başlamıştı. İşte en çok onların gidişlerine yanıyorum. Sarı boyalı, cumbalı ahşab ev, asıl onlar gittikten sonra bana boşaldı gibi geliyor...

Peride Celâl

Fotoğrafçının NOTLARI

Fotoğrafın oyunları – 3

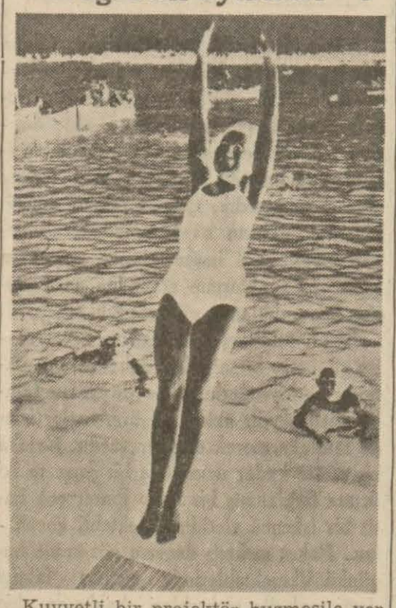

Kuvvetli bir projektör huzmesile yer yer aydınlatılmış, simsiyah bir çamur, hayır.. Esrar denizi. Karanlık bir gece semasının altında gene aydınlık gibi görünen sahil ve ara plândaki beyaz beyaz sandal siloetleri. Bu simsiyah denizin yakınlara doğru tedricen artan aydınlığı içinde banyo yapan ak saçlı ve ak gözlü zenci çocukları ve en nihayet bembeyaz mayosunun içinde mütenasib vücudünü bütün elâstikiyetile gererek atlıyan ak saçlı ve.. kara dişli (!) genc zenci kızı!

Objektif alfabesinin hemen hemen ilk harflerinden birini teşkil eden negatif, yani menfi resimden bahsettiğim tabii malûmunuzdur.

Tayfı şemsinin ültraviyoleden itibaren infraruja kadar bütün renkleri, tabiatin bütün anasırı üzerinde birer renk halinde tezahür ederken, bunun Objektif kanalile emolesyon üzerine irtisamı olan fotoğraf klişesinde, siyahla beyazın derecatından mürekkeb bir hususî renk silsilesine taklib etmiş, daha pratik bir teşbihle, tabiati bir başka lehçeye tercüme etmiş oluyoruz.

Bu (tercüme) de, tayfın ültraviyole istikametindeki aydınlık şualarını beyazlar ve infraruj tarafındaki karanlık şualarını da siyahlar temsil ettiğine göre; fotoğraf makinemizin ilk verdiği filim veya cam üzerideki ters irtisama, micazî olarak, menfi sıfatı tevcih edilmiştir.

Filimlerinizde müşahedesi mutad olan bu ters rüyeti bazan böyle kâğıd üzerine tatbik etmek suretile, çok cazib tablolar elde edebilirsiniz.

Fotoğraf tekniğinin hemen bütün sürprizleri gibi, bu dahi, pek basit işlerdendir. İntihab edeceğiniz bir klişenizi kâğıd yerine cam veya filim üzerine tabediniz. Kâğıd üzerinde olduğu gibi (müspet) halinde alacağınız bu klişeyi tekrar kâğıda tabediniz. Esas klişenizdeki negatif resmi aynen kâğıd üzerine nakletmiş olmaktan ibaret bu basit hilenin yalnız bir hususiyeti vardır:

Müspet klişeyi kâğıda geçirirken, mutad olan usule göre jelâtin tarafını kâğıda çevirirniz; sahnenin sağını soluna getirmiş olursunuz. Zaten bu sebebledir ki, şasipres fotoğrafçılığında bu sürprizin pek de revacı yoktu.

N. G.

950 lirası çalınmış!

Beyoğlunda Kalyoncuda Çakmak sokağında oturan Kati, polise gitmiş, «iki gün evvel bankadan aldığım dokuz yüz elli liramı, Koço aşırdı» demiştir. Bu iddia üzerine Kati ile tanışıklığı olan Koço hakkında tahkikat yapılıyor.

TEŞ

ERTUĞRUL SADİ TEK Tiyatrosu Şehzadebaşı (TURAN) tiyatrosunda Bu gece halk gecesi (MALIN GÖZÜ) Vodvil 3 perde Atillâ ve Serç ve Miçe varyete grupları Localar 100, her yer 20, paradi 10 kuruştur.

Nağmeden... Şiir ve aşktan örülmüş eşsiz bir senfoni

Şafağa Dönüş

Yakında LALE'de

SİNEMA

Sacha Guitry bir artist daha buldu

İki defa hem zevcesi, hem de partöneri olan kadınlardan ayrılan üstad bir yenisini ele gecirdi

Paristen yazılıyor:

On beş senelik karısı ve partöneri Yvonne Printemps'ın Pierre Fresnay'a kaçması üzerine Jaqueline Delubac isminde genc bir artist keşfederek «İngiltere tacının incileri» ni ve diğer bir çok filimlerini onunla çeviren ve bu genc kadını kendisine zevce yapan tanınmış Fransız artisti Sacha Guirty uzun süren bir talâk davasından sonra Juqueline'den de ayrılmıştır. İlk defasında olduğu gibi bir anda hem karısından, hem de partönerinden mahrum kalan üstad boş duracak değil ya! Aramış, taramış yeniden bir güzel kız ele geçirmiştir: Geneviève de Saint Jean.. Onu yeni filminde ortaya atıp meşhur yapmaya hazırlandığı gibi bir taraftan da nikâh tedarikâtına girişmiştir. Çünkü Geneviève'i sade san'at arkadaşı olarak değil, hayat arkadaşı olarak da seçmiştir.

Geneviève de Saint-Jean

Geneviève Parisin yüksek tabakasına mensub bir genc kızdır. Fransız lisesini bitirdikten sonra İngiltereye gitmiş, üç sene de Londrada okumuştur. Küçüktenberi sahneye ve beyaz perdeye karşı büyük bir heves duymuştur. Güzel dans eder, musikiye çok düşkündür. Seyahati de sever, hatta Holivud'a kadar da gitmiş, artist olmak teşebbüsüne girişmemişse de bu seyahat temsil san'atına karşı olan zâf ve temayülünü kamçılamıştır. Bir akşam dostlarından biri annesine telefon etmiş:

— Müsaade ederseniz, demiş, Geneviève'i bu akşam Kadril piyesine götüreceğim!

Anne bu teklife muvafakat cevabı vermiş ve genc kız perde arasındaki istirahat zamanlarından birinde Sacha Guitry'ye takdim olunmuştur. Üstad onu derhal «Champs - Elysées'de dolaşalım!» filmi için angaje etmiştir. O günden itibaren Geneviève'in artistlik hassasından olduğu kadar cazibesinden de istifade eden Sacha kendisini kat'iyyen yanından ayırmamıştır. Geneviève'le birlikte arkadaşlarını yanına almış, Nice'te, Monte - Carlo'da, İsviçrenin bellibaşlı şehirlerinde bir turneye çıkmıştır. Geneviève de hiçbir yerde ve hiçbir temsilde ustasını mahcub etmemiştir.

Yakında üstadla şakird zevcesi İngiliz Kral ve Kraliçesinin huzurunda bir temsil vereceklerdir. Buna intizaren üç haftadanberi Londra tiyatrolarından birinde oynamaktadırlar.

Kendisile görüşen İngiliz gazetecileri Geneviève'e vaziyetinden memnun olup olmadığını sormuşlardır. Genc kız:

— Çok mes'udum.. Dünyada bundan daha büyük bir saadet tasavvur edemiyorum! demiştir.

Bir iki satırla

★ Berlinde çevrilmekte olan «Balayı seyahati» ve «Zacher oteli» namındaki filimlere aid faaliyetler hitama ermiştir. Başrolleri birincide Françoise Rosay, Angela Salloker, Mathias Wiemann, Paul Dahlke ve ikincide Sybille Schmitz, Willy Birgel, Wolf Alboch Betty oynamaktadırlar.

★ Yakında çevrilmesine başlanacak olan «Holivud'un tarihi» ismindeki filimde başrolleri oynıyacak artistler kararlaştırılmıştır. Bunlar Alice Faye, Don Amech, Douglas Fairbanks Junior'dur.

★ Fransız artistlerinden René Saint-Syr ile Pierre Blanchard «Birincikânun» isminde çevrilecek olan filmin başrollerini temsil edeceklerdir.

★ Fransız artisti Henry Garat ilk defa olarak kendi hesabına bir filim çevirecektir. Bu kordelânın ismi «Namus ve şeref yolu» olacak, başrollerini bizzat Henri Garat ile René Saint-Syr oynıyacaklardır.

★ Sacha Guitry yeni bir filim çevirmeği düşünmektedir. Bu kordelânın adı «Onlar dokuz bekârdılar!» olacak ve başrollerini kendisinden maada Elvine Popesco, André Lafaur, Suzy Prim, Victor Boucher, Betty Stockfeld, Max Dearley oynıyacaklardır.

★ Pariste yakında vücude getirilecek olan «Siyah çerçeve» ismindeki filmin başrolünü tanınmış facia aktörü Louis Jouvet deruhde etmiştir.

Holivud'da çevrilmekte olan filimlerden sahneler

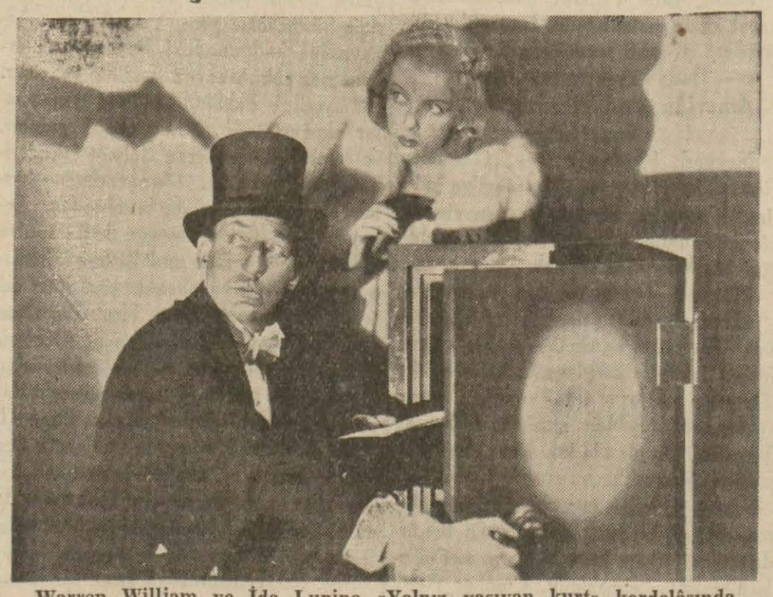

Warren William ve İda Lupino «Yalnız yaşıyan kurt» kordelâsında

MAKSİM'de

Tanase revüsünün son hattası

Programda büyük değişiklikler

TANASE - İSTANBUL

Her akşam saat 21 de suvare

Şafağa Dönüş

Çıgan müziklerinden ateş alan bir film.

Yakında LALE'de

Endülüs Gecelerinin parlak yıldızı

IMPERIO ARGENTINA

Ispanyolca şarkı ve danslarile

MORENA CLARA

İspanyolca sözlü ve şarkılı

Filminde sizi yeniden gaşyedecektir,

Bu çarşamba akşamı

SÜMER sinemasında

Nefis bir aşk macerası

Müessir bir fedakârlık romanı

Seven bir kadının meraklı hikâyesi

SON BUSE

HERBERT MARSHALL BARBARA STANWYCK

Çarşamba akşamı MELEK'te

RADYO

Bu akşamki program

Türkiye Radyodifüzyon Postaları

DALGA UZUNLUĞU

	1639 m.	183 Kcs.	120 Kw.
T. A. Q.	19,74 m.	15195 Kcs.	20 Kw.
T. A. P	31,70 m.	9465 Kcs.	20 Kw.

12,30 Program, 12,35 Türk müziği - Pl. 13,00 Memleket saat âyarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 13,15-14 Müzik (Senfonik müzik - Pl). 18,30 Program, 18,35 Müzik (Cevad Memduh keman ve literatürü. Konuşma) Plâklarla misaller. 19,00 Konuşma (Doktorun saati), 19,15 Türk müziği (Halk türküleri ve oyun havaları), Sadi Yaver Ataman tarafından. 19,35 Türk müziği (Fasıl heyeti - karışık program), Hakkı Derman, Eşref Kadri, Hasan Gür, Basri Üfler, Hamdi Tokay. 20,00 Ajans, meteoroloji haberleri, ziraat borsası (fiat) 20,15 Türk müziği (Klâsik program). Ankara Radyosu küme heyeti. İdare eden: Mes'ud Cemil. (Hicaz köçekleri) 1 — Acem kızı. 2 — İndim gittim. 3 — Baharın zamanı. 4 — Güzel gel aklımı aldın. 5 — Gönüller kapıcı. 6 — Bir sevda geldi başıma. 7 — Şuhi sitemkâr. 8 — Gene yeşillendi. 9 — Yalvarırım kuzum sana. 10 — Oyun havası ve devri turan. 21,00 Memleket saat âyarı. 21,00 Konuşma. 21,15 Esham, tahvilât, kambiyo - nukud borsası (fiat) 21,25 Neş'eli plâklar - R. 21,30 Folklor çeyrek saati - Halil Bedi Yönetken. 21,45 Müzik (Türk müzik birliği korosu). 22,10 Müzik (Küçük orkestra - Şef: Necib Askın). 23,00 Müzik (Cazband - Pl.) 23,45 - 24 Son ajans haberleri ve yarınki program.

LONDRA (National):

18,05 Orkestra ve şan konseri.
19,50 Şarkılar.
22,45 Konser.

PARİS (P. T. T.):

17,30 Orkestra ve piyano konseri.
19,35 Orkestra konseri.
20,50 Konser.
22,05 Oda musikisi.

HILVERSUM I:

22,00 Hafif musiki.
23,15 Oda musikisi.
24,15 Orkestra konseri (Beethoven ve Brahms'in eserleri)
24,45 Oda musikisi (Rameau, Couperin v Leclair'in eserleri).

İTALYA (II nci grup 369 - 814):

22,05 Serseriler (Rolli'nin opereti).

İTALYA (III üncü grup 230 - 1303):

21,35 Senfonik konser (Wagner, Sabata Korsakof'un eserleri).

PARİS (Radio):

16,35 Keman ve piyano ile sonatlar.
17,25 Viyolonsel konseri.
18,25 Keman ve piyano konseri.
20,05 Orkestra konseri.
21,35 Üst katta (Yvain'in operetl).

BUDAPEŞTE:

19,05 Keman konseri (Vivaldi, Tartini ve Beethoven'in eserleri).
21,35 Orkestra konseri (Pfitzner, Bach ve Beethoven'in eserleri).
24,05 Çingene orkestrası.

ÖLÜM

Amasya eşrafından merhum Kemerbaşızade Hüsameddin Efendinin oğlu ve Amasya meb'usu merhum General İsmail Hakkı damadı Fener nahiye müdürü Sabit Kemerbaşıgil cumartesi günü gecesi saat 2 de anî bir kalb krizinden vefat etmiştir.

Merhum bütün akrabası ve sevdikleri arasında iyi kalbliliği ve yardım severliğile tanınmıştı. Cenazesi bugünkü pazartesi günü saat 11 de Kurtuluş Tepealtı Yener apartımanı 3 numaradaki daireden kaldırılıp Feriköy aile kabristanına defnedilecektir. Allah kederli alesine sabırlar ihsan etsin.

Lisan mütehassısı Prof. ANGEL

FRANSIZCA

Dersanesi, Bahçekapı, Tramvay caddesinde, Selâmet hanında.

Fransızcanız zayıfsa, sizi kısa zamanda cüz'i bir ücretle takviye ederiz. Dersler münferiden veya müştereken verilir.

Bahçe Mimarı

Mevlûd Baysal

Dördüncü Vakıf Han dördüncü kat, 18 numara. Telefon: 23426

Telgraf adresi: Mim Baysal İstanbul

Büyük şehir ve kasaba parkları; Anıt, meydan, çocuk parkları ve villâ bahçeleri için modern proje ve plânlar hazırlar; keşifnameler tanzim eder. Projelerin arazide tatbikatını deruhde ve taahhüd eder.

Büket, nişan sepeti ve çelenkler için yapılan siparişler sür'atle hazırlanır.

Çiçek, sebze tohumları; fide ve fidanlar; süs, meyva ağaç ve ağaççıkları; bahçe alât ve edevatı ve ehliyetli Bahçıvanlar gönderir.

SAĞLIK NOTLARI

Baharda neş'e ve şataretle beraber hastalık ve ölüm de vardır, «bu şehri işret abadın budur âyini nevruzu!»

Görüşler çeşid çeşid. Şairler baharda gülleri; bülbülleri öğer; hekimler sağlığı düşünür.

Harabatı görenler, her biri bir hâletin söyleyiş

(Bokrat) hekim mevsimlerin insan sıhhati üzerindeki tesirinden çok bahsetmiştir. Bokratın eserlerini tefsir etmekten başka birşey yapmıyanlar asırlarca bu mevzua bağlandılar, kaldılar.

Bu moda da geçeli çok zaman oldu. Pastör mikrobları bulduktan sonra eskilerin, hastalıkların nasıl olup da meydana çıktıklarına dair ortaya attıkları sözlere kulak asmaz olduk. Mikrob herşeydi; geriye kalanın değeri yoktu. Bir akciğer iltihabında, bir zatürriede soğuğun tesiri olsun, onu kabul etmek istemiyorduk. Sonra biraz döner gibi olduk. Eskilerin düşüncelerinden bazıları bugünkülerle birleştirilecek gibi görünüyor. Bundan dolayı ilkbaharla hastalıklar arasındaki münasebeti araştırabiliriz.

Düşünceler, nazariyeler değişiyor; vak'alar, hâdiseler, yalnız onlar gerçek değerini saklıyor. Yalnız vak'aları, hâdiseleri gereği gibi görmeyi, incelemeği bilmeli.

* * *

İlkbahar tazelik, güzellik mevsimi. Tabiatin süslendiği, bezendiği, gençleştiği mevsim. Ozanlar onu böyle terennüm ettiler. Gülümsemesine, güzelliğine rağmen hekim gözile bakarsak bahardan elemler, ıstıraplar da görürüz. Güllerdeki dikenler gibi... Birçok hastalıklar baharda azıyorlar.

Baharda en çok salgın hastalıkların saldırışına uğrayoruz. Kızamık salgınları ilkbaharda olanca şiddetile ve kolaylıkla her yana yayılır. Kızıl da böyle, kuşpalazı da.

Grip ilkbahara mahsus bir hastalık değildir. Onu daha ziyade kışın görüyoruz. Bununla beraber martla nisan başında da görünüyor. Bu aylarda o kadar şiddetli olmuyorsa da çok oluyor.

Akciğer veremi her mevsimde görülürse de veremler ilkbaharda çok rahatsız oluyorlar. Halk arasında yayılmış bir söz var: Yaprak dökümü veremliler için zor bir geçiddir, derler. Yanlış, onlara ilkbahar yaramaz.

Beden düşkünlükleri, beden ıstırabları saymakla biter mi? Türlü türlü. İşte bir tanesi daha: Ruh hastalıkları, akıl bozuklukları, yılın bu güzel mevsiminde azıyorlar. Aklında ufak tefek bozukluk olanlar, ilkbaharda buhranlar geçirirler. Timarhaneden çıkmış olanların delilik nöbetleri tutar.

Amerika doktorları daha ileri gidiyorlar, mide ekşimeleri, romatizma sızıları, sinir rahatsızlıkları, hatta kalb kapaklarının bozulmasından ileri gelen ârızalar ilkbaharda artar diyorlar.

* * *

Nasıl oluyor da ilkbahar ruhumuza, bedenimize böyle tesir ediyor? Bunu bilmiş olsaydık, işimize çok yarardı; bilmiyoruz.

Hüviyetlerinin üstündeki perdeyi kaldıramadığımız hastalık sebebleri pek çok. Hava değişmelerini bunların arasına katmalıyız.

İlkbaharın günü gününe uymaz; her an değişen bir mevsim. Ortalığı ısıtan bir güneşten sonra, birdenbire kovadan boşanırcasına yağmurlar, yeniden başlayan soğuklar. Sıcaklığın böyle birdenbire değişmesi hastaların sayısını arttırır. Yağmurlar çok yağarsa kuşpalazile kızamık ilkbaharda kolayca açılıp saçılıyor. Nisanda, mayısta bu hastalıkların çoğalması bundandır, diyenler vardır.

İlkbahar tazelik mevsimi, ağaclara su yürüyor; çiçekler açıyor, her yerde hayat fışkırıyor. Ağaclar da, çiçekler de,. kuşlar da hep böyle. Denilebilir ki ilkbahar Seksapel'in en parlak göründüğü an...

İlkbaharda çocukların gelişip serpilmeleri, boy atmalarına sebeb nedir? Çünkü, havada oksijen artıyor, Ültraviyole şualar artıyor, yiyeceklerimizde vitaminler artıyor. Her neden olursa olsun şu meydanda ki baharda çocuğun büyümesi hızlanıyor; vücudünde yeni yeni nesicler peyda oluyor. Yeni nesiclerin dayanıklığı az olur. İlkbaharda çocukların salgın hastalıklara çokça tutulmaları belki biraz da bundandır. Hayvanlara aşılanan kanser, ilkbaharda daha kolay tutuyor.

Şunu da unutmıyalım. Mikroblar da uzvî mahlûklar; bahar, otlar, çiçekler gibi onların da hayatiyetini kamçılıyor, baharda azıyor.

Bir de mikrobdan olmıyan hastalıklar var. Bahar, onları da azdırıyor. Bu neden? Bunu soğuk, barometre tazyiki, havada elektrik potansiyel'i gibi muhiti değiştiren elemanlara atfediyoruz.

Daha ziyade uzatırsak, bu araştırmalar, baharın tadını kaçırır. Bir yanda şetaret ve hayat; ötede hastalıklar ve ölüm. Elden ne gelir.

Bu şehri işret abadın budur âyini nevruzu!

Dr. Rusçuklu Hakkı

İktısadî hareketler

Dünya afyon işlerinin tanzimi meselesi

Cenevrede 38 inci içtimaî devresine başlamış olan Milletler Cemiyeti daimî Afyon merkez heyeti, 1940 senesinde yapılacak olan dünya afyon konferansına hazırlıklarda bulunmaktadır. Bu içtima devresinde başlıca müzakere mevzuunu teşkil edecek hususlar hakkında Milletler Cemiyeti daimî uyuşturucu maddeler bürosu müdür ve muavini iki içtima devresi arasında bütün afyon müstahsili memleketeri dolaşarak müdavelei efkârda bulunmuşlardır. Memleketimizi de ziyaret ederek Ankara ve İstanbulda iki hafta devam eden müzakere ve temaslar yapan heyet, buradan Cenevreye dönmüştür. Cenevrede içtimalara başlamıştır.

Milletler Cemiyetinin daimî afyon müstahsili memleketlerle anlaşarak dünya afyon istihsalât ve ticaretini daha ziyade insanî bir esasa doğru götürmek kararile hareket etmektedir. Müstahsil memleketlerle bu hususta mutabakat hasıl olmuştur. Yalnız, iki müstahsil memleket, birisile anlaşmanın kabil olmıyacağı muhakkak addedilerek temasta bulunulmadığından, diğerinin de kontrolu mümkün olmadığından bu antantın haricinde kalmaktadırlar.

Varılmak istenilen netice şudur:

1 — Dünyada içme afyonu ticaretini kaldırmak,

2 — Afyon istihsalâtını, dünya sınaî ve kimyevî ihtiyaclarına göre tahdid,

3 — Afyon kaçakçılığının tamamen men'i.

Bütün bunlar nekadar insanî iseler o nispette de tahakkuku müşkül meseleler - dir. Yalnız Uzakşarkta değil, garb memleketlerinden bazılarında da afyon içme illeti mevcud oldukça ve bunun için hududsuz para döküldükçe içme afyonu ticaretini menetmek biraz hayal gibi görünür. Belki müstahsil memleketler bunu insanî gayelere hizmet için kabul edeceklerdir. Fakat bu Milletler Cemiyetinin tahakkukuna çalıştığı noktaların üçüncüsünün yani kaçakçılığın men'i hususunun, daha fazla imkânsız bir duruma girmesine sebeb olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti hükûmeti, esasen ötedenberi hiçbir zaman insanî gayeler ve sıhhî zaruretler haricinde kullanılmasını arzu etmediğimiz afyon istihsal ve ticaretini Milletler Cemiyeti ofyan paktına girdikten sonra azamî bir titizlikle kontrol altına almıştır. Bu itibarla Milletler Cemiyetinin bu hususdaki muvaffakiyetini temenni edeceklerin başında biz geliriz.

F. G.

Posta ve telgraf işlerimizde yapılacak ıslahat

Ankara 16 (Telefonla) — P. T. T. Umum müdürlüğü bu yaz içerisinde telgraf hatlarımızı ıslah, yeni hatlar tesis, telefon şebekelerini tevsi ve ıslah için bir program hazırlamıştır. Ayni programla iktısadî ve içtimaî hareket ve münasebetlerin artması dolayısile yeni telgraf merkezleri ve telefon santralları da tesis edecektir. Programa göre, Balıkesir - Çanakkale, Ankara - Kayseri ikinci devresi, Sıvas - Erzurum - İran hududu, Nazilli - Dinar, Konya - Ulukışla, Ulukışla - Adana, Çorlu - Yunan hududu ikinci devresi hatları yapılacak, Eskişehir, İzmit, Samsun, Bursa, Adana, Mersin, Tarsus, Zonguldak şebekeleri tevsi olunacak, bahçeli evlere telefon kablosu yapılacak, Manisa, Balıkesir, Afyon, Adapazarı ve Kayseri dahilî telefon şebekeleri kablo haline getirilecektir. Bundan başka Sarayburnu ile Salacak arasına telefon kablosu dökülecek, Beşiktaş, Tophane, Karaköy Voyvoda caddesi mıntakalarında mevcud telefon tesisatı genişletilecektir. Ayrıca Ankara ve İstanbul telefonu için üç kanallı kuranportör alınacaktır. Samsunda kurulan telefon santralı faaliyete geçmiş bulunmaktadır. Şişlide yeni tesis olunan iki bin abonelik santral da yakında çalışmaya başlıyacaktır.

P. T. T. idaresi posta vagonlarını birer seyyar postane haline getirmeğe karar vermiştir. Bunun için, idare yeniden sekiz posta vagonu mubayaa edecektir.

Lehistanın hediye ettiği tayyare

Tahran 16 (a.a.) — RWD 13 adındaki Polonya tayyaresi Tahranda karaya inmiştir. Bu tayyare, Polonya Reisicumhuru tarafından duğun hediyesi olarak İran Veliahdine gönderilmiştir.

ŞEHRİN İÇİNDEN

Mecidiye köyü

Burası köy müdür, şehir midir, belli değil... Hangi niyete yenilirse onun tadını veren muza benzeyor

Yazan: *SALÂHADDİN GÜNGÖR*

Mecidiyeköyü sırtlarında, kır havası alanlar...

Sekiz on sene evvel, Şişlinin kıyıcığında bir yeşil köşe keşfedildi ve bu köşe, gitgide, - Anadolunun birçok taraflarında hâlâ «Kocaköy» diye anılan - İstanbulun en orijinal köylerinden biri oldu: Mecidiyeköyü... Şehir parçalarına köy adı vermekte vaktile pek semahatli davrandığımız için «Kocaköy» ümüzün birçok köyleri, bize hakikî köy çeşnisi vermezler. Meselâ (Karaköy) ün köye benzeyen nesi vardır? Bir büyük şehir haline gelen Kadıköyüne, köy demeğe kimin dili varır?. Halbuki Mecidiyeköy, bu nevi köylerden değildir. Onun başlıca hususiyeti şehrin bittiği, hatta henüz bitmediği yerde başlamasıdır. Mecidiyeköyüne, hiçbir vasıtaya müracaat ihtiyacında kalmadan da gidip gelebilirsiniz.

Yaz akşamları, işinizin başından yorgun argın döndünüz, uzun bir seyahat yapmağa vaktiniz yok. Halbuki kafanız çatlayacak gibi ağrıyor. Bu ağrıyı ise ancak geniş bir kır havasının tabiî vantilâtörü giderebilir!

Deniz, şüphe yok, daha müessir bir ilâcdır amma; bu yorgunluğa kısa ve âcil bir çare bulmak mecburiyetindesiniz. Tereddüde mahal var mı artık!... Hemen bri otobüse atlayıp Mecidiyeköyüne gider, yarım saat kadar dut ve badem ağacları altında dolaşır, gözleriniz yeşile, doymuş, sinirleriniz iyice dinlenmiş olarak evinize dönersiniz.

İşte Mecidiyeköyünün, bilhassa pazar günleri, bir «arzı mev'ud» gibi, insanları kendine çekmesinin başlıca sırrı!...

Geçen gün ben de önüm sıra giden atlı, bisikletli, yaya ve otolu bir kafilenin arasına karışarak, Mecidiyeköyünün yolunu tuttum.

Tramvay depolarından biraz ileride başlayan asfalt, üç dakikaya varmadan beni köyün içine attı.

İki sıralı kahveler - bu güzel havada da insan kahve köşesinde pinekler mi ya?.. - tıklım tıklım dolu idi. Gelsin domino, gelsin iskambil... Bir yandan cızır cızır gramofonlar çalar, bir yandan yarım meyhane haline getirilen bakkal dükkânında, durmadan çakılır. Hasılı keyifli bir yer burası...

Köyden, beş on adım açılınca, kendimi, tam bir bahar kaynaşması içinde buldum. Türlü ağaclar ve bu arada bilhassa dut... Hepsinin de çiçeği burnunda. Nerdeyse pıtrak pıtrak açacaklar.

Kurbağalar, henüz serenadlarına başlamamışlarsa da, sinekler - Mecidiyeköyünün o meşhur sinekleri - kahve köşelerinde bu kadar avlayıcıları olduğu halde, gene hatırı sayılacak kadar çoğalmışlar. Ortalıkta, şarkı söyliye söyliye dolaşıyorlar. Bir ara, bunlardan bir tanesi; ceketimin yakasına kondu. Elimle koğacak oldum. Karasinek, adeta burnuma gülerek:

— Ayol, ben bir zaman koskoca İstanbul Valisini aylarca peşinden dolaştırmış bir sinek nesline mensubum!... Seni kaç paraya alırım...

Der gibi, ceketimin öteki yakasında yan gelip oturmaz mı?... Ne yalan söyliyeyim, artık ilişmedim. Varsın, dedim hayvancağız bir nebzecik istirahat etsin!.

Mecidiyeköyünün hoşuma giden bir tarafı da, ne tamamile köye, ne de tamamile şehre benzememesi..

Hangi niyete yenilirse, onun tadını veren muz gibi, Mecidiyeköyünü de insan hangi gözle tetkik ederse ona benzetebilir. Meselâ, şu bahçe ortalarındaki minimini villâlara bakıyorum: Köydeyim! Sonra başımı çevirip akın akın yollara dökülen kalabalığa gözlerim takılıp kalınca, çarçabuk fikrimi değiştiriyorum: Hayır, şehrin içindeyim!

Baygın baygın öten şu horoz, bana bir köyde bulunduğumu hatırlatıyor. Fakat şu kübik yapılı zarif villânın önünde duran yüksek markalı otomobil, tekrar fikrimi çeliyor:

— Köyde değilim, şehirdeyim!.. diyorum.

Belli ki Mecidiyeköyünün daha mevsimi gelmemiş.

— Hele bir, dutlar, sapır sapır dallarından dökülmeğe başlasın da diyorlar, sen o zaman gel bizim köye!...

Şakalaşmak ihtiyacile:

— Siz, dedim, köyünüze gelenlere duttan başka birşey ikram etmez misiniz?

Güldü:

— Ederiz!

Sonra, sırtımda palto olmadığına dikkat edince gülümsedi:

— Eski bir atalar sözü ile sevdiklerimize nasihat ederiz ki bu da ayrıca ve erbabınca büyük bir ikram yerine geçer!

— Ne dersiniz?

— Dut giyinmeden soyunma... Dut soyunmadan giyinme! deriz.

Salâhaddin GÜNGÖR

İLİM KÖŞESİ
İHTİRALAR KEŞİFLER

Teleskop ve mikroskop

Etrafımızdaki görünmiyen dünyalarda, ne harikalar var! Çıplak gözle ancak birkaç yıldızı görebiliyoruz. Halbuki büyük teleskoplar bize, ziyası milyonlarca senede gelebilen yıldızları gösteriyor. Müteaddid cihazlarla bunların boylarını, sühunetlerini ve parlaklıklarını (mum kuvvetlerini) ölçebiliyoruz. Teleskop sayesinde insanlar ayyüzünü, yeryüzünden daha iyi bilirler. Amazon nehrinin her tarafını, kutubları tamamile bilmediğimiz halde ayın bize bakan tarafının sühunetini, dağlarını, tepelerini pek iyi biliyor ve haritasını çıkarabiliyoruz. Yeni yapılmakta olan (500) santimetrelik teleskop, kimbilir bize neler öğretecek?

Bununla beraber, yirmi, yirmi beş santimetre boyunda o küçük mikroskop bize neler öğretmiyor? Bilfarz bir devin 2000 defa büyülten bir mikroskopla bize baktığını farzedelim. 1,75 metre boyundaki bir adamın boyu 3,5 kilometre, ayağının uzunluğu Galata köprüsü kadar olur. Saçının kalındığı 20 santimetre, beş santimetre boyundaki saçın uzunluğu 150 metre, avucunun ayası 40 dönüm kadar olur.

Bu rakamlarda mübalâğa aramayınız. Üç bin defa büyülten mikroskoplar da var. Onlarla bakılırsa verdiğim rakamları daha büyütmeliyiz.

Çıplak bir göz, bir milimetre içine çizilmiş altı çizgiyi ancak birbirinden ayırd edebilir. Bundan daha sık çizgilere bakan göz, çizgileri birmiş gibi görür. Kanımızdaki kırmızı kürecikler, yanyana dizilirse, 120 tanesi hemen hemen bir milimetre kadar tutar. Mikroskopla görünebilen daha küçük cisimler çoktur. Bakteriler ve çelik üzerinde çalışanlar iki bin defa büyülten mikroskopları kullanırlar.

Yeryüzündeki nüfus, iki milyarı buluyor. Mikroskopla çalışanlar bir yüksük dolusu su içinde bundan pek çok mahlûklar sayabilirler. Filhakika bir damla su, içinde milyonlarca küçük organizm yaşıyan büyük nüfuslu, küçük bir ülkedir. Adeselerle yapılan mikroskopların büyültme gayeleri hemen hemen bu kadardır. Fakat şimdi 24,000 defa büyülten elektronik mikroskoplar yapılmaktadır. Bunlarla çekilen fotoğraflar bu vadide mühim keşiflere yol açmaktadır.

Prf. SALİH MURAT

«Mavntis»

Bu isimle yadedilen Kanada atlı polisleri çok meşhurdur

Kanadanın şimali garbî dağlık arazisinde haydudları takibe çıkan, boyuna dağdan dağa dolaşan atlı polislere ahali kısaca «Mavntis» der ve kendilerine karşı alâka besler. Ottava şehrinde bulunan Kanada Adliye Nezaretine bunlar tarafından şikâyet yollu bir müracaatte bulunulmuştur. Şikâyetin sebebi, kıpkırmızı üniformalı olan bu atlı polisler nereye gitseler, ahalinin kendilerini sanki bir cambazhane mensubları gelmiş gibi seyre koşmaları ve tertib ettikleri kır eğlencelerinde onların kıpkırmızı üniformalarile hazır bulunmalarını isteme leridir. Bazan aylarca çeteler peşinde at koşturan, bazan da haftalarca dağ başında nöbet bekliyen bu dağlık arazide asayişi temine memur adamlar, ahali arasına karıştılar mı bu kadar göze çarpmaktan sıkılıyorlarmış. Diğer taraftan kalabalık her hangi bir yere gelmelerinin derhal şüyuu, suç vak'alarına mânî olmalarını ve suçluları yakalamalarını güçleştiriyormuş.

Kanada atlı polislerinin, işlerinin bir çok mahrumiyete katlandırıcı mahiyette olmasından şikâyetçi olmayıp da, ahalinin alâkasını, davetlerini şikâyet mevzuu yapmaları, bir bakıma hayret uyandırmıştır. Ancak, bu adamların kendi sahalarında meşgul ve dağlık arazide kendi âlemlerinde yaşamağa alışkın olmaları, hayatlarının en çok ıssız - lıklarda geçmesi gözönünde tutulunca, bu şikâyetlerinin manası anlaşılmış, müracaatleri yerinde görülmüştür. Bununla beraber, ne yapabilirler? Kendileri - ne göze çarpmıyacak şekilde üniforma mı giydirmeli, ahaliye bunları seyre gitmemeleri, bunları kır eğlencelerine davet etmemeleri mi tavsiye edilmeli? Ne yapılması muvafık olduğu, bir türlü kestirilememiştir. Bir çare bulunabileceği de muhtemel görülmüyor. Şikâyet, henüz tetkik mevzuudur.

Bek, Reisicumhur tarafından kabul edildi

Varşova 16 (a.a.) — Reisicumhur, Hariciye Nazırı Beck'i kabul etmiştir.

Tahranda yapılacak büyük düğün

[Baştarafı 1 inci sahifede]

tarafa İran ve Mısır bayrakları çekilmiştir.

Kesif bir halk tabakası yüksek misafirleri alkışlamıştır.

Veliahd, misafirler ve maiyetleri bugün Trans İraniyen hattının hususî bir trenile hareket edecek ve yarın öğleden sonra Tahrana varacaklardır.

Heyetimiz Hurşev'de karşılandı

Tahran 16 (a.a.) — Pars Ajansı bildiriyor: Fevkalâde yabancı heyetler birbiri arkasından muvasalat etmektedirler. Türk heyeti bir askerî müfreze ile dün sabah Huşrevde hududa varmış, Hariciye ve Harbiye Nezaretlerinin mümessillerile bir müfreze tarafından karşılanmıştır. Heyet, küçük bir istirahatten sonra Kermanşaha hareket etmiştir. Polonya Cumhur Reisi tarafından düğün hediyesi olarak gönderilen bir tayyare de dün öğleden sonra Tahrana gelmiş ve Tavşantepe tayyare meydanına inmiştir. Tayyarede bulunan Polonya heyeti Hariciye Nazırile Harbiye Nazırının ve İran hava kuvvetlerinin mümessilleri tarafından karşılanmıştır.

Heyetimiz Hamedanda

Hamedan, 16 (a.a.) — Anadolu ajansının hususî surette gönderdiği muhabiri bildiriyor:

Türkiye heyetini hamil bulunan 8 otomobil saat 14 te Kermannşah'a varmıştır. Bütün güzergâhta süvari, jandarma ve şehir ve köylerden askerî müfrezeler, bütün resmî binaların önünde Türkiyenin kardeş İran milletine ve onun şanlı şefi Majeste Şahinşaha Türk milletinin ve onun şefi ile hükûmetinin tebriklerini götürmekte olan heyetimizi selâmlamışlardır.

Mükemmel olan yolun kenarlarında, Pehlevi idaresinin maziye malettiği şark kervansarayları yerine benzin depoları, fabrikalar ve silolar görülüyordu.

Kermanşahta heyet öğle yemeğini hükûmet konağında yemiş ve Kermanşahtan ayrılırken muvasalatında olduğu gibi geniş caddelerde ve hükûmet konağı önünde toplanan halk tabakası tarafından hararetle alkışlanmıştır.

Heyetimiz, akşam üzeri geç vakit Hamedana varmış ve geceyi Valinin nezdinde geçirmiştir. Tahrana varmak için önümüzde 350 kilometre yani bu sabahtan beri geçtiğimiz yol kadar bir mesafe var. Dün öğle yemeği Şahabad'da yenmiştir. Askerî müfrezemiz geceyi Kermanşahta geçirmişlerdir. Müfreze bizden bir gün sonra Tahrana varacaktır. Müfrezemiz, her tarafta İran ordusunun hususî bir ihtimamına mazhar olmakta ve halk tarafından dostane ve hararetli tezahürlerle karşılanmaktadır.

Hava filolarımız Tahrana hareket etti

Ankara, 16 (Telefonla) — Tahrandaki düğünü tes'id merasimine iştirak edecek olan hava filolarımız, mensub oldukları garnizonlardan hareket ettiler.

Prens ve Prenses Tahranda

Tahran, 16 (a.a.) — İmparatoriçe ile Mısır Kraliçesi, İran Veliahdi, Mısır Prensesi Fevziye, bu sabah Tahrana muvasalat etmişlerdir. Türkiye heyeti murahhasası da bu akşam Tahrana varacak ve heyet için hususî surette hazırlanan otele inecektir.

Kaza mı, cinayet mi?

[Baştarafı 1 inci sahifede]

naati edinilmişti. Cesedin, tanınması çok güçleşmiş bir halde bulunmasına rağmen, eğer bu mavnacının cesedi ise, geçende İstanbula gelen oğlu ile akrabasından birinin herhangir bir yerinden teşhis edebilmeleri muhtemel görülmektedir. Müddeiumumilik, bu iki kişiyi aratıyordu. Bugün Morgda cesedin kendilerine gösterilmesi mukarrerdir.

Kazaya ihtimal verilmekle beraber, ölümün bir cinayet eseri olmadığı da kat'iyetle belli değildir. Otopsinin bu cihetin anlaşılmasına yardım edebileceği sanılıyor. Üzerinde para bulunmasına göre, vak'a bir cinayet eseri olsa bile, para ele geçirmek maksadile cinayet mahiyetinde sayılamıyacaksa da, başka bir sebeble öldürülmüş olabileceği de hesaba katılmaktadır. Kaza mı, yoksa cinayet mi, işin içyüzünün bugün aydınlanabileceği, umuluyor.

Salih Kılıç

Ankara, 16 (Telefonla) — Şehrimizde vekâletini alâkadar eden işler etrafında temaslar yapan Çorum valisi Salih Kılıç Salı günü memuriyetine dönecektir.

Messaj

[Başmakaleden devam]

nizamının altüst olmasını istihdaf ediyor. Hitler, ilk gündenberi:

— Ya hep, ya hiç!

Diye milletinin başına ve dünyanın karşısına dikildi. Eğer maksadı Almanyaya nisbî bir refah temin etmek olsaydı, bunu şimdiye kadar çoktan başarmış bulunurdu. Öyle yapmadı. Yetmiş milyonluk kütleye hitaben:

— Bütün emellerine nail olacaksın. Elverir ki her fedakârlığa katlan ve beni takib et!

Dedi. Bugün Almanyada refah yoktur, huzur yoktur. Yalnız *Führer*'in kumandası altında hummalı bir didinme ve körükörüne bir itaat vardır.

Şimdi seksen milyonu aşan kütle, bugüne kadar elde edilen muvaffakiyetlere rağmen, bir an durmadan, korkunc bir disiplin altında mütemadiyen çalışıyor.

Evet, Almanyanın parolası:

— Ya hep, ya hiçtir!

Ve dünkü messajın neticeleri hakkında nikbin mütalea yürütülememesinin en mühim sebebi de budur.

NADİR NADİ

Kadın severse..

ve

Dünya böyledir işte..

Mündericatımızın çokluğu yüzünden romanlarımızın bugün neşrine imkân bulunamadı.

Okuyucularımızdan özür dileriz

SPOR

Büyük Türk pehlivanı

Kurddereli'nin şeref dolu spor hayatı

Dün Taksim stadında Mehmed pehlivanın hatırası taziz edildi

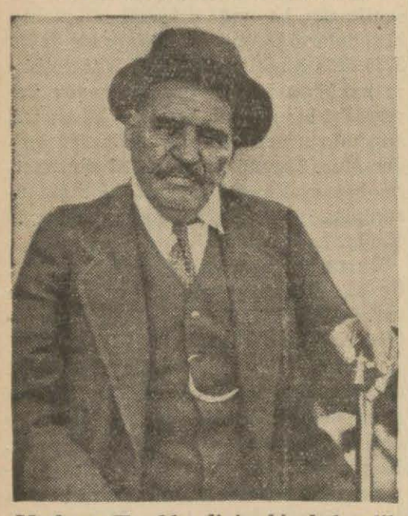

Merhum Kurddereli'nin bir hakemlik esnasında alınmış resmi

Kurddereli Mehmde pehlivanın evvelki gün Balıkesirde vefat ettiğini dün yazmıştık. Bu Türk pehlivanı, Türk gücünü bütün dünyaya tanıtan ve şöhreti Avrupa ve Amerikaya yayılan pehlivanlarımızın en büyüklerinden biridir.

Dün Taksim stadında alaturka güreşçiler arasında müsabakalar yapılıyordu. 36 çift güreşçinin iştirak ettiği bu müsabakaların başpehlivan güreşleri başlarken, pehlivanlar sahada toplandılar ve hepsinin hocası olan merhum Kurddereli'nin hatırasına hürmeten bir dakika sükût ettiler. Bu hürmet rasimesine, stadda bulunan halk da iştirak etti. Bu suretle büyük pehlivanın hatırası, bu büyük güreş meydanında ve tam yerinde bir defa anıldı.

***

1884 senesinde Geliboluda büyük güreş müsabakaları yapılıyordu. Bu güreşlere meşhur Koca Yusuf da iştirak ettiğinden, müsabakalara büyük bir rağbet gösterilmişti. Küçük pehlivanlar güreşlerini bitirdikten sonra sıra başpehlivanlara gelmişti. Koca Yusuf ortaya çıkıp da kendisine rakib olacak pehlivanı ararken, henüz yirmi yaşında olan bir delikanlı ortaya atıldı ve başa güreşmek istediğini söyledi. Bu, Kurddereli Mehmed pehlivandı. Herkes, bu delikanlının, Koca Yusufun karşısında bir iki dakikada yenileceğini zannetmişti. Fakat dakikalar ilerledikçe, Koca Yusufun, çetin bir rakible güreştiği anlaşılıyordu. Hatta bir aralık, Koca Yusuf büyük bir tehlike bile geçirmişti.

Bir müddet daha geçtikten sonra, Koca Yusuf, genc pehlivanın sırtını okşayarak, halka hitaben:

— Bu delikanlıyı bana ezdirmeyin, bu çocuk iyi bir pehlivan olacaktır. dedi.

Hakikaten de öyle oldu. Koca Yusuf, Kurddereli'deki cevheri iyi sezmişti ve Mehmed pehlivan, önüne geleni yeniyordu. Kurddereli'nin güreş hayati şerefli galibiyetlerle doludur.

1900 senesinde Pariste yapılan müsabakalarda Hindli Gulam Rüstem ile yaptığı maç, bütün dünyayı hayrette bırakmıştı. Ondan sonra muhtelif memleketlerde ve bilhassa meşhur Taksim sirkinde yaptığı müsabakalar, spor tarihimize şerefli sahifeler ilâve edecek kadar mühimdir. Kurddereli, Avrupanın, Amerikanın, Asyanın her tarafından gelmiş ve İstanbulda toplanmış olan namdar pehlivanların birer birer sırtını yere getirmiş, Türkün kuvvetini herkese tanıtmıştı.

* * *

Bundan on sene kadar evvel Ankarada yapılan Türkiye başpehlivanlığı müsabakalarında Kurddereli Mehmed pehlivan hakem olarak duruyordu. Müsabakalar esnasında, yanında bulunanlara:

— Ben güreşirken, bütün memleketi arkamda görürdüm, demişti.

Bu sözile, bilhassa yabancı memleketlerde kazanılacak spor zaferlerinin onu kazanandan ziyade memleketine raci olduğunu anlatmış, amatörlüğün tam bir örneğini vermişti.

Kurddereli'nin bu sözleri, o zaman Ebedî Şefin takdirine mazhar olmuş ve Büyük Atamız, Mehmed pehlivana 1000 lira hediye etmişlerdi.

Kurddereli'nin ölümile Türk sporcuları sade büyük bir pehlivan kaybetmekle kalmamış, asil bir vatandaşı da ebediyete göndermiştir. Kendisine Tanrıdan tekrar rahmet dileriz.

Dün yapılan millî küme maçları

Ankaragücü Beşiktaşı 1 - 0, Vefa da Doğansporu 6 - 2 mağlûb ettiler

İzmirin Doğanspor takımı dün ikinci maçını Şeref stadında Vefa ile yaptı.

Havanın bir yaz günü kadar güzel olması ve maçın ehemmiyeti, sahaya, kalabalık bir seyirci kütlesi toplamıştı.

Takımlar sahaya şu kadrolarla çıktılar:

Doğanspor: Ömer - Abdullah, Halid - İrfan, Macid, Said - Abbas, Mehmed, Fuad, Yusuf, Emin.

Vefa: Azad - Vahid, Süleyman - Sefer, Lûtfi, Şükrü - Necib, Muhteşem, Sulhi, Gazi, Mehmed.

Oyun, Feridun Kılıcın hakemliğinde, Vefanın bir hücumile başladı. İzmir müdafaasında kesilen bu hücumdan sonra oyun mütevazin bir şekle girdi. Yalnız bu müddet zarfında Muhteşem ve Gazinin birer hücumunu, İzmir müdafaası güçlükle kurtardı.

20 nci dakikadan itibaren Vefa, mahsüs bir şekilde hâkim oynamağa başladı. 26 ncı dakikada Muhteşemin sıkı bir şütüne İzmirli kaleciden daha evvel yetişen Sulhi ilk golü yaptı.

Oyun tedrici bir surette Vefanın hakimiyeti altına girmişti. 32 nci dakikada Sulhinin yakın mesafeden çektiği şüt Vefaya ikinci golü kazandırdı ve devre bu şekilde 2 - 0 bitti.

İkinci devre İzmirin bir hücumile başladı ve dördüncü dakikada Vefalı müdafiin topu elile çelmesi İzmire bir penaltı kazandırdı. İzmirliler Fuadın sıkı bir şütile ilk gollerini çıkardılar.

Bu gol İzmirlileri biraz açtı. Fakat oyun umumiyet itibarile sönük ve cansız devam ediyordu.

11 inci dakikada İzmirli Fuad güzel bir şütle takımının beraberlik sayısını da temin etti.

Bu beraberlik, Vefaya hız vermişti. İzmir kalesi önünde devamlı bir tazyik göze çarpıyordu. Vefalılar bu sıkıştırma neticesi 35 inci dakikada Gazinin yerden bir şütile üçüncü gollerini çıkardılar. Bu golü 3 dakika sonra Necibin dördüncü golü takib etti.

3 dakika içinde iki gol yiyen İzmirliler gevşemişlerdi. Bundan istifade eden Vefalılar, 42 nci dakikada Sulhi beşinci, bir dakika sonra da Necib altıncı golü çıkardılar.

Bu suretle Vefa sahadan 6 - 2 galib çıktı.

Şeref stadındaki diğer maçlar

Şeref stadında dün ilk maçı Anadoluhisarı - Bozkurt takımları yaptılar. Anadoluhisarı üstün bir oyunla Bozkurtu 3-0 yenmeğe muvaffak oldu.

Kurtuluş, Beykoz - Eseyan, Hilâl muhtelitleri arasındaki maç Hilâl, Eseyan muhtelitinin nizamî olan 9 kişile sahaya çıkamamalarından dolayı yapılamadı. Kurtuluş, Beykoz hükmen galib geldi. Aralarında antrenman yaparlarken müessif bir kaza oldu. Hilâlden Mesalimin kolu kırıldı.

Beşiktaşın Ankarada yaptığı ilk maçtan bir intıba

Süleymaniye, Şişli - İ. Spor, Pera muhtelitleri

Bölgenin tertib ettiği muhtelit müsabakalarından biri olan bu karşılaşma çok zevkli oldu. İki taraf da seri ve güzel bir futbol oynadılar. Süleymaniye, Şişli birinci devrede daha hâkim oynadı ve Diranın sıkı bir kafa vuruşile attığı golle devreyi 1 - 0 galib bitirdi.

İkinci devrede sıkı akınlarla oynıyan her iki takımdan Süleymaniye, Şişli Danişin ayağile ikinci golünü kazandı. Peralılar buna devre sonunda sağ içlerinin ayağile mukabele ettiler. Maç bu netice ile yani 2 - 1 Süleymaniye, Şişlinin galibiyetile neticelendi.

Beşiktaş dün de 1 - 0 yenildi

Ankara, 15 (Telefonla) — Millî küme maçlarına bugün de devam edildi. 25,000 i mütecaviz bir seyirci kalabalığı önünde Ankaragücü - Beşiktaş ekipleri güzel ve çok heyecanlı bir oyun çıkardılar.

Bugünkü karşılaşma, dünkü oyuna nazaran daha yüksek bir tekniğe istinad etmekte idi.

Beşiktaş hatlarında görülen âhenk, Ankaragücünün bundan geri kalmıyan muntazam ve sistemli oyunu seyircilere çok heyecanlı dakikalar yaşattı.

İlk devreye gerek Beşiktaşlılar ve gerekse Ankaragüçlüler, muhakkak bir neticeye vasıl olabilmek için büyük bir sür'at le başladılar.

Oyun bir müddet Beşiktaşın tehlikeli akınlarile devam etti. 15 inci dakikada Beşiktaş kalesi önünde ortadan bir pas alan Vehab, İbrahimin bir ıskasından istifade ederek yerde sıkı bir şutle takımını galib vaziyete koydu.

Bu golden sonra açılan Ankaralılar, sayı adedini arttırabilmek için canla başla çalışarak Beşiktaşın yarı sahasına yerleşmiş bulunuyorlardı. Beşiktaş müdafileri bu hücumlardan kurtulmak için canla başla açlışıyorlar ve bugün şaheser bir oyun çıkaran Hüsnü bu akınları bazan taç, bazan da kornerle kurtarabiliyordu.

Ankaragücü bu tazyik neticesinde 29 uncu dakikada bir penaltı fırsatı kazandı ise de bu fırsat Vehabın kaleyi bulmıyan bir şütü ile neticesiz kaldı.

Oyun son dakikaya kadar bu şekilde devam etti ve Ankaragücü 1 - 0 sahadan galib çıktı.

Millî kümede puvan vaziyeti

	Maç	Attığı	Yediği	Galib	Berabere	Mağlûb	Puvan
Ankaragücü	7	18	10	5	1	1	18
Fenerbahçe	5	12	5	4	0	1	13
Beşiktaş	6	13	6	3	0	3	12
Demirspor	3	6	2	2	1	0	8
Vefa	4	10	7	2	0	2	8
Ateşspor	5	5	10	1	1	3	8
Doğanspor	5	6	22	0	1	4	6
Galatasaray	3	1	9	0	0	3	3

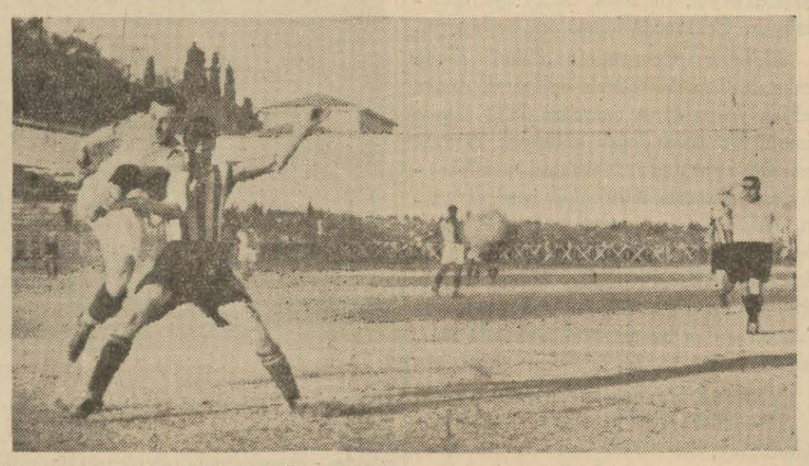

Vefa - Doğanspor maçından bir enstantane

Şeref stadında dün yapılan müsabakalardan bir enstantane

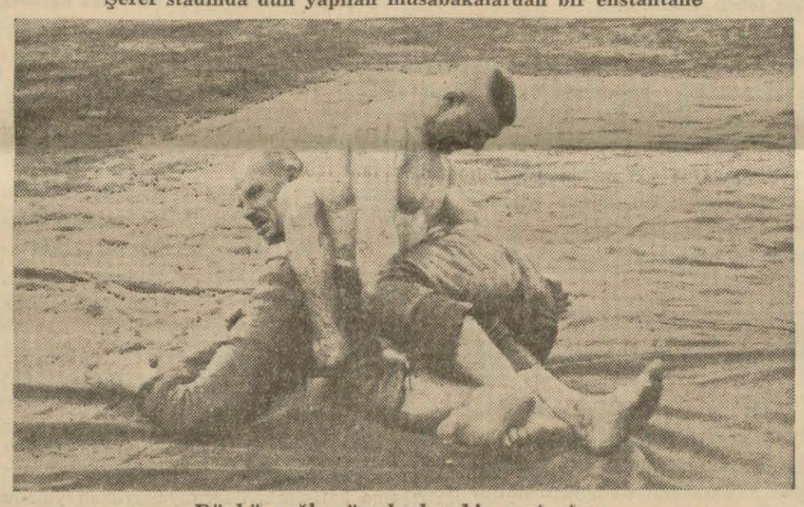

Dünkü yağlı güreşlerden bir enstantane

Alaturkacı pehlivanlar güreşiyorlar

Dünkü bisiklet müsabakası

Dün bisiklet yarışlarına devam edilmiştir. 150 kilometre mesafe ve Topkapı - Silivri arasında yapılan mukavemet yarışında şu netice alınmıştır:

1. Süleymaniyeden Haralambo, 4 saat 44 dakikada,
2. Feneryılmazdan Torkum,
3. Süleymaniyeden Yani.

Dün yapılan alaturka güreşler

Dün Taksim stadında yağlı güreş müsabakaları yapılmıştır.

Küçük ortada Geredeli Mustafa Adapazarlı Celâle altı dakikada, Küçük Hüseyin Adalı Mehmede yedi dakikada galib gelmiş, Adapazarlı Rıza Malkaralı Osmanı, Geredeli Mustafa Silivrili Küçük Hüseyni, Eyüblü Receb Çatalcalı Recebi mağlûb etmiştir. Beşiktaşlı küçük Yusuf da Zekeriyaköylü Nazife pes ettirmiştir. Subaşı köylü Osman Eyüblü Mehmedi, Küçükpazarlı Hurşid Malkaralı Mustafayı, Subaşı köylü Osman Çankırılı Muharremi yenmeğe muvaffak olmuştur.

Küçük ortalardan sonra büyük orta güreşçileri birbirlerile karşılaşmağa başlamışlardır.

Koca Ahmed Üsküblü İdrisi, Bandırmalı Şükrü Romanyalı Ahmedi yenmiş, Adapazarlı Hüseyin Karamürselli Hilmiye pes ettirmiştir. Hayrabolulu Süleyman Adapazarlı Servete galib gelmiş, Kocapınarlı küçük İbrahimle Adapazarlı Yıldırım Bekir berabere ilân edilmiştir. Pomak Süleyman Karamürselli Hilmiyi yenmiş, Hayrabolulu Pomak Süleyman Koç Ahmedle berabere kalmıştır.

Bundan sonra baş pehlivanlar arasındaki müsabakalara başlanmıştır. Müsabakadan evvel Kurddereli'nin vefatı hasebile bir dakika ayakta sükût edilmiş, müteakiben başa güreşeceklerin çarpışmaları başlamıştır.

Babaeskili İbrahim sıkı bir mücadeleden sonra kuvvetli rakibi Yarımdünya Süleymanı yenmeğe muvaffak olmuş, alkışlanmıştır. Lüleburgazlı Ali Ahmed vücudünün ufaklığına sığmıyacak muvaffakiyetli bir güreşten sonra Molla Mehmedi yenmeğe muvaffak olmuştur. Tekirdağlı rahatsızlığını ileri sürerek bu güreşlere girmemişti. En son olarak Babaeskili İbrahimle Pehlivanköylü Mustafa tutuşmuştur. Uzun bir mücadeleden sonra her iki güreşçi berabere ilân edilmiştir.

Ankarada mektebliler arasında yapılan müsabakalar esnasında Beden Terbiyesi voleybol takımı, Tarih Fakültesi voleybol takımına galib gelmiştir. Yukarıki resim, bu müsabakadan bir enstantanedir.

Edirne Kırkpınar güreşleri

Meşhur Kırkpınar güreş müsabakaları mayısın 5, 6 ve 7 nci günleri Edirnede Sarayiçinde yapılacaktır. Çocuk Esirgeme Kurumunun menfaatine yapılacak olan güreşlere bütün meşhur alaturkacı pehlivanlarımız iştirak edeceklerdir. Bu maksadla 1 - 15 mayıs arasındaki günlerde Türkiyenin hiçbir tarafında başka güreş müsabakası yapılmıyacaktır.

Almanya - Fransa milli maçı yapılamıyor

Paris 16 (a.a.) — Dahiliye Nezareti, bir takım hâdiseler çıkmasına mâni olmak için Fransa takımile Alman takımı arasında icra edilmesi mukarrer olan futbol maçının yapılmamasına karar vermiştir.

Donmuş krediler dolandırıcılığı!

Amsterdam mahkemesine milyonlarla oynayan bir serseri tevdi edildi

Eva Bush

Amsterdam adliyesi, çok şayanı dikkat bir davanın rüyetine başlamıştır. Davada, maznun sandalyesini işgal eden şahıs, Almanyadaki donmuş kredilerin milyonlarile oynamış Sieg - fried Wreszynski - dir.

Bu adam, hayata bir hiç olarak atılmış, senelerce müddet yarı aç bir halde şehirden şehre dolaşarak talihini denemiş, nihayet, bir gün Berlinde bir çay salonunun sahibesi olan Madam Norris'le tanışması sayesinde, birdenbire servete kavuşmuştu. Madam Norris, Almanyadaki beynelmütelifin askerî kontrol komisyonunda İngilterenin sabık mümessili olarak bulunan kaymakam Norris'in zevcesiydi. Wreszynski, Madam Norris'le aşıkane münasebet peyda etmek suretile kocasını tanımış, onun Alman mehafilinde kazanmış olduğu teveccühten ve şöhretten istifade ederek muazzam bir dolandırıcılık işi kurmuştur. Bu gözü pek dolandırıcının tasarladığı iş, Almanyada donmuş kredisi olanlara müracaat ederek bu kredileri peşinen tediyesi meşrut %20 komisyon mukabilinde kurtarmaktı.

Bu işi yapanların aldıkları komisyon %35 olduğu halde, Wreszinski'nin yüzde yirmi ile iktifa etmesi şüpheyi celbetmişse de, kurnaz adam, kaymakam Norris'in, Almanyaya yaptığı hizmetlerden dolayı çok kolaylık gördüğünü, bu sayede işleri ucuza yaptırdığını söyliyerek iş sahiblerini ikna etmiştir. Wreszynski, yalnız eşhasa değil, devletlere de müracaat etmiş ve bu meyanda, meselâ Papalığın parasile Londranın, Londranın parasile Nevyorkun, Nevyorkun parasile diğer bir hükûmetin işini görerek dolandırıcılığını devam ettirmiştir. Hatta, bir aralık kaymakam Norris'in karısını boşattırıp kadınla kendisi evlendiği halde ortağile aralarında dargınlık çıkartmıyacak kadar kurnaz davranmanın yolunu bulmuştur.

Fakat, tam işlerin en parlak gittiği bir sırada dolandırıcının, Eva Busch ismindeki muganniye ile tanışması, mahvını intac etmiştir. Wreszynski, görür görmez delice bir aşkla sevdiği muganniyeyi beraberine alarak Amerika seyahatine çıkmış, hesabsız para sarfetmeğe, büyük bir sefahet içinde yaşamağa başlamıştır. Lâkin, esasen hiç üzerine istinad ettirdiği donmuş krediler işi de ilânihaye devam edemiyeceğinden, günün birinde, en son işin parasını ödemek mecburiyeti karşısında kalan Wreszynski, kaçak olarak Avrupaya avdet etmiş, nihayet yakayı ele vermiştir.

Avucunda milyonları çevirdikten sonra gene eski haline avdet eden bu beynelmilel serseri, yaşıyabilmek için bulduğu yeni dolandırıcılık sistemlerile iki kadını daha dolandırdığı için mahkeme huzuruna çıkarılmıştr.

Birinden, Amerikaya vize alacağı vadile 1000 florin, ötekinden işletmek bahanesile 6000 florin alan bu sabık milyoner, lâhik bayağı dolandırıcı, şimdi Amsterdam mahkemesinde, eski büyük işlerin hesabını da verecektir.

Avrupa Siyasetinde : Almanya ve Lehistan

Yazan: Abidin Daver

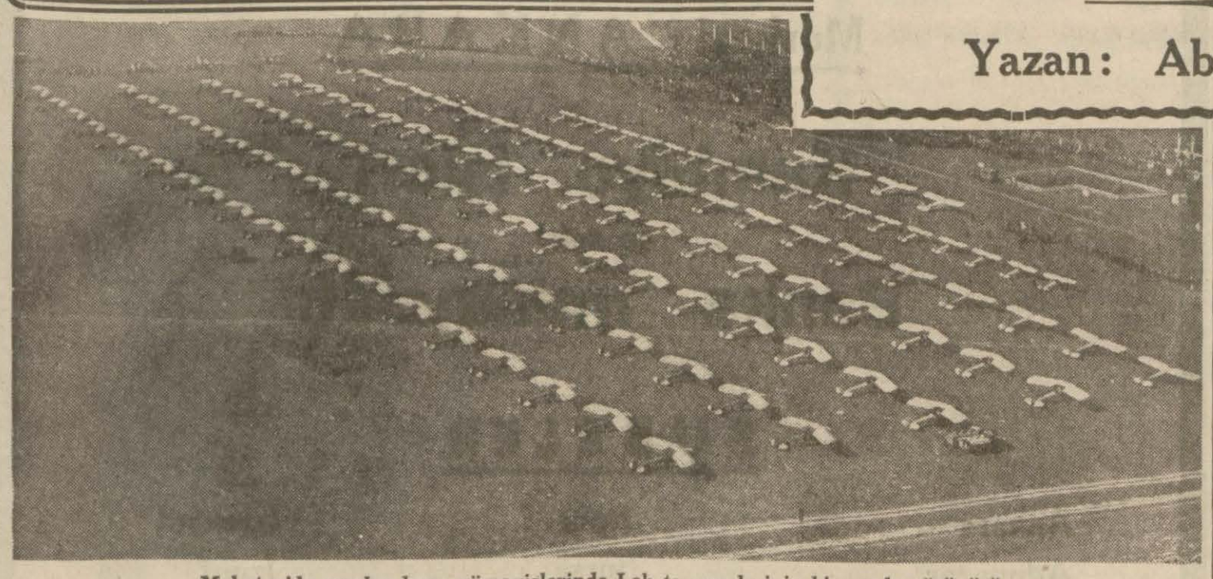

Mokoton'da yapılan hava nümayişlerinde Leh tayyarelerinin bir arada görünüşü

Alman tankları Berlinde bir geçid resminde

(Cumhuriyet) in 13 nisan tarihli sayısında fransızca Le Journal gazetesinden naklen bir yazı intişar etti. Bu yazıda, yüksek mevki sahibi bir Alman şahsiyeti, Almanyanın Lehistan hakkındaki fikirlerini izah ediyor. Bu Alman şahsiyetine göre, Almanya, Lehistana karşı beslediği taarruz emellerinden vazgeçmiş değildir. Yazının son cümlesi açıktır: «Şimdi Polonyalılar, bir müttefike sahib oldukları için emin ve kuvvetlerine mağrurdurlar. Onları vurmadan evvel, kendilerine, yalnızlığın ve kuşatılmış olmanın korkusunu tattırmak gerektir.»

Bu Alman şahsiyeti, Almanyanın Polonyaya karşı yapacağı hareketi şimdilik tecil ettiğini ve ilk fırsatta darbeyi indireceğini sarahaten söylediğine göre, böyle bir darbenin nasıl ve nereden indirileceğini tetkik etmek faydalı olur.

***

Evvelâ, Leh ordusuna bir göz atalım:

Lehistan, 35 milyona yaklaşan nüfusu ve 388,000 murabba kilometre mesahasile Avrupanın büyük devletlerinden sayılabilecek bir memlekettir. Uzun müddet esaret altında yaşadıktan sonra, 20 sene evvel esaretten kurtulunca, ordusuna büyük ehemmiyet vermiştir. 1938 senesinde, Leh ordusu 30 piyade, 1 süvari fırkasından, 12 süvari livasından ve saireden mürekkebdi. Bu kuvvetler 273 tabur piyade, 40 alay süvari, 365 batarya toptan müteşekkildi.

Muvazzaf ordunun insan mevcudu şöyle idi:

Zabit	: 18,736
Küçük zabit	: 39,535
Asker	: 215,615
Yekûn	: 273.886

Alman membaları muvazzaf Leh ordusunun 300,000 - 335,000 olduğunu yazıyorlar.

1938 denberi, Avrupa tehlikeli ve buhranlı zamanlar geçirdiği için, muvazzaf Leh ordusunun gerek teşkilât, gerek sayıca daha kuvvetlendiğine şüphe yoktur. Esasen, yukarıdaki mevcud haricinde 32 bin kişilik hudud muhafaza teşiklâtı ve askerce teşkilâtlandırılmış 30,812 kişilik bir devlet zabıta kuvveti (jandarma), askerî talim ve terbiye gören 140,000 genc vardır ki bunların hepsi, muvazzaf Leh ordusunu, takriben 475,000 kişiye çıkarır.

Lehistanın 1937 başında 8 tabura ayrılmış 600 tankı vardı ki o vakittenberi bu yekûnun arttığına şüphe yoktur. Daha o tarihte, zırhlı taburların sayısı 8 den 10 a çıkarılmakta idi. Bugün Lehistanın 1000 tankı olduğunu kabulde hata yoktur. Muvazzaf ordunun 1937 başında, 7000 hafif, 4100 ağır makineli tüfeği, 1350 hafif ve 422 ağır topu vardı ki bunların da arttığı tabiidir. Almanlar, Leh ordusu mevcudunun harb halinde 3 milyon 600 bin kişi olacağını söylüyorlar. Mecburî askerlik müddeti 21 yaşından 50 yaşına, ihtiyat zabitleri için 60 yaşına kadardır. Nüfusu her sene 500,000 kişiden fazla artan Lehistanda her yıl, askerlik çağına girenler 350,000 kişidir. Buna bakarak Lehistanda askerlik edebilecek insan yekûnunu 4,5 - 5 milyon olarak hesab edenler de vardır. Fransız askerî muharrirleri Leh ordusunun talim ve tebiye görmüş ihtiyatları 2,500,000 kişi olduğunu tahmin ediyorlar. Geçen sene çıkan bir Amerikan eserinde ise şu malûmat vardır: Muvazzaf ordu 280,000 kişi, teşkilâtlandırılmış ihtiyatlar 1,300,000 kişi, talim ve terbiye görmüş mevcudlar 1,580,000 kişi. 4 ilâ 8 gün içinde seferberlik merkezlerinde bulunabilecek mevcudlar 500,000 kişi. Piyade fırkaları iskelet halinde. Süvari mükemmel. Hava kuvvetleri: 30 bombardıman tayyaresi, 400 avcı tayyaresi, 300 keşif tayyaresi, hava ordusu mevcudu 3500, pilot mevcudu 900.

Bu muhtelif rakamlardan Fransız kaynaklarının verdiğini esas olarak kabul edersek muvazzaf ordu ile beraber Lehistanın 3 milyon muallem asker çıkarabileceğini kabul etmek yanlış olmaz. Seferberlik ilânile beraber, harekete hazır Leh ordusunun evvelâ 40, biraz sonra 60 fırkaya baliğ olacağı hesablanmaktadır. (Son gelen İllustration gazetesi, Leh ordusunun hazarî mevcudu 450,000 kişi olduğunu ve seferde 4 milyonluk talim görmüş bir ordu çıkarabileceğini yazdıktan sonra 500 bombardıman, 2000 muharebe tayyaresi olduğunu kaydediyor.) Bir Leh piyade fırkası: 3 piyade alayı, 1 hafif topçu alayı ve 1 telgrafçı bölüğünden mürekkebdir. Bir Leh piyade alayı: Biri makineli tüfek bölüğü olmak üzere dört bölüklü 3 piyade taburundan, 1 topçu takımından, 1 muhabere takımından, 1 istihkâm takımından ve 1 atlı keşif takımından, 1 idare bölüğünden müteşekkildir. Bazı piyade alaylarında kadro halinde dördüncü bir ihtiyat tabur daha vardır. Böylece her piyade fırkası 9 ilâ 12 taburdan mürekkeb olup ateş kuvveti yüksektir. Piyadenin tanklara karşı ağır makineli tüfeklerile topları azdı; fakat son zamanlarda bunların da ikmal edildiği muhakkaktır.

Leh süvarisi, çok mükemmel addedilmektedir. 40 alaydan ve 10 istihkâm süvari bölüğünden mürekkeb olan süvari şöyle teşkilâtlandırılmıştır. Bir süvari fırkası: Beheri 2 alaydan mürekkeb 3 süvari livasından, yani 6 alaydan, 2 süvari topçu grupundan (tabur), 1 istihkâm ve 1 muharebe bölüğünden mürekkebdir. Bir süvari alayı: 4 süvari bölüğünden, 1 süvari makineli tüfek bölüğünden, 1 ihtiyat bölüğünden, 1 muhabere takımından müteşekkildir. Hazarî teşkilâtta, mevcud 40 süvari alayı 1 fırka ile 12 müstakil livaya ayrılmıştır. Müstakil livalar: 2 ilâ 4 süvari alayından, bir süvari topçu grupundan, 1 istihkâm bölüğünden ve bir telgrafçı takımından mürekkebdir.

Leh ordusunun muvazzaf ve ihtiyat zabitleri çok iyi yetiştirilmiştir. İhtiyat efrad, ihtiyatlık devresinde dört defa talim için silâh altına çağrılırlar ve her defasında üç ilâ dört hafta talim ve terbiye görürler. İhtiyat zabitleri de talim ve terbiyelerini itmam için, sık sık silâh altına davet edilir ve alaylarile sıkı bir temasta bulunurlar.

Alman muharrirlerine göre, ihtiyat küçük zabitler, kâfi derecede iyi değildirler. Bu muharrirler, Leh piyadesile süvaisini çok beğeniyorlar. Leh piyadesi, günde 40 kilometre yürümeği alelâde bir yürüyüş addedecek kadar, bacağı kuvvetli bir piyadedir. Ekseriya, 60 - 70 kilometrelik yürüyüşler de yapar. Süvari, Lehistanın an'anevî sınıfıdır. Atlar iyi, teçhizat mükemmeldir. Büyük birlikler halinde teşkil edildiğine göre, harb başlar başlamaz, düşmanın seferberliğini bozmak için, anî ve kuvvetli müdahaleler yapacağı anlaşılmaktadır.

Havacılığa gelince, Leh tayyareleri çok mükemmeldir; birinci hat tayyareleri 60 bölüğe ayrılmış 750 kadardır. Bütün hava kuvvetleri ihtiyatlarile beraber 1550 tayyare tahmin edilmektedir.

* * *

Lehistanın, en fazla hududu Almanya iledir. Çeko-Slovakya ortadan kalkmadan evvel, Lehistanın 5389 kilometre uzunluğunda bulunan kara hududlarının 1912 kilometresi Almanya ile idi. Çeko-Slovakya ortadan kalktıktan sonra, bu memleketin Lehistanla olan 984 kilometrelik hududu da - Macarların eline geçen küçük Rütenya parçası müstesna olmak üzere - bugün, artık Alman hududu olmuştur. Şimdi, Leh - Alman hududlarının uzunluğu, takriben 2700 kilometre kadardır. Lehistanın demiryolları 1930 da 19 bin 890 kilometre idi.

Çeko-Slovakyanın ortadan kalkması, yağmaya iştirak edip bazı kıymetli parçalar koparmış olmasına rağmen, Lehistanın aleyhine olmuştur; çünkü Leh toprakları üç taraftan Almanya tarafından sarılmıştır.

Garbda: Almanya, şimalde: şarkî Prusya, cenubu garbide: Alman işgalinde bulunan Çekya, cenubda: Alman himayesinde bulunan Slovakya.

Sevkülceyş bakımından bu vaziyet tamamile Lehistanın aleyhinedir. Çünkü, Leh arazisi, bir yarım ay, hatta bir nal şeklinde Almanlar tarafından çemberlenmiş bir vaziyettedir.

Hududlarının, bilhassa cenubda bu şekli almasında Lehistanın da mes'uliyeti vardır. Eğer Çeko-Slovakya baki kalsaydı, Lehistan, cenub ve cenubu garbide, belki de zaruret sevkile müttefiki olacak olan Çeko-Slovakyaya dayanırdı. Şimdi ise, Alman orduları, Leh topraklarını, bir çelik kıskaçın veya kerpetenin iki kolu gibi, kavrayıp sıkıştırmışlardır. Bir harb halinde, Alman kıskaçı, Lehistanı fena tazyik edecektir.

* * *

Almanyanın büyük bir askerî devlet olduğu ve ordusunu mütemadiyen takviye ettiği malûmdur. Bir harb halinde, Almanyada, erkek, kadın, bütün millet seferber olacaktır. Sulh zamanında askerlik yalnız erkeklere mahsus olmak üzere 18 den 45 yaşına kadardır. Anası babası yahudi olanlar askerlik gibi şerefli bir hizmete lâyık addedilmezler.

Almanyanın hazarî ordusu 52 fırkadan mürekkebdir. Bu fırkaları şöyle tasnif edebiliriz: Bazıları motörlü olmak üzere 39 piyade fırkası, 3 dağ fırkası, 4 hafif makineli fırka, 5 zırhlı fırka, 1 süvari livası. Bu kuvvetler 18 kolordu mıntakasına ayrılmıştır. Muvazzaf ordunun mevcudu 1 milyon kişidir; fakat bu yekûna mecburî iş hizmetini ifa etmekte olan 1918 sınıfının yarısını da ilâve etmek lâzımdır ki tahminen 160,000 kişidir. Muvazzaf orduya ilâve edilebilecek yarı askerî teşkilât da vardır ki bunlar S. A. lar, S.S. ler ve jandarma gibi teşekküllerdir. Bunların mevcudları hakkında sarih rakamlar yoktur. S.A. larla, S.S. ler Nazi Partisinin siyasî ordusudurlar. S.A. lar 21 grupa ayrılmış olup bu 21 grup da 97 livaya, 97 liva 627 Standart'a ayrılmıştır. Landespolizei denilen jandarma 80,000 kişidir.

Sıkı bir askerî talim ve terbiye gören bu teşekküllerle beraber, Alman ordusunun hazarî mevcudunu 1 buçuk milyon addetmekte hata yoktur.

Alman ordusunun seferî teşkilâtı da mütemadiyen genişlemektedir. Fransızlar, bu ordunun, 1939 yılı içinde umumî seferberlik yaptığı takdirde, 52 muvazzaf, 45 ihtiyat ve 20 Landwehr fırkası olmak üzere 117 fırka çıkarabileceğini hesablıyorlar. Yuvarlak hesab, 120 fırka diyebiliriz. Almanya, silâh, teçhizat, malzeme ve bilhassa zabit, ükçük zabit temin ettikçe, ordusunu 200 fırkaya kadar yükseltecektir. Çeko-Slovakyanın tek kurşun atmadan teslim oluvermesi Almanyaya 2 milyon kişilik bir ordunun bütün silâhlarını ve malzemesini kazandırmıştır. Almanya, 10 milyondan fazla Çek ve Slovakı, vaktile Avusturyanın yaptığı gibi müsellâh cephe hizmetlerinde kullanacak tedbirleri alabilirse de biz, ordunun emniyet ve salâbeti namına bunların geri hizmetlerinde istihdam edileceği kanaatindeyiz. Almanya, 78 milyondan fazla olan halis Alman nüfusundan yüzde 10 hesabile 7,800,000, yüzde 15 hesabile 12 milyona yakın adamı silâh altına alabilir. (Almanyanın silâh altına çağırabileceği insan yekûnunu, daha Avusturyayı ve sairyi ilhak etmeden evvel 13 buçuk milyon hesablayan Fransız mütehassısları vardır.) Tabiî, bu rakamlar, uzun bir harbde silâh altına çağırılacak yekûnları gösterir.

Almanyanın hava kuvvetleri hakkında neşredilen rakamlar, birbirini tutmamaktadır. 3000, 4000, 5000 gibi rakamlar karşısındayız. Hangisi doğru? Tahmine imkân yok. Yalnız 1938 senesinde 2900-3000 birinci hat tayyaresi olduğu ve bu yekûnun 1941 de 5000 e çıkacağı iddia ve hesab ediliyordu. Şimdi iki taraf kuvvetlerini karşılaştırabiliriz:

Lehistanın 60 fırkasına mukabil Almanyanın 120 fırkası,

Lehistanın 2500 tayyaresine mukabil Almanyanın 5000 tayyaresi olduğunu kabul edelim.

* * *

Almanya ile Lehistan arasında bir harb çıkarsa, bunun umumî harb demek olacağına şüphe yoktur. Biz, bunu nazarı dikkatten ayırmamakla beraber, vaziyeti, daha ziyade, münferid bir harb gibi mütaleaya mecburuz. Çünkü, Fransa ile İngiltere coğrafî ve sevküceyşî vaziyet icabı Lehistana doğrudan doğruya değil; bilvasıta yardım edebilirler. Lehistana doğrudan doğruya yardım edebilecek devlet olarak Litvanya, Romanya ve Sovyet Rusya vardır. Litvanya, 2 buçuk milyon nüfuslu küçük bir devlettir. Ancak 100 bin asker çıkarabilir, 60 tayyaresi vardır. Almanlarla da Lehlerle de arası iyi değildir. Harbin başında hangi tarafı iltizam edeceği tayin edilemez. Lehistan, Sovyet Rusyadan çekinmektedir; harb başlayıp da mağlûb olacağını anlamadıkça Sovyetlerin yardımını istemiyecektir. Romanyaya gelince, Sovyetlere karşı akdedilmiş olan Lehistan - Romanya ittifakını, Almanyaya karşı da işler bir hale getirmekten çekinmektedir. Bu itibarla harbin başlangıcında Romanyanın da - bir taarruza uğramadıkça - ihtiyatlı davranarak seyirci kalması çok muhtemeldir.

Binaenaleyh, Lehistan bidayette, yalnız kendi kuvvetlerine güvenebilir. Almanya, Lehistana nazaran, en az bir misli daha kuvvetlidir. Fakat İngiltere ile Fransa da hemen harbe girecekleri için, Almanya, bütün kuvvetlerini Lehistana karşı kullanamaz. Almanya, Büyük Harbde, evvelâ garbda, sonra şarkta taarruz esasını kabul etmişti. Fakat Majino hattı, şimdi Almanyaya bu esasın tamamile aksini kabul ettirecektir: Evvelâ şarkta, sonra garbda taarruz. Bu itibarla Almanlar, Ren boyunda, Zigfrid hattında müdafaada kalarak Lehistanın üzerine çullanacaklar, Lehistanın işini çabuk bitirmek için, Leh ordusuna karşı, sayı itibarile mühim bir üstünlükle taarruz etmeğe çalışacaklardır. 60 Leh fırkasına karşı takriben 75 fırka ayırıp mütebaki 45 fırkasile Fransız ve İngiliz ordularına karşı müdafaada kalacağı, hatta, garbdaki tahkimatına güveniyorsa, Lehistana karşı ayıracağı fırkaları daha arttıracağı tahmin edilebilir. Bu itibarla Almanlar, Lehlerden daha kuvvetli olacaklardır amma, bu sayı üstünlüğü her türlü müdafaayı imkânsız bırakacak ezici bir faikiyet addedilemez.

İki taraf ordularının da harb doktrini taarruzidir. Harbin, Alman hava kuvvetlerinin dörtte üçü ile yapacakları bir taarruzla başlayacağı şüphesizdir. Hava kuvvetleri, istenilen cepheye karşı kara ordularile kıyas kabul etmiyecek bir sür'atle tahşid edilebileceği ve sonra geri alınabileceği için, Almanların Lehistana karşı hava ordularının büyük bir kısmile müthiş bir hava taarruzu yapacakları ve Lehlerin de buna mukabele edecekleri muhakkaktır. Her iki tarafın mühim ve hayatî merkezleri hava taarruzlarının müessir sahası dahilindedir. Varşovadan Berline, Berlinden Varşovaya kadar karşılıklı hava hücumları yapılabilir. Leh - Alman hududuna pek yakın olan Breslav'dan Varşova yalnız 300 kilometre mesafededir.

Her iki tarafın da birbirine karşı, hududlar gerisinde tahkimatı vardır. Almanlar Oder nehri üzerinde Frankfurt şehri etrafında tahkimat yapmışlardır. Lehlerin Silezya hududundaki tahkimatı, bir iki sene evvel başlanmış olup henüz itmam edilmemişse de herhalde, mühim derecede ilerilemiş olduğuna şüphe yoktur. Lehler, Gdynia limanını da tahkim etmektedirler. Fakat Lehistanın en kuvvetli ve tabiî müdafaa hattı Vistül nehridir. Kara ordularının bu tahkimat hatlarını nazarı itibara alarak ona göre hareket edecekleri tabiidir.

Harekâtın nasıl inkişaf edebileceğinin tetkikini ikinci bir yazıya bırakıyorum.

ABİDİN DAVER

Litvanya hududunda tahşid edilen 50 bin Leh askerinden bir grup

Almanyada yapılan büyük manevralardan bir intıba

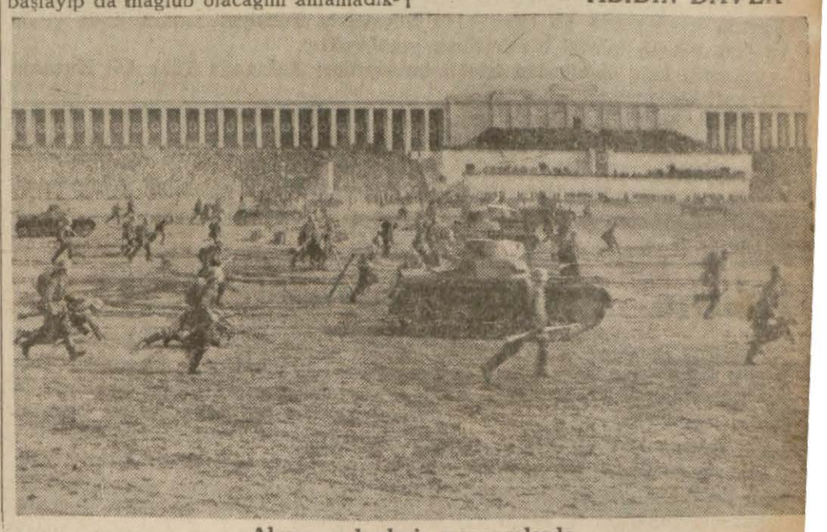

Alman askerleri manevralarda

GÜNÜN BULMACASI

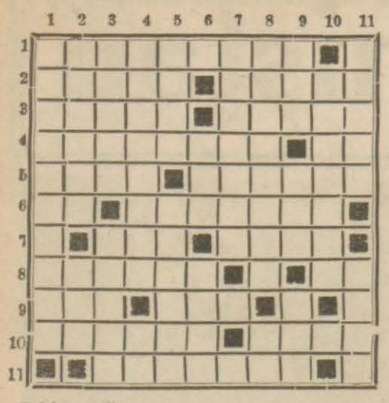

Soldan sağa :

1 — Sadası hoş (iki kelime). 2 — Cadı gibi kadın, bir nakliye vasıtası. 3 — Kur'andan bir sure, büyük kazık. 4 — Benlik, eski mabudlardan. 5 — Musanın çıktığı dağ, her işi çabuk yapan (iki kelime). 6 — Sicim, bir çiçek tarlası. 7 — Tatlı maddelerden, kapının kısımlarından. 8 — Hararet alan, bir harfin okunuşu. 9 — Başımızın süslerinden, bir renk. 10 — Tenbellik, günün kısımlarından. 11 — Yazı yazma usulü.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Gölgesi uzun değil (iki kelime). 2 — Yabancılar (cemi), bir emir. 3 — Sükût eden, kesme vasıtalarından. 4 — Müsaade koparan (iki kelime), sıfat edatı. 5 — Sonuna bir «ş» getirirseniz darlıktan kurtulur, işaret. 6 — Rüzgâr, sesin kaleme alınmış şekli. 7 — Mahdumlar (cemi). 8 — Su haline getirilen, bir emrin tersi. 9 — Cemi edatı, sesin yüksek çıkışı, müphem değil. 10 — Kıtlığın aksi. 11 — Kit olmak için yapılan muamele, elbisenin kısımlarından.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	P	I	R	A	S	A	K	E	S	E	N
2	İ	P	E	S	E	R	İ	L	E	N	■
3	D	A	M	A	C	I	■	E	L	A	M
4	E	K	İ	L	İ	Ş	■	B	A	Y	İ
5	P	■	■	E	L	■	H	A	M	İ	L
6	İ	Ş	İ	T	E	R	E	K	■	L	A
7	Ş	U	H	■	R	E	K	A	B	E	T
8	İ	M	A	R	■	S	İ	N	İ	R	■
9	R	A	N	A	■	İ	M	■	Z	■	H
10	E	N	E	S	■	D	■	K	A	B	A
11	N	■	T	■	N	E	Z	A	R	E	T

Yapı İşleri İlânı

Nafıa Vekâletinden:

1 — Eksiltmiye konulan iş: Erzurum Vilâyetinde yaptırılacak Üçüncü Umumî Müfettişlik grup inşaatı müştemilâtından müşterek işler, otel, iki komutan evi ve iki memur evi ikmali inşaatıdır.
Keşif bedeli: 267,236 lira 45 kuruştur.

2 — Eksiltme 2/5/939 salı günü saat 16 da Nafıa Vekâleti Yapı İşleri Umum Müdürlüğü Eksiltme Komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri evrak «13» lira «37» kuruş bedel mukabilinde Yapı İşleri Umum Müdürlüğünden alınabilir.

4 — Eksiltmiye girebilmek için isteklilerin 14439 lira 46 kuruşluk muvakkat teminat vermeleri ve Nafıa Vekâletinden bu iş için alınmış ehliyet vesikası göstermeleri lâzımdır. Bu vesika eksiltmenin yapılacağı günden en az sekiz gün evvel bir istida ile isteklilerin Nafıa Vekâletine müracaatleri ve istidalarına en az bir kalemde 150 bin liralık bu işe benzer bir iş yaptıklarına dair işi yaptıran idarelerden alınmış vesika raptetmeleri muktazidir. Bu müddet zarfında vesika talebinde bulunmıyanlar eksiltmeye giremiyeceklerdir.

5 — İstekliler teklif mektublarını ihale günü olan 2/5/939 salı günü saat 15 e kadar Eksiltme Komisyonu Reisliğine makbuz mukabilinde teslim edeceklerdir.

Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (2385)

Tekirdağ Vilâyet Daimî Encümeninden:

1 — Kapalı zarf usulile eksiltmiye konulan Çorlu ilçesinde yeniden inşa ettirilecek 6 sınıflı ilk okulun ilân edilen eksiltmenin gün ve saati içinde isteklisi çıkmadığından tekrar kapalı zarf usulile eksiltmiye çıkarılmıştır.

2 — Bu hususa aid evrak şunlardır:
A — Proje
B — Vaziyet plânı
C — Keşif tafsilât cetveli
D — Keşif hulâsa cetveli
E — Fennî şartname
F — Eksiltme şartnamesi
G — Mukavele projesi
K — Silsilei fiat bordrosu
L — Genel şartname.

3 — Keşif bedeli 17718 lira 2 kuruştur.

4 — Şartname ve diğer evrakı görmek istiyenler Tekirdağ Nafıa Müdürlüğünden alabilirler.

5 — 26/4/939 çarşamba günü saat 15 te Tekirdağ Vilâyeti Daimî Encümenince ihale edilmek üzere 20 gün müddetle eksiltmiye çıkarılmıştır.

6 — İsteklilerin ihale tarihinden 8 gün evvel bu işi yapabileceklerine dair Nafıa Müdürlüğüne müracaatle vesika almaları lâzımdır.

7 — Eksiltmiye girebilmek için isteklilerin 1329 lira muvakkat teminat vermeleri lâzımdır.

8 — Posta ile gönderilecek mektubların nihayet 5 inci maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumile iyice kapatılmış olması lâzımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (2432)

TÜRK TİCARET BANKASI A. Ş.

Merkezi: ANKARA

Kambiyo işleri

ve sair

Banka muamelâtı

ŞUBELER

Ankara	Bolu	Istanbul
Adapazar	Bursa	Izmit
Bandırma	Eskişehir	Safranbolu
Bartın	Gemli	Tekirdağ

Dahilde ve hariçte muhabirleri vardır.

Telgraf adresi:

Umum Müdürlük: **TÜRKBANK** — Şubeler: **TİCARET**

Bankamızın istanbul şubesinde tesis edilen

« Gece Kasası »

Çok müsaid şartlarla sayın müşterilerimizin emrine amade bulundurulmaktadır. izahat alınmak üzere gişelerimize müracaat olunması.

DENİZBANK

Vapurların haftalık hareket tarifesi:

17 Nisandan 24 Nisana kadar muhtelif hatlara kalkacak vapurların isimleri, kalkış gün ve saatleri ve kalkacakları rıhtımlar:

Karadeniz hattına — Salı 12 de (Güneysu), Perşembe 12 de (Karadeniz), Pazar 16 da (Ege). Galata Rıhtımından.

Bartın hattına — Salı 18 de (Antalya), Cumartesi 18 de (Ülgen). Sirkeci Rıhtımından.

İzmit hattına — Salı, Perşembe ve Pazar 9,30 da (Uğur), Tophane Rıhtımından.

Mudanya hattına — Hergün saat 8,45 te, Pazartesi (Konya), Salı, Perşembe, Cumartesi ve Pazar (Sus). Çarşamba, Cuma (Anafarta). Cumartesi ayrıca 13,30 da (Anafarta). Tophane rıhtımından.

Bandırma hattına — Pazartesi, Çarşamba ve Cuma 8,15 te (Sus), ayrıca Çarşamba 20 de (Ülgen) ve Cumartesi 20 de (Antalya). Tophane Rıhtımından.

Karabiga hattına — Salı ve Cuma 19 da (Bursa). Tophane Rıhtımından.

İmroz hattına — Pazar saat 9 da (Tayyar). Tophane Rıhtımından.

Ayvalık hattına — Çarşamba 15 te (Saadet), Cumartesi 15 te (Bartın). Sirkeci Rıhtımından.

İzmir Sür'at hattına — Pazar 11 de (Ankara). Galata Rıhtımından.

Mersin hattına — Salı 10 da (Konya), Cuma 10 da (Tarı). Sirkeci Rıhtımından.

Not: Vapur seferleri hakkında her türlü malûmat aşağıda telefon numaraları yazılı acentalardan öğrenilir.

Karaköy acentalığı	—	Karaköy, Köprübaşı	Tel: 42362
Galata acentalığı	—	Galata, Deniz Ticareti Müd. binası altında	Tel: 40133
Sirkeci acentalığı	—	Sirkeci, Yolcu salonu	Tel: 22740

Türk Dil Kurumu Genel Sekreterliğinden:

Kurum merkezinde çalışmak üzere alınacak sekreter için 17-22 mart 1939 da Ulus, Akşam, Cumhuriyet gazetelerile ilân edilen müracaat müddeti 26 nisan 1939 tarihine kadar uzatılmıştır. Verilecek aylık ücret en çok 125 liradır.

Aranılan vasfın başlıcası eski metinleri yani Nefî, Fuzulî, Nabî Divanlarile Tacüttevarih ve Naima tarihleri ve emsalini ve eski Nesih, Talik, Divanî gibi yazıları düzgün okuyup anlıyabilmektir. Talibler, en az lise veya eski yedi senelik idadî mezunu olmalıdır. Makine ile yazabilenler tercih olunur.

2 mayıs 1939 salı günü öğleden evvel saat onda, Ankarada Yenişehirde Kurum merkezinde ve İstanbulda Beyazıdda Türkiyat Enstitüsünde şifahî ve icab ederse tahrirî bir imtihan yapılacaktır.

Şeraiti haiz olanlardan istekli bulunanlar; Ankarada Türk Dil Kurumu Merkezine:

Taleb mektubile hüviyet cüzdanları, askerlik, tahsil, iyi çalışma vesikaları asıl veya kopyelerile, sıhhat raporunu ve iki fotoğrafisini göndermelidirler.

Evvelce yapılan ilân üzerine müracaat eden zatlardan (yukarıdaki izahatı gördükten sonra) arzu edenler gönderdikleri vesikaları geri alabilirler.

Edirne Belediye Riyasetinden:

Edirne Belediye Mezbahasında yapılacak olan 71832 lira 61 kuruş bedeli keşifli soğuk hava deposu ve buz fabrikası 45 gün müddetle kapalı zarf usulile münakasaya çıkarılmıştır. Talibler şartname, proje ve keşifnameyi İstanbul ve Edirne Belediyesinde görebilirler ve 360 kuruş bedel mukabilinde Edirne Belediyesinden tedarik edebilirler.

İhale 25 nisan 939 tarihine musadif salı günü saat 15 te Edirne Belediye Encümeninde yapılacaktır. Talibler 2490 sayılı kanuna göre hazırlamış teklif mektublarını 24 nisan 939 pazartesi günü saat 17 ye kadar Belediye Encümenine makbuz mukabili tevdi etmis olacaklardır. Bu saatten sonraki teklifler ve posta gecikmeleri muteber değildir. (2390)

Eksiltme İlânı

Türkiye Büyük Millet Meclisi İdare Heyetinden:

1 — Eksiltmiye konulan iş: Çankayada yapılacak Polis Karakolu binası inşaatıdır.

2 — Keşif bedeli «31,994 lira 50 kuruş» tur.

3 — Eksiltme 4 mayıs 1939 perşembe günü saat «on beş» te T. B. M. M. İdare Heyeti odasında yapılacaktır.

4 — Fennî evrak T. B. M. M. İdare Heyetinden alınacaktır.

5 — Eksiltmeye girmek istiyenlerin 2490 numaralı kanundaki şartları haiz olduktan başka en az yirmi bin liralık bu gibi bir bina işi yapmış olmaları şarttır. İsteklilerin tekliflerile beraber bu işin vesikalarını da vermeleri lâzımdır.

6 — Eksiltmeye girebilmek için «2,399 lira 62 kuruş» luk bir teminat mektubu verilecektir.

7 — İsteklilerin teklif mektublarını, 3 üncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar T. B. M. M. İdare Heyetine, numaralı makbuz mukabilinde teslim etmeleri lâzımdır.

Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. «1379» (2563)

Devlet Demiryolları İşletme U. Müdürlüğünden:

1 — Devlet Demiryollarının istasyon ve gar işlerinde çalıştırılmak ve yetiştirilmek üzere aşağıdaki şartları haiz olanlardan yüz memur alınacaktır.

2 — Şartlar şunlardır:
A — Türk olmak
B — Faal hizmetlerde çalışmasına mâni sıhhî bir arızası olmadığı İdarenin sıhhat kurulunca tasdik olunmak.
C — Yaşı otuzdan yukarı olmamak
Ç — Askerliğini yapmış olmak
D — Liseden mezun olmak veyahud lise derecesinde tahsil gördüğünü Maariften tasdik ettirmek
E — Iyi huy sahibi olduğunu ve hiç bir şekilde mahkûmiyeti olmadığını tevsik etmek
F — Bu ilânda yazılı şartları kabul ettiklerini mübeyyin bir taahhüdname ve noterden musaddak kefaletname vermek.

3 — İstiyenlerin istidalarını ve yukarıdaki şartları haiz olduklarını gösterir vesikaları Ankara, Afyon, İzmir, Adana, Malatya, Balıkesir, Haydarpaşa, Sirkeci, Kayseri ve Erzurum İşletme Müdürlüklerine ve Mudanya, Trabzon İşletme Âmirliklerine tevdi edeceklerdir.

4 — Sıhhî muayenelerinin yapılması için istidalarındaki adreslerini vazıhan yazacaklardır.

5 — Fazla tafsilât için İşletme Merkezlerindeki garlarda asılı bulunan ilânları okumaları ve müracaatlerini ona göre yapmaları ilân olunur.

«1364» (2566)

Güzel San'atlar Akademisi Müdürlüğünden:

1 — Güzel San'atlar Akademisine merbut Dolmabahçe sarayının eski Veliahd dairesini işgal eden Resim ve Heykel müzesinin bodrum ve zemin katlarının bir kısmındaki oda ve salonların sıva, badana, yağlıboya ve zemin döşemelerile kapı ve pencerelerinin tamiri ve eski bir hamamın gurub halâsına tahvili işleri açık eksiltmeye konulmuştur. Bu işin keşif bedeli (3767) lira, muvakkat teminatı da (282) lira (53) kuruştur.

2 — Açık eksiltme 18/4/939 tarihinde saat 14 te Cağaloğlunda Yüksek mektebler muhasebeciliğinde yapılacaktır.

3 — Mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri, genel ve hususî şartname ile plân, keşif hulâsası ve sair fennî evrak Güzel San'atlar Akademisi idaresinden bedelsiz olarak alınabilir.

4 — İsteklilerin mezkûr gün ve saatte Yüksek mektebler muhasebeciliğinde hazır bulunmaları. (2523)

Denizli Belediyesinden:

1 — Belediyemizce 1939 modeli Fort veya Şevrole marka iki aded otobüs alınacaktır.

2 — Muhammen bedeli 3450 şer liradan 6900 liradır.

3 — Eksiltme kapalı zarf usuliledir.

4 — Muvakkat teminat 517 lira 50 kuruştur.

5 — Teklif mektubları nisanın 29 uncu cumartesi günü saat ona kadar Denizli Belediye Encümenine verilecektir.

6 — Otobüslerin karoserleri Belediyemizin halen işletmekte olduğu tip ve eb'adda olacaktır.

7 — Otobüsler Denizlide teslim alınacaktır.

8 — Karoserlerin imal ve malzeme ve tediye şartnamesi Belediye Başkitabetinden alınabilir.

BASURA HEDENSA
AMELİYATSIZ MEMELERİ KURUDUR
KANI. AĞRIYI DERHAL KESER

Hizan Malmüdürlüğünden:

1 — Keşif bedeli 29475 lira 58 kuruş olup temel hafriyat kârgir inşaatı için taş ve kireç ve beton kısmında kullanılacak kalıplık tahtaları ihzar edilmiş olan Hizan Hükûmet konağı inşaatı 26391 lira bedel üzerinden pazarlık suretile bir ay müddetle münakasaya bırakılmıştır.

2 — Bu işe aid evrak ve şartname şunlardır:
Pazarlık suretile bir ay müddet konulan mukavele projesi, bayındırlık işleri genel şartnamesi, plân, yapı işleri, U. fennî şartnamesi.

3 — Pazarlık suretile münakasaya bırakılan evrakı Bitlis Nafıa Müdürlüğünde, Hizan Malmüdürlüğünde görebilirler.

4 — Pazarlık 8 mayıs 939 pazartesi günü saat 14 te Hizan Maliyesinde müteşekkil Komisyonda yapılacaktır.

5 — Muvakkat teminatı 1979 lira 25 kuruştur.

6 — Pazarlığa girebilmek için istekllierin aşağıda yazılı vesikaları göstermeleri lâzımdır.

A — Ticaret Odasında kayıdlı bulunduğuna dair vesika.

B — Evvelce bu gibi işleri yaptığına dair vesika, Vilâyet Nafıasından vesika almak istiyenlerin ihaleden en az sekiz gün evvel Bitlis Nafıasına resmen müracaat etmeleri lâzımdır.

7 — Üçüncü maddede yazılı saatten bir saat evvel Hizan Maliye Dairesinde Pazarlık Komisyon Reisliğine makbuz mukabilinde verilecektir.

8 — 2490 sayılı 32, 33, 34 üncü maddelerine riayet edilmesi lüzumu ilân olunur. (2438)

OSMANLI BANKASI

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

TESİS TARİHİ 1863

Statüleri ve Türkiye Cümhuriyeti ile münakit mukavelenamesi 2292 Numaralı 10/6/1933 tarihli kanunla tasdik edilmiştir (24/6/1933 tarihli 2435 Numaralı Resmî Gazete)

Sermayesi: 10.000.000 ingiliz Lirası
ihtiyat akçesi: 1.250.000 İngiliz Lirası

Türkiyenin başlıca Şehirlerinde

PARİS, MARSİLYA ve NİS'de
LONDRA ve MANÇESTER'de
MISIR, KIBRIS, YUNANİSTAN, İRAN, İRAK, FİLİSTİN ve MAVERAYI ERDÜN'de

Merkez ve Şubeleri

YUGOSLAVYA, RUMANYA, YUNANİSTAN, SURİYE, LÜBNAN ve HATAY'da

Filyalleri ve bütün Dünyada Acenta ve Muhabirleri vardır

Her nevi Banka Muameleleri yapar

Hesabı cari ve mevduat hesapları küşadı.
Ticari krediler ve vesaikli krediler küşadı.
Türkiye ve Ecnebi memleketler üzerine keşide senedat iskontosu.
Borsa emirleri.
Esham ve tahvilât, altın ve emtaa üzerine avans.
Senedat tahsilâtı ve saire.

En yüksek emniyet şarflarını haiz kiralık Kasalar Servisi vardır.

Piyasanın en müsait şartlarile (kumbaralı veya kumbarasız) tasarruf hesapları açılır.

YAŞINI söyliyebilirmisiniz

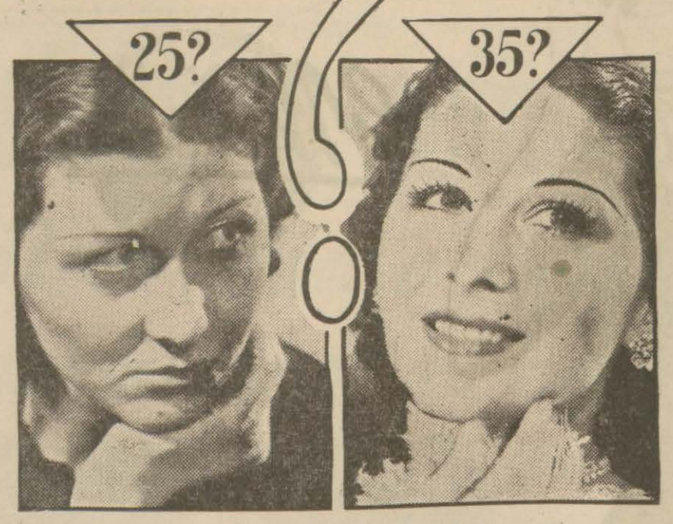

Bayan GABY WAGNER hakikî yaşını itiraf

ve bu derece cazib bir tarzda nasıl güzelleştiğini izah ediyor :

On gün kadar evvel çektirdiğim fotoğrafımı gördükçe gözlerime inanamıyorum. En aşağı 40 yaşında görünüyordum. Alnımda ve gözlerle ağzımın etrafında buruşukluklarım vardı. Tenim esmer ve sertti. Bugün ise cildim yumuşak ve dostlarımın gıpta nazarile baktıkları açık ve buruşuksuzdur. Herkes benim hakkımda 35 yaşında olduğum halde ancak 25 yaşında göründüğümü söylüyor. Yegâne cild unsuru olan Tokalon Kreminin gece için pembe rengini ve gündüz için beyaz renktekini kullanarak güzelleşmeye muvaffak oldum. Tokalon kremini tavsiye ettiğim dostlarımdan birçokları da benim gibi memnuniyetbahş semeresinden hayrette kaldılar.

Cild unsuru olan pembe renkteki Tokalon kreminin terkibinde Viyana Üniversitesinden meşhur bir profesörünün keşfi ve Biocel tabir edilen kıymetli genclik cevheri vardır. Akşamları yatmazdan evvel pembe rengindeki Tokalon kremini kullanınız. Siz uyurken o, besleyici ve güzelleştirici tesirini gösterir. Cildiniz yumuşayıp güzelleşir ve buruşukluklarını giderir. Gündüz için de beyaz rengindeki Tokalon kremini kullanınız. Siyah benleri yok eder ve açık mesameleri sıklaştırır ve cildinizi beyazlatıp kadife gibi yumuşatır. Bu basit usulü bilen her kadın, «günde beş dakika» daha genc görünebilir ve tene yeni bir güzellik verebilir. Tokalon kreminin semeresi garantilidir. Aksi takdirde paranız iade olunacaktır.

Kapalı Zarf Usulile Eksiltme İlânı

Isparta Nafıa Müdürlüğünden :

1 — Eksiltmiye konulan iş :

Isparta Vilâyet Hükûmet konağında yaptırılacak 16036 lira 20 kuruş keşif bedelli kalörifer tesisatı olup 938 malî yılı içinde «5000» lirası ve 939 malî yılında da « 11036 » lira « 20 » kuruşu tediye edilecektir.

« 5000 » liralık işin 25/5/939 tarihine kadar ikmali şarttır.

2 — Bu işe aid evrak ve şartnameler :

A — Bayındırlık işleri genel şartnamesi
B — Yapı işleri umumî ve fennî şartnamesi
C — Sıcak sulu kalörifer tesisatı için umumî ve fennî şartname
D — Hususî şartname
E — Eksiltme şartnamesi
F — Mukavele projesi
G — Keşif ve vahidi kıyasi fiatlar
H — Projeler

İstiyenler bu evrakı Isparta Nafıa Müdürlüğünde görebilirler.

3 — 5/4/939 tarihinden itibaren 15 gün müddetle eksiltmiye konulan bu iş 20/4/939 perşembe günü saat 15 te Nafıa Müdürlüğünde teşekkül edecek Komisyon tarafından yapılacaktır.

4 — Eksiltme kapalı zarf usulile yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin « 1202 » lira « 75 » kuruşluk muvakkat teminat vermeleri ve bundan başka aşağıdaki vesikaları ibraz etmeleri lâzımdır.

A — İhaleden en az 8 gün evvel Vilâyete müracaatle alınacak ehliyet vesikası,
B — 939 yılına aid Ticaret Odası vesikası.

6 — Teklif mektubları üçüncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar yukarıda sözü geçen Komisyon Reisliğine makbuz mukabilinde verilecektir.

Posta ile gönderilecek mektubların nihayet saat 15 e kadar gelmiş olması ve dış zarfların mühür mumu ile iyice kapatılmış bulunması lâzımdır. Postada vuku bulacak teahhurlar nazarı itibare alınmıyacaktır. (2384)

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden :

1 — Şartnamesi mucibince 26 1/2 m/m lik verje cinsinden 120,000 bobin sigara kâğıdı işi görülen lüzum üzerine ihale müddeti şeraiti sabıka dairesinde temdid edilmiştir.

2 — Eksiltme 19 nisan 939 çarşamba günü saat 14 te Kabataşta Levazım ve Mubayaat şubesindeki Alım komisyonunda yapılacaktır.

3 — İsteklilerin mühürlü teklif mektubunu, kanunî vesaik ile %7,5 güvenme parası makbuzu veya banka teminat mektubunu ihtiva edecek kapalı zarflarını ihale saatinden bir saat evveline kadar mezkûr komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. (2033)

I — Nümunesi mucibince 1258 aded tuz küreği mubayaa olunacaktır.
II — Muhammen bedeli 943,50 lira, muvakkat teminatı 70,76 liradır.
III — Eksiltme 20/4/939 perşembe günü saat 14 te Kabataşta Levazım şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır. Nümuneler hergün sözü geçen şubeden alınabilir.
IV — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralarile mezkûr Komisyona gelmeleri. (2234)

Cinsi	Miktarı	Muhammen B. Lira K.	% 7,5 teminatı Lira K.	Eksiltme Şekli	Gün ve Saati
Asid sutrik	950 kilo	1140,—	85,50	Açık Eks.	3/V/939 14,30
» tartarik	650 »	643,50	48,23	» »	» 14,45
Tanen alkol	400 »	1380,—	103,50	» »	» 15
Asid sülfürü	1000 »	420,—	31,50	Pazarlık	» 15,30
Terden füzüvar	100 »	150,—	11,25	» »	» 15,45
Fosfat amonyak	150 »	225,—	16,87	» »	» 16
Jelâtin	450 kg.	675,—	50,62	Açık Eks.	» 16,30
Rondel kükürt	550 »	193,—	14,48	» »	4/V/939 14
Şarab mayası	463 litre	944,—	70,80	» »	» 14,30

« 5 kalem »

I — Yukarıda cins ve miktarı yazılı cem'an 9 kalem şarab mayası ve eczası mubayaa olunacaktır.
II — Alım şekilleri muhammen bedelleri, muvakkat teminatları, eksiltme gün ve saatleri hizalarında gösterilmiştir.
III — Eksiltme Kabataşta Levazım Şubesi Müdiriyetindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.
IV — Şartnameler hergün sözü geçen şubeden parasız alınabilir.
V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatlerde % 7,5 güvenme paralarile birlikte mezkûr Komisyona gelmeleri. (2587)

Saç Bakımı

Güzelliğin en birinci şartı.

PETROL NİZAM

Kepekleri ve saç dökülmesini tedavi eden tesiri mücerreb bir ilâcdır.

İstanbul Komutanlığı ilânları

Birinci topçu alayından çürüğe çıkarılan bir baş Macar beygiri satılacaktır. Pazarlığı 20 nisan 939 perşembe günü saat 14,30 da yapılacaktır. İsteklilerinin belli gün ve saatte Fındıklıda Komutanlık Satınalma komisyonuna gelmeleri. (2572)

***

25 nisan 939 salı günü saat 15 te kapalı zarfla ihalesi yapılacağı ilân edilen 1300 dönüm yeşil çayırın alınmasından sarfı nazar edilmiş olduğu ilân olunur. (2540)

MÜJDE

Boş, temiz tenekeler

Peynire ve saire kullanmağa elverişli. Uygun fiatla satılmaktadır.

Beyoğlu, Ağahamam Baltacı sokak 6-8 Telefon 42321

Askerî fabrikalar satın alma komisyonu ilânları

1500 metre mikâbı ceviz tomruğu alınacak

Tahmin edilen bedeli (60,000) lira olan 1500 metre mikâbı ceviz tomruğu Askerî Fabrikalar Umum müdürlüğü merkez satınalma komisyonunca 4/5/939 perşembe günü saat 15 te kapalı zarfla ihale edilecektir. Şartname (3) lira mukabilinde komisyondan verilir. Taliblerin muvakkat teminat olan 4250 lirayı havi teklif mektublarını mezkûr günde saat 14 e kadar komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 numaralı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerindeki vesaikle komisyoncu olmadıklarına ve bu işle alâkadar tüccardan olduklarına dair Ticaret Odası vesikasile mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatleri. (2511)

BAKER Mağazalarının Sattığı kostüm ve pardesüler, emsalsiz bir biçimdir.

SAGLAM

ŞIK

UCUZ

Hali hazırda piyasamızın en zengin çeşidleri, her yerden ucuz fiat ve müsaid şartlarla satılmaktadır.

Zayi — Küçükpazar Nüfus memurluğundan aldığım hüviyet cüzdanımı zayi ettim. Yenisini alacağımdan hükmü yoktur.

Emir Salih kızı Sabriye Osmanzade

Ürolog - Operatör

Pr. Behaeddin Lütfi Varnalı

Böbrek, mesane, idrar ve tenasül yolları hastalıkları mütehassısı. Beyoğlu - İş Bankası karşısı Emirnevruz sokak 10 Pananiya ap. No. 2 . Telefon: 42203.

SVECiA Markalı SÜT Makinası

Davarı olan her köylüye zaruri olan makinedir.

Türk-Avrupa Ltd. Ş.

Galata Perşembepazar 61

Saç dökülmesi mi?
Buna karşı yegâne ilâç

GÜR SAÇ

Dr. M. Osman Saka

Göğüs ve dahilî hastalıklar Mütehassısı

İstanbul Belediyesi karşısında Sinan Ağa daireleri. Telefon: 23565

Satılık arsa

Cağaloğlu Tevhid matbaası arkasındaki sokakta köşebaşı, bir arsa satılıktır. Bitişikteki eve müracaat.

Dr. IRFAN KAYRA

Röntgen mütehassısı

Türbe. Bozkurd kırathanesi karşısında eski Klod Farer sokak No. 8 - 10. Öğleden sonra 3 ten 7 ye kadar.

Sahib ve Başmuharriri: ***Yunus Nadi***
Umumî neşriyatı idare eden Yazı İşleri Müdürü: ***Hikmet Münif Ülgen***

Cumhuriyet matbaası

10.000 LERCE KİŞİ MEMNUNİYETLE

INKIBAZI defeder, MiDE ve BARSAKLARI kolaylıkla

ve mülâyim bir şekilde boşaltarak rahatlık ve ferahlık verir.

Hazımsızlık, şişkinlik, bulantı, gaz, sancı, mide bozukluğu, barsak ataleti, inkıbaz, sarılık, safra, karaciğer, mide ekşilik ve yanmalarında ve bütün mide ve barsak bozukluklarında kullanınız.

Mazon Meyva Tuzu

Son derece teksif edilmiş bir tuz olup yerini tutamıyan mümasil müstahzarlardan daha çabuk, daha kolay ve daha kat'ı bir tesir icra eder.

T. C. ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi : 1888

Sermayesi : 100,000,000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi : 262

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

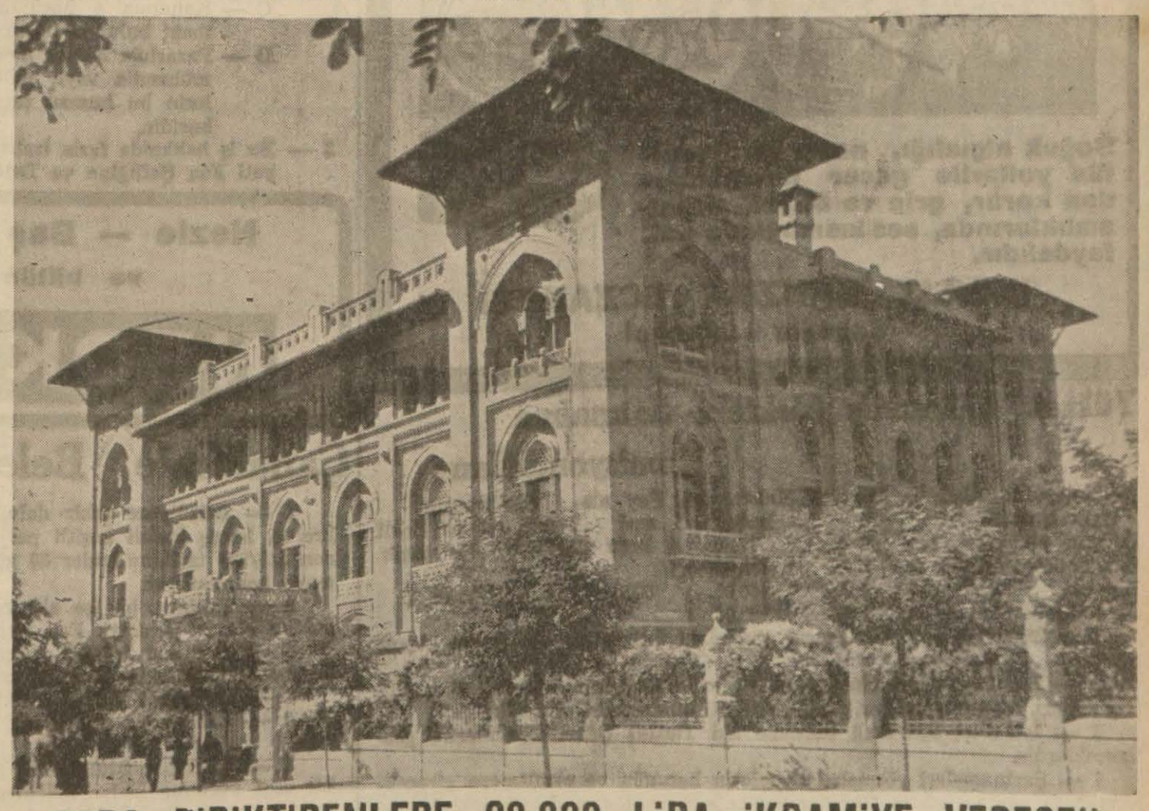

PARA BİRİKTİRENLERE 28,800 LİRA İKRAMİYE VERECEK

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	Aded	1,000	Liralık	4,000	Lira
4	»	500	»	2,000	»
4	»	250	»	1,000	»
40	»	100	»	4,000	»
100	»	50	»	5,000	»
120	»	40	»	4,800	»
160	»	20	»	3,200	»

DİKKAT: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 eylûl, 1 birincikânun, 1 mart ve 1 haziran tarihlerinde çekilecektir.

TABiî SESiN HAKiKî TiMSALi

FOTOFON

RCA

EN TABiî SEDA

Sabit ve Seyyar RCA FOTOFON Sinema tesisatı

Sesin ve Resmin Tabiî Mâkesi

★

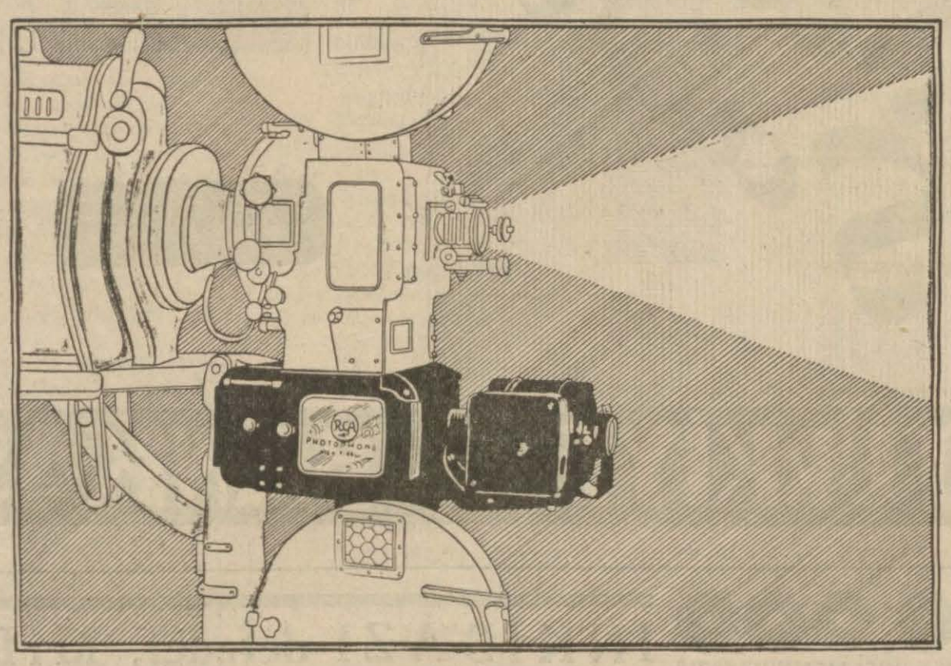

Dalma istok bulundurulur

BOURLA BİRADERLER

ISTANBUL — ANKARA — IZMİR

EN TABİİ SESLİ RADYO

Marconi

Yalnız DİNLEMEKLE MARKONİ OLDUĞU ANLAŞILIR

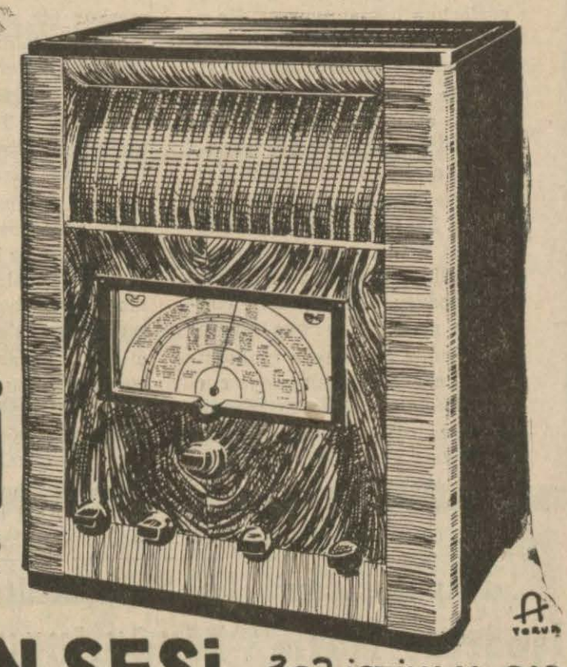

VERESİYE SATIŞ

SAHİBİNİN SESİ VE ACENTELERİNDE

302 İSTİKLAL CAD. BEYOĞLU

Öksürenlere KATRAN HAKKI EKREM

PASTİL ANTİSEPTİK

KANZUK

Soğuk algınlığı, nezle ve teneffüs yollarile geçer hastalıklardan korur, grip ve boğaz rahatsızlıklarında, ses kısıklığında pak faydalıdır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ

Beyoğlu - Istanbul

Yüksek Mühendis Mektebi Satınalma Komisyonundan:

Eksiltmeye konulan eşyanın cinsi	Miktarı	Muhammen bedeli	Pey akçesi	Eksiltmenin Tarihi	Saati	Şekli
Hademe elbisesi	67 A.	17,60	88,50	24/4/939	15	Açık
Gaz emici motör	1 A.	180,00)				
Dinamo	1 A.	450,00)	59,25	»	15,15	»
Su tulumbası	1 A.	160,00)				

1 — Mektebin 938 malî senesi zarfındaki ihtiyacları eksiltmeye konulmuştur.

2 — Bu ihtiyacların cins ve miktarlarile muhemmen bedelleri ve ilk teminatları, eksiltmenin tarih ve şekilleri hizalarında gösterilmiştir.

3 — İstekliler 938 malî senesine aid Ticaret Odası vesikalarını göstereceklerdir.

4 — Şartnameleri görmek istiyenlerin her gün ve eksiltmeye girecekleri belli gün ve saatte Gümüşsuyunda mekteb binası dahilindeki komisyona müracaatleri ilân olunur. (2295)

KURU SiSTEM

YENİ KONTRPLAK LTD ŞTİ

TÜRKİYE-İSTANBUL

KURU SiSTEMLE yapılan KELEBEK Marka

Kontr - Plâklar

Çarpılma, Çatlama, Kabarma ve saire gibi hiç bir arıza göstermez

Kontr Plâklar bu gibi ârızalara karşı garanti ile satılır.

KIZIL, KAYIN, KARAAGAÇ' dan mamul Kontr Plâklar Stok olarak her zaman mevcuddur.

HER YERDE SATIŞ YERİ VARDIR.

Yazıhane adresi: Sirkeci Mühürdarzade han No. 5

Niğde Belediye Reisliğinden:

Niğde Kasabası içme su tesisatı etüd projeleri tanzimi işi bir ay müddetle pazarlığa konmuştur.

1 — İşin muhammen bedeli (2350) liradır.

2 — İstekliler bu işe aid şartname, proje vesair evrakı bilâbedel Ankara Dahiliye Vekâleti Belediyeler İmar Heyeti Fen Şefliğinden veya Niğde Belediyesinden alabilirler.

3 — Pazarlık 5/5/939 tarihine musadif cuma günü saat 14 te Niğde Belediye Encümeninde yapılacaktır.

4 — Pazarlığa girebilmek için isteklilerin aşağıda yazılı teminatı kat'iye ve vesaiki ayni gün ayni saate kadar Encümene teslim ve ibraz etmeleri lâzımdır.

A — 352 lira 50 kuruşluk kat'i teminat.

B — Kanunun tayin ettiği vesikalar.

C — Kanunun 4 üncü maddesi mucibince pazarlığa girmeye bir mani bulunmadığına dair imzalı mektub.

D — Pazarlığa iştirak ldeceklerin su işlerinde sahibi ihtisas yüksek mühendis veya mühendis olmaları şart olduğundan isteklilerin bu hususu tevsik eden vesikalarını ibraz etmeleri mecburidir.

5 — Bu iş hakkında fazla izahat almak istiyenlerin Belediyeler İmar Heyeti Fen Şefliğine ve Belediyemize müracaat etmeleri. (2437)

Nezle — Baş — Diş — Nevralji

ve bütün ağrılarına karsı

NEOKALMİNA

Çanakkale Belediyesinden:

1 — Belediyece şehir dahilinde müceddeden yaptırılacak olan 29358 lira 91 kuruş bedeli keşifli parke taşile kaldırım inşaatı 5/4/939 tarihinden 5/5/939 tarihine kadar 30 gün müddetle ve kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Talibler, bu işe aid keşif varakasile şartnameyi ve sair evrakı parasız olarak Belediye Fen Dairesinden alabilirler.

3 — Eksiltme 5/5/939 cuma günü saat 14 te Belediye dairesinde ve Encümen huzurunda yapılacaktır.

4 — Muvakkat teminat miktarı 2202 liradır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için kanunî evsaf ve şeraiti haiz bulunmak.

6 — Teklif mektublarının 3 üncü maddede yazılı eksiltme saatinden bir saat evveline kadar Belediye Encümenine makbuz mukabilinde verilmesi ve posta ile gönderilecek mektubların mezkûr saate kadar yetiştirilmiş olması ve zarfların mühür mumile mühürlenmiş bulunması lâzımdır. (2332)

Malatya Bez ve İplik Fabrikaları

TÜRK ANONİM ŞİRKETİNDEN:

Fabrikalarımız için aşağıda isim ve miktarları yazılı malzeme satın alınacaktır. Taliblerin 25 nisana kadar şirket merkezine tekliflerini yapmaları ilân olunur.

Cinsi	Miktarı
Ham Pik	15 ton
Hurda Pirinç	1 »
Kalay	300 kilogram halita için
Tutya (saf)	200 » » »
Silisyom	100 » » »
Alominyom (külçe halinde)	600 » » »
Bakır (temiz hurda)	1500 » » »
Grafit (İngiliz)	500 » » »

VENÜS kadar güzel olmak isterseniz...!

Meşhur Alman güzellik mütehassısı Profesör Doktor E. WİNTER tarafından formülü yapılan ve dünyada mevcud müstahzaratın en mükemmeli olan VENÜS güzellik müsathzaratını kullanınız.

Umumî Deposu: Nureddin Evliyazade Ecza, Alât ve Itriyat Deposu. İSTANBUL.

Tekirdağ Şarbaylığından:

Şehrimiz müstakbel imar plânının tanzimi işi pazarlık suretile verileceğinden talib olan mütehassısların 27 nisan 939 tarihine kadar Tekirdağ Belediye Reisliğine müracaat eylemeleri ilân olunur. (2452)

Sütçüler âleminde bir hâdise...

Míele

SÜT MAKİNELERİ

1939 modelleri gelmiştir

Dünyanın en sağlam ve en ucuz

MİELE

SÜT MAKİNELERİ dir.

Paslanmaz, lekelenmez ve bozulmaz.

Yedek aksamı daima mevcuddur.

Anadoluda acenta aranmaktadır.

Taşra satış yerleri.

Konyada Kaşıkçı Necati, Erzurumda Neş'et Solakoğlu

Türkiye umum deposu: Jak Dekalo ve Şsı. İstanbul Tahtakale No. 51

Ankara acentamız:		Yusuf Esendemir ve oğulları
Adana	»	Ömer Başeğmez
Konya	»	Mehmed, Şükrü, Necati Kaşıkçı
Ceyhan	»	Said Akman
Gazi Anteb	»	Mutafoğlu M. Şakir Özşeker
Erzurum	»	Neş'et solakoğlu
Polatlı	»	Süleyman Uzgeneci